B 183/c/19/4

National Library
Bibliothèque Nationale

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 40 SESTDIENA, 1984. GADA 13. OKTOBRIS **34. GADS** SATURDAY, OCTOBER 13, 1984.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Brīvības medaļa prezidentam Rēgenam

ALA VALDES SĒDE LINKOLNĀ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē no 28.—30. septembrim Linkolnā, Nebraskā, pārrunāja Latviešu Studiju Centra stāvokli, ASV Speciālās izmeklēšanas iestādes ,,kaŗa noziedznieku'' meklēšanu, latviešu sabiedriskos pasākumus, biroju darbību un dažādus citus jautājumus. Sēdes dalībnieki apskatīja arī Augstuma spiestuvi un Nebraskas universitātes bibliotēku, kur novietots pēdējā Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa krūšu tēls, kur atrodas Ulmaņa raksti, arī kāda zīmīte, kas rakstīta īsi pirms prezidenta deportācijas, un kur atrodas arī krietns skaits grāmatu latviešu valodā.

ALA priekšsēža V. Klīves piektdienas vakara ziņojums par Latviešu Studiju Centru atstāja drūmu iespaidu. Rietummičigenas universitātei par mācībām jāmaksā 37.836 dol. Studentu mācības nauda šo summu nevar segt, latviešiem daudz jāpiemaksā — ALA šogad piemaksā ap 8.000 dol. Izdevumus prasa arī centra apsaimniekošana, bibliotēka, saimniece, stipendijas. No pieteiktiem 15 studentiem seši atteikušies. Svētdienas rītā V. Muižnieka ziņojums bija priecīgāks. Studiju Centrā dzīvot pieteikušies 15 jauni dalībnieki, no tiem daži mācās angļu valodas priekšmetus, bet latviešu valodā tikai vienu vai divus priekšmetus, tā kā studentu apdzīvotās telpas nebūs tukšas. Bija priekšlikums radīt pamatkapitālu vai rast iespēju līdzekļus dabūt no amerikāņiem. V. Muižnieks arī ieteica piepirkt kaimiņos esošo apbūves gabalu, kur ierīkotu latviešu parku, un daļu mazāko gabalu pārdot latviešiem. Par šo gabalu pārdevēji prasa 10.000 dol., latvieši piedāvājuši 5.000. Izstrādāti noteikumi centra labvēļu fondam, kas jānovērtē akadēmiskai padomei.

Plašas debates bija par ASV Speciālās izmeklēšanas iestādes ,,kaŗa noziedznieku'' medībām. G. Meierovics apmeklējis prezidenta asistentu J. Kojeli. Ir iespaids, ka notiesātos atpakaļ uz padomju okupētiem apgabaliem nesūtīs. Holcmanes ierosinātais un likumdevēju pieņemtais likuma papildinājums ir pretrunīgs. Šinī likumā norādīts, ka jāmeklē arī tie, kas vajājuši komūnistus. Debatēs izskanēja doma, ka tiesas spriedums ir viens, bet izpildījums kaut kas cits. ASV Tieslietu ministrija domā, ka tai nebūtu tiesības iejaukties, kamēr lieta ir tiesā. Bet ir zināms, ka ASV pašreizējais tieslietu ministrs nav labvēlīgs.

O. Pavlovskis ziņoja par PBLA projektiem. Minsterē no Jautrā Oda ienācis ap 50.000 dolaru atlikums, ko nodos Minsteres ģimnazijai. Nākamajā gadā no 23. — 25. jūlijam Kopenhagenā rīkos prāvu pret Padomju savienību, reizē atzīmējot arī Baltijas valstu 45 gadu okupāciju. Telpar ir sarunātas, runāts arī ar ASV Madrides delegācijas vadītāju M. Kampelmani. Brīvības kuģis 26. un 27. jūlijā no Kopenhagenas brauks uz Helsinkiem un Stokholmu. Šis brauciens izmaksās ap 30.000 dol., no tiem pusi gādās PBLA, otru pusi sagādās ar loteriju. Pasaules baltiešu apvienība šinī pasākumā nepiedalās, jo nav vienprātības.

No Apvienotās baltiešu komitejas darba aiziet Anita Bēdele citā darbā, kur viņa varēs palīdzēt baltiešu lietai. Uz viņas atstāto vietu pieteikušies 12 kandidāti, pieņemts lietuvietis Aldis Šilas, kas sāk strādāt ar 24. oktobri. Apvienotā baltiešu komiteja nolēmusi piešķirt prezidentam Rēgenam Brīvības medaļu (Freedom Award). Pie baltiešu radio raidījumu nodaļām darbosies izmēģinājumu nodaļas. Latviešu nodaļu vadīs J. Trapāns. Lietuvieši vēlas vairāk atbalstīt Brīvās Eiropas raidītāju.

ALA apgāds izdevis četras jaunas grāmatas. Nolēma pamazām likvidēt neejošās grāmatas, pārdot tās par zemāku cenu. Skolas grāmatas nevajadzētu iespiest vairāk par 500 eksemplāriem. Darbojas 35 latviešu skolas, trīs vasaras un 12 ziemas vidusskolas. Skolu un skolēnu skaits līdzīgs iepriekšējam gadam. Studiju centra audzēkņi sagatavojuši 18. novembŗa uzvedumu, ko izrādīs latviešu centros.

Latviešu institūts darbojas desmit gadus. Latvju enciklopēdijas papildinājumu cer izdot šogad no burta J—L. Sēdē bija saņemtas dažas lapas no iecerētās grāmatas Latvia angļu valodā. To iespiedīs Japānā, kur cenas uz pusi zemākas nekā ASV. Iespiedums iespaidīgs, grāmatu ar kuģi nosūtīs uz ASV, kur tā varētu pienākt decembŗa vidū. Šī pasākuma ierosinātājs V. Sīmanis atrodas Japānā. Mūzeja uzturēšana Vašingtonā iznāk dārga, līdzekļus mēģinās sagādāt no ASV valdības, kam sagatavo iesniegumu.

Kultūras Fonds nākotnē sadalīs lielākas summas, kaut atbalstīto projektu skaits varētu būt mazāks, arī godalgu skaits būs mazāks.

Jānis Andrups no Anglijas paredzējis viesoties studiju centrā nākamā gadā no 28. aprīļa līdz 4. maijam. Ir interese par pensionāru mītnes iegādi Floridā. ALA birojā sakārtotas 17.500 latviešu adreses. Studiju centrā sagatavos jauniešu kartotēku. Centrā varēs novietot arī daļu no ALA archīva, kas tagad atrodas Vašingtonā. Aldim Bērziņam piešķīra goda rakstu par zelta medaļas iegūšanu Olimpiadā un latviešu vārda popularizēšanu. Lielajām latviešu sporta spēlēm pasaules apmērā piešķīra 1000 dol., bez tam rīkos loteriju globālā apmērā.

M. Grīns bija ALA valdei iesniedzis protesta rakstu uz divām lapām ar sešiem pielikumiem, ka uz ALA vēstuļu blankām izsūtīta aptauja par jaunas lietiskās mākslas biedrības dibināšanu. Līdzīga organizācija jau darbojas, vēl vienas organizācijas dibināšana veicinātu parallelismu. Viņš norāda, ka Kultūras biroja vadītāja B. Abula pārkāpusi noteikumus, izsūtot uzsaukumus uz ALA blankām, radot iespaidu, ka to veic latviešu centrālā organizācija. Viņš ieteic jauno organizāciju likvidēt. Nolēma, ka turpmāk ALA vēstuļpapīru var lietot tikai, paziņojot ALA lēmumus vai kārtojot šīs organizācijas lietas. Kultūras biroja aptaujas, ka jādibina lietiskās mākslas biedrība, nav darīta ALA uzdevumā, to veikuši cilvēki, neatkarīgi no ALA.

Sēdē kritizēja apgāda un finanču komisijas vadītāja U. Klausa rakstīto vēstuli ASV latviešu laikrakstā par viņa nostāju Montrealas AABS konferences lietā. **Vk.**

Dzejniece Marija Urnežus pretpadomju demonstrācijā Bostonā. BOSTON SUNDAY GLOBE.

Černenko, get out of Latvia

Kamēr vēl Vašingtonā uzturējās Padomju savienības ārlietu ministrs Andrejs Gromiko, Jaunanglijas galvenās pilsētās notika demonstrācijas, vērstas arī pret viņu.

Bostonā demonstrācija atbalstīja Rēgena polītiku, uzsverot, ka Amerikai pirmā vietā jābūt stiprai. Koalicijas Peace Through Strength, kovada latviešiem labi pazīstamais Tedis Temple, demonstrācija sākās pie pilsētas valdes un pēc tam gājienā devās uz valdības namu. Demonstranti sauca: ,,Peace through strength'' un ,,Soviet, net, net!'' Bija arī plakāti ,,Gromyko go home, go'' un ,,Černenko, get out of Latvia'', kas pievērsa vai visu TV staciju uzmanību. Piedalījās arī neliela latviešu grupa ar dzejnieci Mariju Urnežus-Lambergu, kas cīnās par savas tautas tiesībām, kā vien tas iespējams.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 13. OKTOBRIS, 41. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Gaisa piesārņošana ir bīstamāka par atombumbu — ziņo mežā iebēgušais Dadzis.

Viktors Kalniņš

Padomju okupācija Afganistānā un pretestība pašā Padomijā

Nesen angļu izdevumā „Jane's defense weekly" bija publicēts bijušā britu virsnieka Džona Ganstona raksts par pieredzi afgāņu partizānu nodaļā. Tur dažas rindas bija ļoti interesantas par afgāņu darbību pašā Padomijas territorijā, resp. Tadžikijā un Uzbekijā. Pēc Ganstona ziņām afgaņu partizāni jau ilgāku laiku izplata skrejlapiņas Vidusāzijas republikās un pat apspriežas ar padomju muhamedāņiem. Dažiem, kas zina, kā tiek nosargātas padomju robežas, tādas ziņas liksies neticamas. Bet man nāk atmiņā sarunas ar toreiz vēl nedaudzajiem islamistu aktīvistiem, kas sešdesmitajos gados bija nonākuši polītisko ieslodzīto vidū. Visvairāk tādu toreiz bija no Turkmēnijas republikas. Sākumā viņu nostāsti par sakariem ar aizrobežas musulmaņu kustību likās labākajā gadījumā pārspīlējums, ar ko viņi gribēja palepoties dažu uzticību ieguvušo baltiešu priekšā. Vēlāk pēc dažiem konkrētiem faktiem un dažiem netiešiem pierādījumiem biju spiests mainīt savu skeptisko nostāju. Turklāt jāsaka, ka musulmaņu pagrīde Padomijā ir ļoti norobežota no pārējās opozicijas, nevien krievu, bet arī citu tautu nacionālās pretestības.

Tikai šogad martā Minchenē izdotais „Vesti iz SSSR" (Ziņas no PSRS) publicēja informāciju par jau 1982.g. Tadžikijas galvaspilsētā Dušanbē apcietināto grupu, kuŗai inkriminēja propagandu pret kaŗu Afganistānā. Šos apcietinātos izmeklēšanai aizveda uz Maskavu. Pēc tā paša izdevuma ziņām šī grupa bija saistīta ar afgaņu partizāniem.

Pēc vēl dažām ziņām Vidusāzijas republikās Tadžikijā, Uzbekijā, Turkmēnijā diezgan plaši cirkulē materiāli par muhamedāņu solidāritāti un pret Afganistānas okupāciju. Grūtības ar analizi ir saistītas vispirms ar to, ka Vidusāzijas „samizdats" tikpat kā nenonāk līdz rietumiem.

No citiem muhamedāņu autoriem vēl varētu pieminēt lezgīņu rakstnieka Iskandera Fazijeva publikācijas. Par piedalīšanos lezgīņu nacionālajā kustībā viņu izsūtīja no dzimtās Dagestānas uz Doņeckas apgabalu. Bet Fazijeva domas par Afganistānu vairāk skatāmas krievu disidentu, un vispirms Saharova, deklarāciju un dokumentu kontekstā. Šeit trūkst islama tautu solidāritātes pamatdomas un Fazijevs vairāk uzstājas kā Padomijas opozicionārais pilsonis. Līdzīgi dažām krievu disidentu publikācijām, Fazijeva darbos skan vainas apziņa par padomju valdības noziegumiem Afganistānā.

Bet izskatot visas pieejamās publikācijas par padomju okupāciju Afganistānā, jānonāk pie slēdziena, ka visuzņēmīgāk, drošāk un konsevektgnāk savu solidāritāti ar afgaņiem ir parādījuši baltieši, kas etniskā, kultūrālā, reliģiskā un ģeografiskā ziņā ir vistālāk no tiem.

Jāatzīmē, ka baltiešu atklātā vēstule PSRS Augstākās padomes priekšsēdētājam, ANO ģenerālsekretāram un afgaņu tautai ir pirmais kollektīvais protests pret iebrukumu Afganistānā un parakstīts tajā pašā dienā, kad 1980.g. 17. janvārī akadēmiķis Saharovs deva interviju ABC korespondentam Čarlim Birbaueram. Baltieši jau pirmajā šāda veida publikācijā saskata kopīgas parallēles padomju valsts rīcībā gan pret Baltijas valstīm 1940.g., gan pret Afganistānu 1979.g. Kopējā likteņa temats, kaut arī vēsturiski mēs esam tik atšķirīgas tautas, skan arī citās baltiešu publikācijās. Tas lasāms gan ilgus gadus padomju cietumos smokošā lietuviešu patriota Balisa Gajauska rindās, gan pagrīdes žurnāla „Aušra" publikācijās: „Okupanti, kas iebruka šajā mierīgajā, polītisku cīņu neskartajā zemē, izraisīja brāļu kaŗu. Tajā ir spiesti piedalīties arī citu tautu pārstāvji — ukraiņi, igauņi, latvieši, lietuvieši. Paši ir apspiesti, bet viņiem jāpakļaujas krievu virsnieku brutālām pavēlēm un jālej sava un afgaņu asins."

Lasītāju vēstules

KĀRĻA KRŪZAS PIRMĀ UN VIENĪGĀ MĪLESTĪBA

Bostonā dzīvojošais dzejnieka Kārļa Krūzas brāļa dēls Žanis Krūza uzrakstījis par dzejnieku, kas palika Latvijā un tur mira.

„Padomju izdevumos daudz noklusēts par viņa dzīvi. 1905. gada laikā viņš nosēdēja cietumā 2 gadus kopā ar rakstnieku Jūliju Dievkociņu, kuŗu nošāva, bet Kārli Krūzu atbrīvoja pierādījuma trūkuma dēļ. Cietumā Kārlis iemācījās poļu un vācu valodu tik labi, ka varēja tulkot literārus darbus. Viņš arī sarakstīja grāmatu Baltais avots. Tas ir par viņa pirmo un vienīgo lielo mīlestību ar Lielnoru Maiju (Zebrenes pag. Arīšu māju saimnieka Neimaņa māsu). Dzejnieks raksta: „Mēs stāvējām ziedošas druvas malā, bet nezinājām, kādus ziedus plūkt mūsu dzīves vainagam".

Pirmais pasaules kaŗš viņus izšķīra, un nebija drosmes vairs vienam otru atrast.

Kad Kārlis strādāja redakcijā, kādu dienu zvana tālrunis. Kāda sievietes balss saka: „Es runāju no tāliem, tāliem laikiem." Dzīvē viņi nav vairs satikušies.

Kad Kārlis bija miris un viņa kapa kopiņa bija noklāta ziediem, tad kāda pelēkā vilnainē ietinusies sieviņa nometusies ceļos pie kapa. Klusi noskaitījusi lūgšanu un uz kapa nolikusi egļu zaru, klusi pazudusi ļaužu barā.

Gados vecākie bērinieki tad atjēgušies, ka tā būs bijusi Kārļa jaunības mīlestība Maija, bet viņa nekur nav vairs bijusi redzama.

O. A. Bostonā.

JĀGROZA NOSAUKUMS

Ar lielu prieku izlasīju šā laikraksta 1984.g. 15. septembŗa numurā, ka ir iesvētīta Kristus Dārza būvvieta. Ir jāizsaka sirsnīga un nedalīta pateicība visiem šī lielā darba darītājiem un atbalstītājiem, it īpaši Dr. E. Upeniekam, kas savu sirdi tur ielicis, un visiem, kas veltījuši daudzas nesamaksātas stundas un prāvus līdzekļus šī lielā darba īstenošanai.

Vienīgais iebildums man ir pret pasākuma nosaukumu Kristus Dārzs. Veco ļaužu mītne ir un būs veikalniecisks pasākums, kur būs jāskaita ieņēmumi un izdevumi, peļņa un zaudējumi. Kristus vārda lietošana veikalnieciskā pasākumā nesaskaņ ar manām kristīgām izjūtām. Bībelē teikts:„Tev nebūs Dieva vārdu nelietīgi, velti valkāt!" Vai tas nebija Kristus, kas ar pātagu izdzina varizejus un muitniekus no dievnama? Vai Kristus Dārzā staigās Kristus, vai kāds cits, to mēs nezinām, jo „Tā Kunga ceļi ir nezināmi."

Tādēļ mans priekšlikums ir grozīt Kristus Dārza nosaukumu uz kādu šim pasākumam piemērotāku nosaukumu: Pensionāru Dārzs, Veco Ļaužu Dārzs vai ko tamlīdzīgu. **Ādolfs Svenne Sarnijā.**

KAROGS BĒRĒS

Biju bērēs. Aizgājēja piederēja Daugavas vanadžu organizācijai. Pie zārka stāvēja vanadžu goda sardze ar Latvijas nacionālo karogu.

Vērojot šādu bēŗu norises ceremoniju, rodas jautājums, vai ikvienai aizgājējai piederas parādīt bērēs godu ar Latvijas nacionālo karogu.

Mans uzskats būtu, ka tikai kaŗavīru atraitnēm-mātēm, kuŗu vīri vai dēli krituši kaŗa laukā.

H. M. Linkolnā, ASV.

Canadian Art Memorial Ltd.
meklē
pieminekļu pārdevēju ar labu pieredzi. Lūdz zvanīt **278-2757 no pl. 9—17.**

Ražens tēlniecības attaisnojums

Miķelis Geistauts. By Knuts Lesiņš. Minneapolis. Saulites Publications. Star Press, Inc., Mpls, 1983. 255 lp.

Šī ir viena no greznākām grāmatām, kādas publicētas 1983. gadā. Tēlnieks Miķelis Geistauts dzīvo Minesotā, Dvīņu pilsētās, kopš 1949.g., allaž aktīvi darbodamies, tāpat kā savā laikā Vācijā. Grāmatā par viņa dzīvi un darbu sīku pārskatu sniedz rakstnieks Knuts Lesiņš no Mineapoles. Uzzinām, ka 1941. gadā M. Geistauts iestājies Latvijas Mākalsa akadēmijā prof. B. Dzeņa meistardarbnīcā. Tātad četras dekadas raženas tēlniecības rosmes, kas parādīts grāmatā — 11 attēlos, no kuŗiem 52 ir krāsaini. Attēli ir no darbiem, sākot ar 40. gadiem (1947).

M. Geistauta — Dzejnieks E. Tūters.

Knuts Lesiņš iepazīstina gan ar tēlnieka biografiskiem datiem, gan mākslas ceļiem un plašo darbību Amerikā, norādot uz skulptūru tematikas dažādību un to noviejumu. Lesiņš atzīmē arī Geistauta tēlniecības izteiksmes īpatnības. Viņš saka: ,,Viņam patīk tēlniecībā plastiskais skaistums'' un ...,,viņš reizēm atkāpjas no anatomiskas pareizības samēriem, ja to prasa iecerētā ideja vai materiāls.'' Daudzi attēli rāda vienu skulptūru vairākos pagriezienos, tā dodot skatītājam iespēju tās vispusīgi uztvert.

M. Geistauta — Dejojošā ēna.

Attēliem ar 109. lp. seko abās valodās (angļu vispirms, tad latviešu) — attēlu saraksts, minot ne vien skulptūras nosaukumu, bet arī darināšanas gadu, materiālu, kādā tā veidota, augstumu un kuŗa īpašumā darbs atrodas. Šai sarakstā redzams, ka visbiežāk lietota bronza, magoņkoks, valrieksts,liepa, ciedrs, ozols; tiem seko marmors, ģipsis, vaŗa kalums, akmens, bet pa skulptūrai ir arī bērzā, vītolā, terakotā, lāvā, sudrabā, šķiedru stiklā un daudz citos materiālos; lietota pat puse no prof. Akermaņa lidmašīnas propellera.

Skulptūru klāstā, sākot ar 1947. gadu, visvairāk pārstāvēti darbi no 70. un 80 gadiem, dažiem gan gads nav minēts.

Gadu tecē Geistauts iegu-vis vairākas atzinības, par ko dots saraksts 240. lp.: 1948. g. saņemts goda raksts par skulptūru Bēgļi starptautiskā mākslas izstādē Štutgartē. 1958.g. saņemts atzinības raksts par izciliem sasniegumiem tēlniecībā tēlotājas mākslas izstādē otros dziesmu svētkos Ņujorkā. 1968.g. iegūta pirmā godalga par akmens skulptūru Pūce mākslas izstādē dziesmu svētkos Klīvlandē.

1970.g. saņemta otra godalga par darbu Latvija krusta ēnā mākslas izstādē Klīvlandē. 1975.g. turpat par akmens skulptūru Biruta Blūma. Lasītājiem noderīga ir bibliografija, kas sakārtota chronoloģiski, sākot ar 1948.g. Latviešu valodā bibliografija aptveŗ no 241.—243. lp. Tajā minēti gan raksti latviešu laikrakstos un žurnālos, gan arī amerikāņu un vācu. Latviešu izdevumos visbiežāk par Geistautu rakstījis Edvarts Tūters, bez viņa arī prof. J. Siliņš, A. Sīmanis, E. Dunsdorfs, Indra Gubiņa, R. Čaks un Knuts Lesiņš.

Par Geistauta rosīgumu liecina viņa izstāžu saraksts. Patstāvīgas izstādes bijušas četras, bet daudz vairāk kopā ar gleznotāju Bertu Geistauti (31) un dažādām mākslinieku grupām (42). Nav bijis iespējams minēt tās izstādes, no kuŗām tēlniekam nav saglabāti katalogi vai raksti. Geistauta skulptūru izstādes notikušas AMerikā no krasta līdz krastam, no Ņujorkas līdz Kalifornijai un daudzās vidienes pavalstīs. Arī viņa darbi atraduši mājvietu ASV gan tautiešu, gan amerikāņu mājās, un pat Austrālijā, Italijā un Grieķijā.

Par grāmatas redaktori minēta tēlnieka dzīvesbiedre Berta Geistaute, tulkojumus angliski veikušas Biruta Treiberga un Elsie Thomas, vairākas fotografijas darinājis Valts (ne Vaults) Līdaka. Jānožēlo, ka paraksti zem skulptūru attēliem ir tikai angliski. Tiem, kas nepazīst latviešu kultūru, var rasties aplami priekšstati, izlasot dažu attēlu parakstus. Piem. ,,Barta''. Te domāta ,,Bārta'' (135 un 147), bet nezinātājs to var uztvert kā sievietes vārdu. Tas pats var notikt ar ,,Ligo'' (159), ,,Mara (Māra) (166) un ,,Jumis''.

Tik greznā un vispusīgā izdevumā būtu bijis vēlams dot precīzus paskaidrojumus attēliem. Grāmata dod plašu un vispusīgu pārskatu par M. Geistauta mākslas darbiem, bet nedod precīzu skatu par viņa darbu idejisko pusi, kas attaisno latviešu kultūras daudzveidību.

Grāmatā ir arī dažas iespiedumkļūdas (15., 17., 255.lp.) un daži korrektūras trūkumi, bet tomēr grāmata ir pienesums mūsu grāmatu ražā.

M. Rozentāle.

M. Geistauta — Sasistā krūze.

Latviskai dāvanai un atpūtas brīdim
JAUNA LATVIEŠU DZIESMU SKAŅU PLATE
VASARA
Iedziedājusi
VELTA SKUJIŅA
Dziesmas, koloratūrdziesmas, duets ar flautu, dziedājumi no Lolitas brīnumputna, Zelta zirga un citi — 17 dziesmas. Ilgi spēlējoša stereo plate krāšņā aplokā, cena $9.95. Dabūjama latviešu grāmatnīcās.

Dr. Jānis Muižnieks

Uguns un ledus zeme Islande

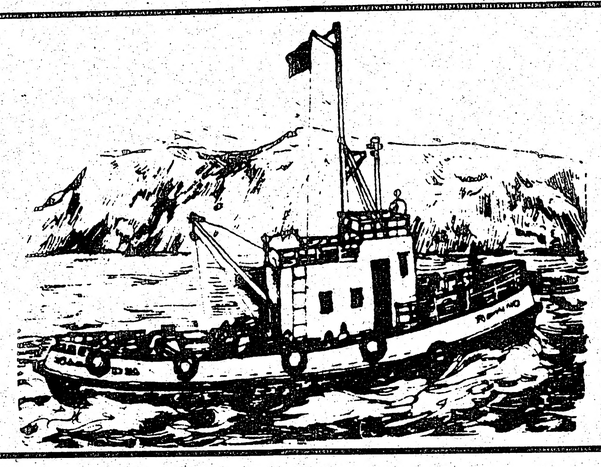

Mums visiem labi zināms, ka Zemes garoza nav vienga-balaina, nepārtraukta čaula, bet sastāv no atsevišķām daļām, kas viena pret otru var pārvietoties. Zemes lielie kontinenti guļ it kā uz atsevišķiem plostiem, kas peld virs šķidrās zemes vielas. Katram no tiem ir sava īpatnēja kustība, tie slīd viens gar otru, tie sadurās, un mēs šos saskares belzienus uztveram kā zemestrīces.

Bet ir vietas, kur šie kontinentālie plosti viens no otra attālinās, un šķidrā zemes iekšienes viela aumaļām nāk pa spraugām laukā. Viena no tādām spraugām visā gaļumā stiepjas zem Atlantijas okeana. Savā augšējā posmā tā ir virzienā no Ziemeļaustrumiem uz dienvidrietumiem. Zemes garoza tur ir ap 60 līdz 100 km bieza, okeana vidējais dziļums — ap 6 km. Karstā magma, jeb lava, nogulstas gar abām spraugas malām. Saskaroties ar auksto okeana ūdeni, tā strauji dziest, izveidojot lielu zemūdens kalnu grēdu, kuŗas augstums virs okeana dibena ir lielāks nekā tas ir visaugstākajām virsotnēm Alpos, Karpatos un Kaukazā virs jūras līmeņa. To sauc par Vidusatlantijas grēdu. Ziemeļu posmā tai ir īpašs vārds — Reikjanes grēda. Jo tālāk uz ziemeļiem, jo seklāks kļūst okeans, līdz beidzot okeana dibens ar visu kolosālo spraugu paceļas līdz pašam ūdens līmenim. Tur laiku gaitā lavas izverdumi izveidojuši čaganu salu, kas tikai daļēji turas kopā. Tā ir Islande. Kā karsts ugunspuķes zieds ledus ielogā tā izcēlusies tajā vietā, kur Grenlande kādreiz atšķīrusies no Eiropas. Tur, starp vulkānu krāteŗiem, vulkāniskām zemes plaisām, šļūdoņu ledājiem un verdošu geizeŗu pulsējošām strūklām juku jukām izmētāti, kā dabas veidotas abstraktas skulptūras fragmenti, guļ apsūnojuši bazalta bluķi un atdzisušu lavas straumju ķeburainie gabali.

Ja zemes lodes vecumu varētu raksturot ar tādiem skaitļiem kā 4500 vai 5000 miljoniem gadu, tad mazā, tālā ziemeļu sala Islande izrādītos pavisam jauniņa — tikai ap 5 milj. gadu veca. Illustrācijai varētu derēt arī šāda līdzība: ja visu zemes lodes pastāvēšanas laiku mēs uzskatītu par vienu ģeofizisku dienu, 24 stundu gaŗu, tad Islandes mūža ilgums būtu tikai viena minūte, viena pēdējā minūte no šīm 24 stundām.

Senajā parlamenta ielejā Thingvellirā mēs redzam atlantisko plaisu sev tieši pie kājām. Viengabalainā klinšu pamatne ir pārsprāgusi pušu, un no spraugas nāk ārā karsta zemes elpa, tik karsta, ka roku tai nevar turēt virsū. Šī plaisa Islandi šķērso tās vidū, ziemeļu-dienvidu virzienā. Tā nemitīgi veŗas vaļā. Kembridžas universitātē darbojas īpaša ģeofizikas komisija, kas ik pa pieciem gadiem dodas uz Islandi pētīt zemes masīvu kustības. Šo zinātnieku novērojumi rāda, ka atlantiskā plaisa veŗas vaļā ļoti strauji — apm. 7 cm gadā; 2 cm uz Eiropas pusi, 5 cm uz Amerikas pusi. Daudzkrāteŗu vulkāni izkliedēti pa visu salu. Visvairāk to ir gar salas ziemeļu—dienvidu viduslīniju. Vienā pašā 20 km gaŗajā Laki rindā ir vairāk nekā 100 atsevišķu krāteŗu. Tur noticis vēsturiskajos laikos zināmais visspēcīgākais izverdums pasaulē pirms 200 gadiem, Skoptas ciema tuvumā. Visdarbīgākais ir Dienvidislandes milzis Hekla. Daži izverdumi nāk tieši no plaisām, bez krāteŗiem, kā, piemēram, lielais izverdums pirms 10 gadiem no Heimejas plaisas. Citi izverdumi pārsteidz mierīgus ļaudis, kas dzīvo uz Islandes krastiem tuvējām salām, kā tas notika 1963. gadā ar Surtsejas salu, netālu no galvas pilsētas Reikjavikas. Sala izrādījās nekas cits kā zemūdens vulkāna virsotne, un izverduma naktī dažu stundu laikā nācās pārvietot ap 5000 cilvēku uz Islandes krastu. Tā kā Islande ir pie paša ziemeļu polārā loka, ziemas tur ir gaŗas un bargas. Vasaras ir vēsas un īsas, tādēļ sniegs un ledus, kas sakrājies augstienēs, nepaspēj izkust. Tā vairākās vietās izveidojušies lieli ledus lauki, no kuŗiem šļūdoņi izplatās uz visām pusēm. Lielākais no ledājiem — Vatnajekuls — ir Islandes dienvidaustrumos, 8000 km^2 platībā, vietām līdz kilometram biezs, vislielākais ledājs Eiropā.

Kas notiek, kad zem liela, bieza ledāja pamostas kāds ilgu laiku snaudis vulkāns? Lava kausē ledu, verdošs ūdens atbrīvojas katastrofālos daudzumos un, kopā ar lavas straumēm, tek zem ledus uz leju. Kur ledus klājs izbeidzas, karsta lava, trakojošas ūdens masas un pelēkas pelnu un zemes sārņu upes, milzīgu karsttvaika mutuļu pavadībā, ar pērkonīgu troksni plūst tālāk. Tās aizskalo visu, kas ceļā — ēkas, lopus, dārzus, iekoptus tīrumus. Šis ir viens no uguns un ledus dramatiskās koeksistences titāniskajiem izpausmes veidiem — divu primāru, pretvērstu dabas spēku sadursme.

Islandē ir ap 120 karstūdens lauku, un katrā no tiem ir prāvs skaits lielāku un mazāku avotu — geizeŗu. Vulkāniskās darbības rezultātā zeme tur sakarst tālu virs ūdens vārīšanās temperatūras. Cieto zemes iežu dobumos sakrājas verdoša ūdens un pārkarsēta tvaika masas, kas lauž ceļu uz ārieni un rada periodiskus izplūdumus. Aktīvākais no visiem Islandes geizeŗiem ir Stokūrs lielās austrumu termālās zonas malā. Tam ar milzeni vulkānu Heklu ir kopīga apakšzemes siltuma saimniecība. Stokūra darbības periods ir trīs minūtes; tas nozīmē divdesmit izverdumu stundā. Tvaika izplūdes temperatūra ir 200°C, un tvaika un ūdens strūkla, kas sasniedz ap 30 m augstumu, redzama kilometriem tālu. Stokūru pilnīgi apvaldīt un iegrožot nav izdevies. Ir gan tam virsū uzcelts neliels metalla strūklenis, kas lokālizē strūklu un daļēji pasargā apkārtni no pilnīgas erozijas. Pa laipām un dēļu celiņiem var pieiet izverdumu vietai patuvu klāt, tikai jāsargās applaucēties; tvaiks jau nemitīgi nāk ārā arī izverdumu atstarpēs. Geizeŗu karsto ūdeni daudzās vietās izlieto komerciāliem nolūkiem — siltumnīcu, publisku peldētavu un baznīcu apsildīšanai, pat veselu pilsētu mājturības un centrālapkures vajadzībām. Laukos dažuviet maizes mīklu raudzē tieši zemē, zemes abrās, kur ieraugs turas jau gadu simtiem ilgi. Siltums Islandē ir lēts.

Bet vēl lētāks ir aukstums. Sākot ar rudens ekvinokciju laiku — septembŗa otro pusi, sāk plosīties vētras. Oktobris nāk ar salu, novembris — ar sniega kupenām, bet Ziemsvētku laiks — ar dziļiem puteņiem, ledus žņaugiem un saltu tumsu. Uz atkusni var cerēt aprīlī vai maijā.

Islandiešu rakstnieku darbos bieži atkārtojas kāds ziemas vidus motīvs, kuŗu tādēļ var uzskatīt par kaut ko zemei un gada laikam raksturīgu. Kāds cilvēks steidzas, lai Ziemsvētku vakarā nokļūtu mājās. Gājiens ir gaŗš, ceļa nav, ir tikai dažas zināmas ceļa zīmes. Īsajā dienas gaismā tās vēl ar grūtībām saskatāmas. Viss ir aizledojis un aizputināts. Bet, kad dienas gaisma izplēn, vienīgais apgaismojums tad ir mainīgā, gaistošā kāvu blāzma, un apvidus kļūst aizvien svešāks. Gājējs cīnās ar sveļošu vēju un nogurumu. Un tad viņš sāk redzēt rēgus, dzirdēt mirušo balsis, vaidus vai smieklus, un gājiens vēl nav pat pusceļā. Šis motīvs parādās visādās variācijās, gan ar labām, gan sliktām beigām, bieži ar liktenīgām sekām pašam gājējam vai viņa tuviniekiem. Mēs nonākam pie islandiešu dvēseles stāvokļa aukstuma un tumsas sindroma. Islandes daba ir skaudra, cieta un barga. Tā ir jāpazīst, ar to ir jāsarod, jo tā ir islandiešu negrozāmā dzīves īstenība. Un to šī tauta mīl ar visiem dvēseles spēkiem.

Vidusjūras tūlbraucēji jūrnieki jau 4. gadu simtenī zināja, ka tālajos Ziemeļatlantijas robežūdeņos atrodas kāda maza sala. To dažreiz apzīmējis ar vārdu Ultima Thule — vispēdējā sala. Taču mums nav nekādu norādījumu par to, ka šī sala tajā laikā būtu bijusi apdzīvota. Tikai 9. gadu simteņa sākumā daži īru mūki un vientuļnieki apmetas uz dzīvi Islandē. Bet tie atstāj salu, kad tur sāk ierasties jaunie kareivīgie iecelotāji. Par īstiem senislandiešiem uzskatāmi tie vikingu, skotu, norvēģu un īru izcelsmes ļaudis, kas kā liels vilnis ieplūda Islandē sākot ar 870. gadu. Vikingi tajā laikā bija labi pazīstami visās ziemeļu, rietumu un dienvidu Eiropas zemēs, īpaši gar ūdensceļiem — tātad visās Britu salās, Francijā, Vācijā, Vidusjūras ziemeļkrasta zemēs līdz pat Konstantinopolei, tāpat Krievijā gar lielajām upēm līdz Melnajai jūrai un caur Bosporu atkal līdz Konstantinopolei. Var teikt, ka vikingu sirojumu ceļi toreiz aptvēra kā maiglēs visu tā laika kristīgo pasauli. Tie bija ziemeļnieki jūras laupītāji, no kuŗu iebrukumiem un negantajiem briesmu darbiem ļaudis bijās dienu un nakti, vairāk nekā 300 gadus ilgi. Bet apgabalos, kuŗus vikingi uz kādu laiku ieņēma, vai kur viņi apmetās uz dzīvi, viņi parādīja lielisku organizātoru talantu. Arī Islandē. Vikingu iedzimtā un Islandes augsnē pārstādītā sabiedriskā apdāvinātība panāca to, ka samērā tik īsā laikā — 60 gados, (t.i. no 870. LĪDZ 930. g.) islandieši jau bija tikuši pie visas Islandes kopparlamenta — Althinga. Iedzīvotāji bija cēlušies no divām etniski un demografiski atšķirīgām šķiedrām — nordiem un ķeltiem, ar sennorvēģu valodu kā pamatvalodu un papildus vēl ar divām geliskām valodām — skotu un īru. Tas ir patiesi apbrīnojams panākums tik īsā laikā tikt pie sava pārvaldes un likumdošanas aparāta, īpaši vēl ievērojot to, ka abās etniskajās šķiedrās ļoti spēcīga bija piederības apziņa pie savas cilts, sava klana. Althings tika sasaukts 930. gadā, un šī notikuma tūkstošajā gada dienā 1930. gadā Amerikas Savienoto Valstu valdība dāvināja Islandes galvaspilsētai Leifura Eiriksona tēlu bronzā uz sarkana granīta pamata. Kas bija Leifurs Eiriksons? Kā granīta pamatā iekalts, viņš bija Islandes dēls, kas 10.g.s. beigās savos burājumos bija atradis Vinlandi — tagadējo Ziemeļamerikas kontinentu. Viņš izkāpa krastā apmēram tur, kur tagad ir Bostonas, Ņujorkas un Filadelfijas apgabals.

1000. gadā Althings pieņēma divus ļoti svarīgus un, mūsu izpratnē, neiedomājami progresīvus lēmumus: pirmkārt — visā valstī pieņemt kristīgo ticību, un otrkārt — atcelt verdzību. Tas notiek laikā, kad valstis un valdnieki uzspiež kristīgo ticību padotajiem ļaudīm ar varu, ar uguni un zobenu, kad šo ticību pieņem vai noraida atkarībā no tā, kāds izrādās kaŗa rezultāts, un kad visā toreiz apzinātajā pasaulē verdzība tiek uzskatīta par dabīgu nepieciešamību, par saimnieciski attaisnojamu iekārtojumu. Saprotams, bija smagi šķēršļi ceļā. Parlamentāro lēmumu no tā īstenošanas šķīra jūdzēm plats un dziļš bezdibenis. Līdz pamatiem bija jānojauc vecā pagāniskā ticība, visa gadsimtiem ilgi koptā, ierastā skandināvu ticējumu sistēma bija jāizravē no tautas dvēseles. Arī visām ļaužu savstarpējām attiecībām vajadzēja pilnīgi pārmainīties. Vēl vienmēr spēcīgi zēla māņticība, bailes no spokiem un velniem, ar uguni, tumsu un ledu saistītais misticisms. Atliekas no visa tā novērojamas pat vēl šodien.

(Turpinājums sekos)

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

DV Toronto nodaļas
34. gada svētki
LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO,
sestdien, 13. oktobrī plkst. 19.00
Piedalās: Teodors Sīlis (no Kalifornijas, USA) — Gada svētku runa;
Ariana Liepiņa — Dziesmas kokles pavadījumā;
Daira Jakobsone — Deklamācijas.
* Saviesīgs vakars * * Pilna bufete *
IMANTS ĶIPIS — DEJU MŪZIKA.
Ieeja: 9 dol., ieskaitot cienastu.
VISUS AICINA
DV TORONTO NODAĻAS VALDE

Pulkvedis Kārlis Lobe

Haffkrugs

ATMIŅAS NO ATMIŅĀM— AICINĀJUMS CĪŅAI

1945. gadā pēc Vācijas kapitulācijas Haffkrugā pie Lībekas bija vairāk tūkstošu liela latviešu bēgļu nometne. Tā uzaicināja mani teikt runu. Runāju zem Latvijas karoga saulrieta mirklī klajā laukā, Baltijas jūras malā. Pēc skaistas dienas, vakara noskaņā saulīte acīm redzot sāka grimt mūsu jūrā, cirzdama jūrā gaismas ceļu no mums uz mūsu tēvzemi. Tas mani kā mirkļa runātāju vareni pārdzīvojumā paaugstināja. Ar šiem pēdējiem saules stariem milzīgajā dvēseles sabangojumā un mīlestības priekā sūtīju neizsakāmi mīļus sveicienus mūsu brīvības grenadieŗu 19. divīzijai un manam Imantas pulkam, kas palika neuzvarēti kaujas laukā, neatkārtojot veco zemgaļu baigo piemēru.

Tādā pašā spēcīgā pārdzīvojumā sūtīju vēlējumus visai latvju tautai, kas tēvzemē iegrima varmācībā. Klusajā novakarē vēlējumi tālu atskanēja klusajā jūrā ar runātāja purvos, negaisos, dvēseļu puteņos dzimušo balss spēku. Šajā mirklī dzima arī **Latviešu stāja svešumā!** Man šķita, ka ar šīszemes acīm redzu tēvu zemi un tā klausās manī.

Kaut esmu lajs, tomēr runa pamatojās uz Lukasa ev. 12: 49,51; 22:36,37 un Mateja ev. 10:34. Saprotams, Kristus nerunā par kaŗu, bet Dieva vārda sludināšanu, kuŗa spēku simbolizē zobens un sludināšanā modinātais milzīgais cilvēka grēka un mīlestības ienaids. Tomēr Kristus minētos un citos ev. pantos runā arī par zemes cīņām un šo cīņu sankciju, kad *Cilvēka Dēls noziedzniekam pieskaitīts* — Lūkasa ev. 22:35,36,37. Tas liecina arī par to, ka mūsu brīvības cīņām spēkā un asumā jābūt līdzīgām Kristus sludinātam Dieva vārdam.

No tūkstošgalvainā bēgļu skumjā pūļa atskanēja svilpieni un skaļi, smagi saucieni, vērsti pret mani, bet tie bija atomiskā niecīgumā, taču izcilus aktīvi. Tos vadīja tā saucamie pretišķībnieki, kas nonicināja brīvības grenadieŗu laimetu, — to svešā vara un tautas vadība sauca par Leģionu.

Prof. Arvēds Švābe pretišķībniekus novelē Nelaikā aprakts raksturo šādi: „Pretišķībnieki bija ļaudis, kas Latgalē lēti pirkto speķi Rīgā dārgi pārdeva, tā vareni ārdot vācu saimniecību."

Mēs to varam papildināt ar faktu — tie ir tie paši, kas Stokholmā no brīvības gredu zinātnes nozari tie sakās pārstāvam.

* * *

Glezna nr. 2 — Ap to pašu laiku amerikāņu profesors Karltons Filips (Carleton Phillips), 41 g. vecs Hofstra universitātes bioloģijas profesors kopš 1970. gada, bija uzaicināts PSRS un ASV zinātnieku izmaiņas procesa ietvaros kā Padomju Zinātņu akadēmijas viesis—zinātnieks uz Padomju savienību. Pirmās divas nedēļas tam bija jāpavada Maskavā, bet trešā Ļeņingradā, no kurienes 23. jūnija vakarā tam ar nakts vilcienu bija jādodas atpakaļ uz Maskavu. Izbraukšanas vakarā Ļeņingradā viņu aizturēja, un viņa mantas dīvainā kārtā pazuda.

Lielais AP (Associated Press) ziņu birojs, pēc informācijas ievākšanas un intervijas ar profesoru Filipu, sniedzis amerikāņu dienas presē 6. jūlijā gaŗāku rakstu par šo atgadījumu.

Saīsināta veida tulkojumā šis notikums risinājies sekojoši:

Vakarā pirms došanās atpakaļ no Ļeņingradas uz Maskavu prof. Filips sasaiņojis savas mantas un atstājis tās viesnīcā savā istabā. Tā kā bija atlikušas vēl pāris stundas līdz vilciena atiešanai, tas izgājis ārā pastaigāties. Pēc atgriešanās viesnīcā pie ieejas to sagaidīja kāda redzami satraukta sieviete, kuŗa angļu valodā viņam asi noprasīja: „Kur jūs esat bijuši?" Uz tādu jautājumu profesors neturēja par vajadzīgu atbildēt, un, tā kā laiks vēl to atļāvis, izgāja vēlreiz ārā pastaigāties gar Ņevas upi.

Pēc tam atgriežoties viesnīcā, viņam vispirms paziņots, ka kāds uzlauzis viņa istabas durvis, paņēmis viņa ceļa somas, drēbes, foto aparātu, skaņu lentas uztvērēju, dokumentu portfeli un slīdītes, ko tas lietojis savās lekcijās. Tad viņš ticis ievests kādā telpā ieejas halles tuvumā, kur kāda acīm redzami autoritātīva persona piedraudējusi aizturēt viņa aizbraukšanu no Ļeņingradas un uzsākt pamatīgu izmeklēšanu. Tomēr vēl pēdējā brīdī viņam izsniegta viņa pase un viņa zinātniskās piezīmes, kuŗas esot atradis kāds policists uz ielas. Pēc tam viņš ticis iesēdināts taksītī un steigā arī nogādāts uz dzelzceļa piestātni.

Ticis atpakaļ uz Maskavu, prof. Filips nekavējoties ziņojis par šo atgadījumu Amerikas sūtniecībai, kur solīts iesniegt attiecīgu protestu. Profesors Filips nosūtījis pieprasījumu paskaidrojumam šinī lietā arī piederīgām Pad. savienības iestādēm un saņēmis paziņojumu, ka viņa lietas esot bijušas nozagtas.

Profesors Filips nācis pie atziņas un domā, ka viņa aizturēšanai bija jābūt kādai brīdinājuma zīmei Padomijas zinātniekiem izvairīties no kontaktiem ar ārzemniekiem.

* * *

Cik dažādas šīs gleznas, kur gleznoti zinātnieki un zinātniskās sanāksmes! Un tomēr... cik tās līdzīgas!

Tajās abās izjūtams kāds neizteicams zemdegas strāvojums: kaut dažādi zinātnieki un dažādi zinātnisku sanāksmju rīkotāji, daži no zinātniekiem nespēj atzīt patiesību, kas dara garu brīvu, un daži sanāksmju rīkotāji, kas, šķietami, atzīst patiesību tikai par tik, par cik tā izriet no pašu radītām normām un postulātiem, kādiem jāpaklaujas ikvienam to dalībniekam vai viņš vēlas, vai nē.

V. Valdis Zēbauers.

Cik dažādas šīs gleznas!

Glezna nr. 1 — AABS Baltijas studiju konferencē Montrealā šogad no 14.—16. jūnijam piedalījās krietns skaits zinātnieku no kādām 12 valstīm, to vidū arī vairāki pārstāvji no okupētās Latvijas. Viens no tiem bija vēsturnieks Heinrichs Strods, Zinātņu akadēmijas archeoloģijas un etnografijas sektora vadītājs. Pēc ALAs ārējās informācijas biroja ziņām šis latviešu zinātnieks sadarbojies ar KGB pretizlūkošanas daļu Rīgā, informējot to par saviem darba biedriem. Bez šaubām, tas būs palīdzējis šim zinātniekam gūt tādu atzinību no Latvijā tagad valdošās varas, ka viņam kļuva iespējams piedalīties ne vien šajā Montrealas konferencē, bet arī jau agrāk citrās Baltijas Institūta konferencēs Stokholmā 1981.g. u.c.

Kā jau konferences dalībniekam, vēsturniekam H.Strodam bija jāpiedalās vēsturnieku sesijā un jānoklausās arī Dr. G. Šubiņa referāts, kuŗā referents pieskārās arī mūsu tautai liktenīgajiem 14. jūnija notikumiem, atzīmējot, ka pēc dokumentiem autentiski noskaidrots, ka masu deportāciju plāns bija izlemts Maskavā KGB izkārtojumā jau 1939. gada 11. oktobrī, kad Latvija bija vēl brīva valsts, Padomju savienības neokupēta.

Kvintesence vēsturnieka H. Stroda komentāros par šo referātu bija nožēla, ka viņam bijis jānoklausās *politiska propaganda.*

Nezināmu apstākļu dēļ šis vēsturnieks bija nokavējis pašu šīs konferences atklāšanu. Tas viņam aiztaupīja uzdevumu noklausīties arī AABS prezidenta Viljama Šmālstīga (William R. Schmalstieg) atklāšanas runu, veltītu 1941.g. 14. jūnija deportāciju traģikai un ciešanu turpinājumam Baltijas valstīs vēl tagad. Runātājs atzina, ka pēc akadēmiski neapstrīdamiem datiem Baltijas tautas, ieskaitot latviešus, līdz šim laikam cietušas pāri par 900.000 mocekļu upuŗu. Droši vien, to dzirdot, vēsturnieks Strods būtu nosaucis to par propagandas kalngaliem.

Ir tiešām nožēlojami, ka latviešu tautu un Latviju, ja arī okupētu, zinātniskās sanāksmēs ārzemēs pārstāv vēsturnieks, kas nepazīst un nezina vai negrib zināt paša tautas patieso vēsturi, tās norises un latviešu tautas genocidālai iznīcībai tik nozīmīgus notikumus, un — mierīgu sirdi — to apzīmē par propagandu. Tas liek domāt, ka viņš savā garā jau pilnīgi pakļāvies tai pseido vēsturei, kas sarakstīta un vēl joprojām tiek rakstīta prātu ietekmēšanai mūsu zemes okupantiem vēlamā virzienā.

Lai Dievs pasarga pasauli no šādas kvalitātes un stājas zinātniekiem, vienalga, kā-

Sandra Groskaufmane beigusi studijas 1984. gada jūnijā Raiersona Politechnikas Institūtā ar diplomu modes komerczinātņu (Fashion Commerce) departamentā. Sandra strādās par direktrises asistenti Brooker's modes veikalu firmā Jorkvilles centra filiālē Toronto.

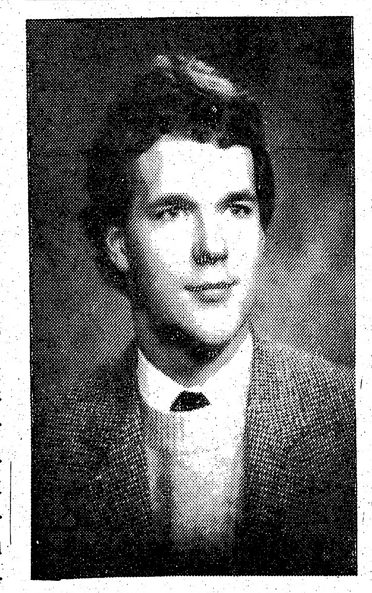

Kārlis Groskaufmanis beidzis 1984. gada jūnija Kornellas universitāti Itakā, NY, ar zinātņu bakalaura gradu ar uzslavu (honours) arodlietu zinātnē (Industrial Relations). Kārlis turpina studijas Toronto universitātē tieslietu fakultātē. Viņš pieder pie Fraternity Delta Phi.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Labā sadarbība

DV ASV UN DV KANADĀ ZEMJU VALŽU KOPSĒDE GAŖEZERĀ

DV ASV un DV Kanadā zemju valžu kopsēdi Gaŗezerā, š.g. 16. septembrī ievadīja DV ASV vanadžu priekšniece Aida Ceriņa ar lūgšanu, visiem sēdes dalībniekiem vienojoties jundas dziesmā Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils.

Kopsēdi atklājot, DV ASV priekšnieks A. Spārniņš apsveica kopsēdes dalībniekus, uzsvērot, ka šis nu jau par tradiciju kļuvušais gadskārtējais saiets ir ne tikvien stiprinājis draudzības saites starp abu zemju DV saimēm, bet ir arī devis jau kopēji paveiktus pasākumus, piem. Kaŗa vīru dziesmu krājums, ko sakopoja komp. I. Sakss un iespieda „Amber" spiestuvē Toronto. Tālāk viņš pieminēja Gaŗezera lielo nozīmi nozīmi latviešu jaunatnes audzināšanas laukā un arī vispār latviešu pulcināšanā latviskā vidē.

DV KV priekšsēdis G. Brikmanis savus sveicienus nododot pasvītrāja „ieroču brālību", ko gadskārtējās kopsēdes ir stiprinājušas pagātnē un stiprinās arī nākotnē. Šodien mūsu ieroči ir stipra darba griba un izteiktā pašapziņa to veicot. DV mērķi tajā mūs aizvien ir vadījuši un arī vadīs nākotnē, secināja DV KV pr-dis.

Savus sveicienus un sekmīga darba vēlējumus nodeva arī DV Kanadā Vanadžu vadītāja Nora Pulciņa, DV ASV Vanadžu pr-ce Aida Ceriņa un Gaŗezera prezidents.

Bez jau minētajiem darbiniekiem sēdē piedalījās un par savu nozaŗu darbību ziņojumus sniedza E. Adamsone, A. Braunfelds, A. Zaļinskis, I. Priedulājs, A. Kubuliņš, V. Zālītis, P. Rudzītis, J. Vilciņš, E. Ozoliņš, V. Jaunkalnietis, R. Čaks, V. Kubuliņš un V. Zemesarājs, R. Pētersons, A. Kalupnieks, M. Zvejniece, Z. Masīte, P. Vasariņš, J. Treijs, L. Ozols, A. Ancāns un P. Vītols.

Pārrunās par nākotnē plānoto DV CV Kultūras nozares darbu latviešu valodas dialektu saglabāšanā, tos ieskaņojot skaņu lentēs, DV CV Kultūras noz. vad. A. Kalupnieks paskaidroja, ka ar šo ierosinājumu, ko ienesa I. Purva (DV CV Kult. noz. referente), iecerēts plānotā veidā īstenot globālā apmērā. Šai pasākumā arī paredzēta valodnieku iesaistīšana.

Beigās kopsēde vienojās par kopējās stājas un nākotnes darbības deklarāciju.

DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēde, Gaŗezerā 1984. gada 16. septembrī vienprātīgi vienojās par sekojošu deklarāciju:

Pirmkārt, kopsēde nosoda Padomju Savienības necilvēcīgo aizliegumu par palīdzības saiņu sūtīšanu trūkumcietējiem, saiņu saņēmējiem piedraudot ar kriminālu vajāšanu. Par spīti tam, DV organizācija palīdzības darbu turpinās.

Otrkārt, atzīstot jaunu žurnālistu sagatavošanas nepieciešamību, kopsēde nolemj atbalstīt preses semināru, kas notiks 1985. gada aprīļa mēnesī Rietummičigenas latviešu studiju centrā, ar stipendijām to dalībniekiem. Kopsēde mudina tajā piedalīties arī DV informācijas darbiniekus.

Treškārt, kopsēde atzīst, ka abu zemju DV saimēm vairāk vērības jāpievērš jaunu biedru piesaistīšanai. Ikviena biedra pienākums ir piesaistīt DV organizācijai vismaz vienu jaunu dalībnieku, īpašu uzmanību pievēršot jaunatnei.

Ceturtkārt, kopsēde ar atzinību novērtē Brīvības Kuģa ideju un tai dod morālu atbalstu.

Piektkārt, kopsēde ierosina abu zemju valdēm nopietni pārdomāt Alfrēda Braunfelda grāmatas „Marksisma ideoloģija un stratēģija" izdošanu angļu valodā.

Sestkārt, kopsēde atbalsta ierosinājumu par DV jaunatnes nedēļas nogaļu kursu un DV jaunatnes nometņu rīkošanu nākotnē, jauniešiem piedaloties no Kanadas un ASV.

Noslēgumā A. Spārniņš pateicās Gaŗezera vadībai un Latviešu ciema apvienībai ar apv. pr-ku E. Ozoliņu par sirsnīgo uzņemšanu, kas šeit pavadītās divas darba dienas padarīja ļoti patīkamas. G. Brikmanis (DV KV pr-dis) pateicās par viesmīlīgo uzņemšanu un kopējā darba izpratni un ielūdza DV ASV valdes locekļus uz abu zemju kopsēdi Sidrabenē 1985. g. rudenī.

ASV un Kanadas Daugavas Vanagu kopsēdes dalībnieki Gaŗezerā.

Plāno jaunatnes nedēļu

15. septembra, Daugavas Vanagu Kanadā kārtējā zemes valdes sēde notika Gaŗezerā, dienu pirms DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēdes. To ievadīja DV Kanadā Vanadžu vadītāja Nora Pulciņa īsā un izjustā uzrunā aicinot pieminēt Latviju: „Latvi, lai jebkuŗā zemes daļā tu nonāktu — PIEMINI LATVIJU! Nekad un nekur tu savā mūžā nedzirdēsi skaistāka vārda par šo vārdu. Tāpēc nemities to daudzināt. Nebeidz slavēt valsti, kas šo vārdu nes. Piemini Latviju! Ar šiem vārdiem sasveicinies, ar tiem atvadies tiekoties ar tautiešiem jebkuŗā pasaules daļā. Turi Latviju dziļi ieslēgtu savā sirdī. Turi to kā lielāko dārgumu, ko nedrīkst pazaudēt; jo zaudējis Latviju, zudīsi pats!". Tam sekoja klusuma brīdis, kad pieminēja aizsaulē aizsaukto Montreālas nodaļas biedru Oļgertu Strazdiņu; līdz ar to izsakot piederīgiem un nodaļai dziļi izjustu līdzjūtību.

Sēdē piedalījās un ziņojumus par iepriekšējās valdes sēdēs paveikto sniedza: DV KV pr-dis G. Brikmanis, Vanadžu vad. N. Pulciņa un DV KV locekļi A Kalupnieks, P. Vasariņš, Z. Masīte, M. Zvejniece, J. Treijs, A. Ancāns, L. Ozols, R. Pētersons un DV KV rev. kom. loc. P. Vītols; rakstisks ziņojums no A. Šterna.

Sakarā ar Kanadas Federālā Parlamenta vēlēšanām, Ārējās informācijas nozare un nozares darbinieki ir veikuši politisko partiju nominēto kandidātu informēšanu par Latviju un latviešu tautu un Padomju Savienības ieilgstošo nelegālo okupāciju.

Turpmākā darba ietvaros valde apstiprināja A. Šternu par DV Kanadā Ziemsvētku tirdziņa rīcības komitejas priekšsēdi, lūdzot visu DV saimi Kanadā to atbalstīt.

Vienbalsīgi atbalstīja domu par DV jaunatnes nedēļas kursu vai pat nometnes rīkošanu, kur programmu izkārtojumu un pieaicināmos lektorus izvēlētos DV organizācija.

Ārējās informācijas darbam, vēstuļu izsūtīšanai politiskajiem darbiniekiem, nolemj izmantot skaitļotāju, šai vajadzībai atvēlot nepieciešamos līdzekļus.

Tālākā sēdes gaitā, par nopelniem DV org. darbā, ar DV KV atzinības rakstiem apbalvo sešus DV Kanadā biedrus.

Nākošā valdes sēde notiks 1984. g. 27. oktobrī, DV namā.

V.S.

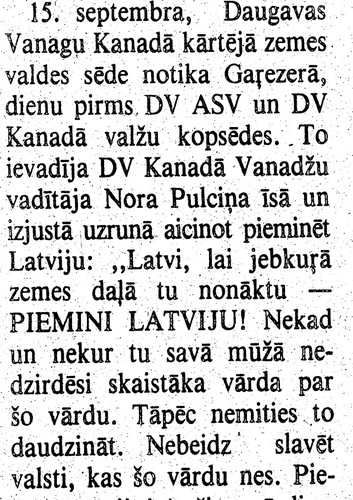

Ruta Zibena beigusi Toronto universitāti ar BA gradu angļu valodā un psiholoģijā. Pieder pie korporācijas Dzintra saimes.

Ilga Breikša jubilāre

Ilga Breikša dzimusi 1924. g. 1. oktobrī Iecavā. Ar sabiedrisku darbu iepazinusies jau agrā bērnībā, jo tēvs Jūlijs Vērpelis bijis Bauskas un vēlāk Valmieras apriņķa priekšnieks un māte Marija Vērpele Bauskas aizsargu pulka vecākā aizsardze, kur Ilga palīdzējusi gatavot mantas aizsardžu bazāriem.

Pēc kaŗa dzīvo Austrijā un strādā angļu militārā pārvaldē. 1949. gadā ieceļo Kanadā un dzīvo Montrealā. Šeit arī nobeidz žurnālistikas kursus pie Montrealas universitātes. Darbojusies Montrealas latviešu biedrībā un piedalījusies DV Montrealas nodaļas dibināšanas sanāksmē. 1956. gadā apprecas ar J. Breikšu un pārceļas uz dzīvi Hamiltonā un iestājas DV Hamiltonas nod. Strādā CKOC radio stacijas reklāmu nozarē, pēc tam pāriet uz CHAM raidītāju, kur vada reklāmu nozari. Uz Toronto pāriet 1971.g., tur vada reklāmu daļu pie CHFI/CFTR. 1972. gadā ģimenes apstākļu dēļ pārtrauc darbu Toronto. 1976.g. sāk strādāt Hamiltonas Filharmonijas orķestŗa birojā, kur strādā arī vēl šodien. Bijusi DV Hamiltonas nod. vanadžu kopas priekšniece un visas Kanadas vanadžu priekšniece no 1961.—65. un no 1975.—81. gadam. Ir arī LNAK padomes locekle un darbojas prezidijā. Bijusi Kanadas sieviešu preses kluba Hamiltonas nod. priekšniece 1966., 1971. un 1983.g. Ontario pārstāve Kanadas sieviešu preses kluba zemes valdē. Šogad darbojas Hamiltonas preses kluba valdē. 1967. gadā apbalvota ar Kanadas simtgades medaļu. 1965.g. apbalvota ar DV nozīmi zeltā. Dzied Hamiltonas vanadžu korī Saskaņa un ir liela rokdarbniece.

J. G.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 145

Kremlim vēdergraizes rada pakļautās etniskās tautas. Nekrievu tautību ļaudis — etniskās grupas Padomju savienībā apspiestas un vēl jo ilgi tur tādas būs — saka Zbigņevs Brežinskis, prezidenta Kārtera laika ASV nacionālās drošības lietu kārtotājs, tagad Džordžtaunas universitātes stratēģisko un starptautisko studiju centra padomnieks. Viņa ieskats, ka etnisko tautu problēmas Padsavienības daudztautu imperijā neatslābs, taču etnisko sasprindzinājumu dēļ tuvākajā nākotnē tur eksplozijas nebūs. Daudzās etniskās tautas ir Kremļa varas Achilla papēdis. Pēc Brežinska ieskata rietumiem vajadzētu uzmundrināt un atbalstīt nekrievu nācijas Padomju savienībā viņu tieksmēs pēc politiskas un kultūrālas pašnoteikšanās. Relatīvi vājš ir pašreizējais Kremļa sarkanais cars Čerņenko, nespējīgākais un, literāri runājot, visglupākais komūnistu vadonis kopš 1917. gada. Tas vājina komūnistu diktātūras stingros valgus, kas saista Austrumeiropas sarkano satelītu valstis, kur jau sāk izpausties neapmierinātība par viņu ierobežoto autonomiju. Sovjetizētās saimnieciskās dzīves nemitīgās krizes šo neapmierinātību tikai padziļina. Vadība Maskavā ir ļoti birokratiska, korupta, ierūsējusi, gausa izšķīrēju lēmumu pieņemšanā. Akūtas problēmas tiek atrisinātas ar novēlošanos, bet tā kā apspiesto tautu masas to nezina, komūnisma sistēmas stabilitātei tāda kārtība nedraud. Ziedošās korupcijas un vājo partijas vadoņu dēļ militāristu ietekme pieaug un jau tagad tā stiprāka nekā jebkad. Jaunā paaudze nākotnē būs dedzīgāka un ar lielkrievu nacionālismu, tālab arī lielāks drauds rietumiem nekā pašreizējie padomju valdnieki ar ierobežoto intelliģenci un spējām. Pārsteidzoši, ka Gromiko pašreiz ieguvis lielu autoritāti ārlietu politikas veidošanā. Viņa nolūks ar piedāvājumiem un solījumiem, kuŗus Kremlis nedomā pildīt, iemanevrēt ASV prezidentu stūrī. Bet tik ilgi, kamēr ASV uzturēs nepieciešamo militāro spēku līdzsvaru, pasaulei kaŗa briesmas nedraud.

* * *

Kļūdīties ir cilvēcīgi. Par mazo bandinieku kļūmēm mēs parasti pasmaidām un tās nepieminam, bet ja ko nopūdelē dižgari, tad knābāšana nerimstas. Arī tas ir cilvēciski. Viens tāds pieminēšanas vērts pods nesen tika izgāzts lielkungu Vašingtonā: ASV ārlietu ministrijas preses nodaļa, atgādinot 1968.g. 21.8. notikušo krievu invāziju Čechoslovakijā, čechu ,,brīvības pavasaŗa'' apslāpēšanai izsniedza saziņdienestam memorandu, norādot uz krievu asinsdarbiem Prāgā ,,pirms 14 gadiem'', kad PS un Varšavas līguma valstis ,,brutāli un ciniski atņēma čechu tautai tiesību pašai lemt savu likteni.'' Slinkie birokrati bija vienkārši izņēmuši no visām dienesta aktīm 1982. gada augustā presei izsniegto līdzīgo memorandu un, to nepārlasījuši un notecējušo gadu skaitu neizlabojuši (bija aiztecējuši 16, nevis 14 gadi), pavairojuši un izdalījuši preses vīriem. Vēl nepatīkamāk bija tas, ka saziņdienestam pasniegtā tekstā bija palikusi 1982. gada atzīme, ka ,,tagad'', pēc Maskavas prasības, arī Polijā ievests kaŗastāvoklis. Patiesībā kaŗastāvokli Polijā atcēla 1983. gadā. Pieminētās kļūmes tikai apliecina, cik maza ir liberālo ASV ārlietu dūžu interese par apspiestām tautām. Ko tad nu mēs varam sagaidīt no šiem ārpolitikas sliežu bīdītājiem, ja zinām, ka Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas jautājumā ASV ārlietu resorā mums labi ja ir tikai pāris draugu. ,,Saltajā nesaulē pamodini Dievu, lai Viņš ,,dainu tautas kliedzienus dzird, citādi mūs apraks svešumā!'' (Alberts Eglītis).

* * *

Mūsu baznīctēvu rakstos biežāk pavīd bībeliskais mudinājums — Mīliet savus ienaidniekus un lūdziet Dievu par tiem, kuŗi jūs vajā! — piedošana esot zobeņs, kas uzvarot visstiprāko ienaidnieku. Piedošana esot spēks, kas salaužot visļaunākās sirdis.

Kā gan tam lai pievienojas trimdinieks, kuŗam komūnistu vara paņēmusi tuviniekus, kā gan tas mulsina mūsu jauno paaudzi, kas latviešu skolās lasījuši Ād. Šildes Pasaules revolūcijas vārdā — ciparus un faktus, kā sarkanais nezvērs Kremlī turpat jau 70 gadus ar āmuru un sirpi dzen kristiešus Golgatas kalnā?! Kristus mācības pēdējie vārdi bija ,,Tēvs, piedodi tiem, jo viņi nezina, ko tie dara'', bet komūnisti taču itin labi zina, ko tie dara, tie apzināti plāno savu zvērīgumu, tālab cilvēciskais saprāts saceļas pret aicinājumu piedot un vēlēt mūsu tautas ienaidniekam ,,Dieva svētību un visu labu.'' Bez ļaunuma un naida lai nu mūsu lūgsnās neskan piedošana ienaidniekam, bet labāk gan lūgsim savu Dievu izbeigt mūsu pārbaudes laiku un atdot mūsu tautai brīvo dzīvi savā senču zemē! Jau tā esam vieni palikuši savās prasībās pēc taisnās tiesas, pasaules baznīcas mūs negrib sadzirdēt. Tām ,,misionārs-varonis'' ir Billijs Grēms, kas Maskavas baznīcās sprediķoja bībeles mācību, ka valdīšana pār tautām ir Dieva lemta, un pret valdīšanu tev nebūs sacelties! Atgriezies brīvajā pasaulē, slavēja ,,ticības brīvību'' Padomijā un turienes dzīves iztiku — viņam azaida galdā allaž bijis kaviārs!. Šis pats Dieva kalps Billijs septembrī atkal brauca pie Dieva zaimotājiem, lai lietu ,,svēto ūdeni'' uz viņu sarkanajām dzirnavām. Bez Maskavas Grēmam paredzēta sprediķošana okupētajā Igaunijā, Tallinā. Ja zinām, ka Kremlis krasi noraidījis Vatikāna lūgumu atļaut Svētajam Tēvam, jebšu kaut viņa kardinālim apciemot okupēto Lietuvu lielajos Sv. Kazimira svētkos, tad Billija sagaidīšana izplēstām rokām Padomijā tikai liecina, cik viņa ciemošanās Igaunijā okupantiem ir izdevīga, bet pāvesta Jāņa Paula II ierašanās Lietuvā maskaviešiem bīstama. Cik ilgi, Dievs, vēl viss tā ies?! ,,Debesis paliks debesīs, Latvija Latvijā, bet Maskava nožņaugsies savā ļaunumā! Āmen!'' (Alberts Eglītis).

* * *

Nenogurdināmais prof. Dr. Edg. Dunsdorfs no saviem skaitļotājiem Austrālijā izspiedis skaitļus, ka līdz 1982.g. brīvajā pasaulē 10.052 latvieši ieguvuši akadēmiskos gradus. Tā kā dažam labam ir pat divi vai trīs gradi (arī māstera un doktora), tad latvieši ieguvuši ap 12.000 akadēmiskos gradus. Visvairāk (696) tie iegūti Toronto universitātē. Mūsu atzinībai iet līdz arī mīkla, kālab gan tik gauži maz mūsu jauno akadēmiķu vārdu pavīd viņu mītņu zemju laikrakstu lasītāju vēstulēs, iedzimto sabiedriskā un politiskā darba rosmēs, stāstot par savas tēvzemes likteni krievu kolonizācijā? Pie reizes arī jāpiemin, ka ne visiem, kas pie prof. Dunsdorfa ,,piereģistrējuši'' savus akadēmiskos gradus, tādi tiešām arī ir. Latvieši jau allaž bijuši lieli velna dzinēji, un arī skaitļotāju laikmetā pārbaudīt uzdotās ziņas pa visas pasaules universitātēm būtu nepateicīgs darbs.

Latvijas universitātes 65 gadu atceres sarīkojumā Toronto Latviešu Namā pārpildītajā zālē publika noklausījās V. Skultāna akadēmisko runu par tematu — Brīvās Latvijas pēdējais gads vēstures avotos. Foto V. Plampe.

Dainas koris atsācis mēģinājumus. Kādēļ arī jūs vēl nedziedat Dainā? Foto V. Plampe.

DV Bramptonas nodaļa rīko
sestdien, 1984.g. 27. oktobrī, plkst. 19
HUTTONVILLES RECREATION CENTRE TELPĀS (SKOLĀ)
nodaļas 30 gadu svētkus
Programmā: Svinīgs akts.
DV Vīru koŗa koncerts.
Dejas spēlēs deju kapella RUNČI.
Ieejas maksa 10 dol. no personas, pensionāriem 8 dol.

TORONTO ZIŅAS

● DV kluba svētdienu referātu ciklā 14. oktobrī, pl. 15 runās pazīstamais nacionālpolītiskais darbinieks Teodors Sīlis no Kalifornijas: „Pārbēdzējs un putekļi."

● Latvijas universitātes 65 dibināšanas atceres aktu 30. septembrī Latviešu namā ievadīja Toronto korporāciju kopas seniors A. Kabucis (Vendia). Jānis Bērziņš (Lettonia) atzīmēja LU tapšanas gaitu. Universitātes sākumi meklējami Atmodas laika darbinieka Kronvalda Ata vīzijā par latviešu augstāko mācības iestādi. Pēc 1. Pasaules kaŗa pārgrozībām 1919. gada 28. septembrī oficiāli nodibināja Latvijas Augstskolu. Runātājs arī pieminēja, ka Latvijas brīvības izcīnīšanā piedalījušies arī studenti, kuŗu kritušo vārdi iekalti zelta burtiem uz marmora plāksnes universitātes aulā. Studenti kaŗavīri ieradušies uz lekcijām savos formas tērpos. Mācībspēki bija zinātniski ar izciliem sasniegumiem. Latvijā proporcionāli bija augstākais akadēmiski izglītoto skaits. 1940. gada vasarā sarkanie iebrucēji ieveda lielas pārmaiņas. LU studentiem bija jāmācās Staļina konstitūcija un politiskie priekšmeti. Okupanti nav varējuši iznīcināt 20 gadu universitātes darbu. Latviešu jaunatni, mācoties dažādu brīvo zemju universitātes, tagad saista Latvijas universitāte kā brīvības simbols katram latvietim. Gara spēks, kas slēpts mūsu tautā, reiz atkal atraisīsies. Tēvzemei par godu klātesošie vienojās Latvijas valsts himnā. Toronto korporāciju kopas viceseniors V. Miķlašēvics (Lacuania) iepazīstināja ar akadēmiskās runas teicēju LU juristu Vili Skultānu (Vendia) no Rietumvācijas par tematu: Brīvās Latvijas pēdējais gads vēstures avotos. (Atreferējumu sniegsim mūsu laikraksta nākošajā numurā). Koncertdaļā sešas dziesmas atskaņoja Toronto vīru ansamblis Juŗa Dzegūzes vadībā; pie klavierēm bija J. Grīnbergs. Nobeiguma vārdus teica studenšu korporāciju kopas seniore Inga Zariņa.

● Pensionāru apvienības 4. oktobŗa kārtējā sanāksme Latviešu namā 170 dalībnieku nokalusījās mācītāja A. Celma referātu par Jāni Jaunsudrabiņu: No Mūsmājām līdz Mēnesnīcai. Stundu garajā referātā runātājs bija sakopojis un citēja izvilkumus no raksnieka darbiem par laiku no 1907. gada, kad parādījās viņa pirmā grāmata Vēja ziedi, līdz rakstnieka vecumdienām un mūža galam 1962. gadā Mēnesnīcā, Vācijā. Sanāksmi bija pagodinājis augsts viesis no Vašingtonas, prelāts Dr. K. Ručs, kas bija ieradies Toronto, sakarā ar Kanadas latviešu katoļu apvienības 21. kongresu. Viņš ir latviešu un igauņu katoļu garīgās aprūpes vadītājs pie Svētā krēsla Vatikanā. Dr. K. Ručs pastāstīja, ka bijis 15. latviešu divīzijas katoļu mācītājs, kopā ar latviešu luterāņu mācītāju Jūliju Straumi, kas kritis varoņa nāvē. Viņa kabatas grāmatiņā atrasta piezīme: „Es ticu Dievam un Latvijai!" To pašu darīt aicināja arī augstais katoļu viesis. 18. oktobrī būs pensionāru apvienības Lielais sarīkojums ar Anetes Bencones deklamācijām, apvienības koŗa dziesmām un loteriju.

● Kanadas austrumu apgabala luterāņu baznīcas gadskārtējā sinodē Otavā Sv. Andreja draudzes (Toronto) mācītājs J. Cālītis atkal uz trim gadiem ievēlēts šīs sinodes eksekūtivajā komitejā. Sinode ar vairāk nekā 2/3 balsīm nolēma apvienoties ar Evangeliski luterisko baznīcu Kanadā (ELCC). Pieņemtas arī vairākas rezolūcijas. Kādā no tām prasīts, lai nākamā gada sinodes konvencijā uzņemtu arī jautājumu par baltiešu un citu apspiesto Austrumeiropas tautu cilvēka tiesībām un reliģijas brīvību. Rezolūciju nodota eksekutīvajai komitejai.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 2. oktobŗa sēdē piešķīrusi 100 dol. ārmisijas darbam Indijā, vētras nopostītās baznīcas atjaunošanas darbu atbalstam. Lietoto mantu tirdziņš Latviešu nama auto novietošanas laukumā 29. septembrī devis dāmu komitejai 1000 dolaru atlikumu, bet Pļaujas svētku loterija 750 dol. virtuves vajadzībām iegādāts jauns elektriskais pavards un ledus skapis.

● Austrumu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 30. septembrī Sv. Barnaba baznīcā, ko vadīja māc. A. Celms, bija pulcinājis 120 dievlūdzēju. Pēc tam draudzes pēcpusdienā piedalījās 90 apmeklētāju, kas noklausījās māc. A. Celma referātu par dievatziņu Friča Bārdas dzejā. Koncertdziedātāja Lidijia Misbacha kuplināja pēcpusdienu ar vairākām latviešu komponistu dziesmām, pie kam A. Kalniņa Sapnis bija veltīts dziedones Austras Holcmanes piemiņai. Dāmu komitejas rīkotā izlozē bija Veltas Zariņas divi tautiskie spilveni, K. Hercbergas tautiskā šalle un B. Celmas ziedotā glezna ar Almelijas ainavu Anglijā. Dāmu komiteja ar priekšnieci L. Pētersoni bija klājusi kafijas galdu. Draudzes gadskārtējais bazārs notiks 4. novembrī. Bazāra atbalstam draudzes dāmu komitejasd locekles šajās dienās apmeklēs daudzes locekļus mājās.

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skola jauno mācības gadu sāka 30. septembrī. Skola darbosies katru svētdienu pa dievkalpojuma laiku. Par skolotājām darbojas Ingrīda Ābola, Ruta Cālīte, Astrīde Kalna, Erna Ķivele un Sandra Skujiņa, arī palīdzes no vecākiem un jauniešiem. Skolas koordinētāja R. Cālīte. Bērniem pirms svētdienas skolas vecuma dievkalpojumu laikā atkal darbosies „Saules stūrītis", — Draudzes iesvētāmo jauniešu pirmā sanāksme pēc 28. oktobŗa dievkalpojuma pl. 11, bet latviski nerunātāju grupa sanāks 24. oktobrī pl. 17 Sv. Andreja baznīcā. Līdz šim jau reģistrēti 20 iesvētāmo jauniešu, no tiem 4, kas latviešu valodu neprot. Iesvētes dievkalpojums 26. maijā. Jaunatnes nodarbību grupu, sākot ar 13 gadu vecumu, šogad vadīs Rita Jansone (767-1388), Rasma Suškova (967-4952 un Ingo Kārkliņš (488-2752).

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas Pļaujas svētku loterijas laimestu numuri: 70, 406, 598, 336, 203, 730, 603, 105, 130, 479, 148, 391, 462, 641, 642, 246, 250 un 622. Laimesti saņemami baznīcā pie R. Šteinberga.

● Lāčplēšu diena Saulainē 10. novembrī pl. 15 pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa. Piedalās māc. A. Celms un Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis. Pēc tam Saulaines sabiedriskajās telpās māc. A. Celma referāts par plkv. Kalpaku un kafijas galds. — Pieminekļa apkārtnes uzpošanas talka 27. oktobrī pl. 10 no rīta.

● Sakarā ar komponista Jāņa Kalniņa 80 mūža gadu aprisi Toronto latviešu koŗi rīko viņa

1984. gada 9. jūnijā Sv. Jāņa baznīcā Toronto māc. Ivars Gaide salaulāja Zaigu Rotu Pērkoni ar Ivaru Mikelšteinu. Abi jaunlaulātie pavasarī ieguva pirmos gradus — līgava B.Sc. bioloģijā Gvelfas universitātē, un līgavainis B.A.Sc. būvinženieru zinātnēs Vaterlū universitātē. Ivars turpat studijas turpina maģistra gradam. Līgava pieder pie korporācijas Daugaviete saimes un līgavainis ir korp. Fraternitas Lataviensis loceklis.

darbu koncertu 3. novembrī, pl. 19 Central Technical School auditorijā, 725 Bathurst St., ieeja no Harbourd ielas. Pēc koncerta jubilāra godināšana Latviešu centrā. Rīcības komiteja lūdz organizācijas un personas šo sarīkojumu atbalstīt un to kuplā skaitā apmeklēt. Informācijai rakstīt vai zvanīt rīcības komitejas priekssēdim Atim Bredovskim, 368 Rouge Hill Dr., West Hill, Ont. M1C 2Z5, tālr. 284-4573, vai informēties pie koŗu priekšniekiem.

● TLB sestdienas skolas skolotāju un vecāku kopsapulce trešdien, 17. oktobrī, pl. 19.30 Latviešu namā augšējā zālē: ziņojumi, jaunais budžets un vēlēšanas. Pagājušā mācības gadā skolas ienākumi bijuši 37.105 dol., izdevumi 28.994 dol. No 8.111 dol., lielā atlikuma noguldīti 3000 dol. Atlikums uz jauno mācības gadu 5.111 dol. Ienākumos visvairāk deviši (federālās) valdības un izglītības pārvaldes pabalsts, kopā gandrīz 15.000 dolaru. Dāvinājumos saņemts pāri par 5000 dol. Budžets izpildījies ar turpat 5000 dolaru uzviju.

● TLB sestdienas skolas 5. klases latviešu valodas skolotājas Līgas Miklašēvicas lasāmvielu par maizes cepšanu ilustrēja praksē, ļaujot 16 skolēniem cept maizi skolas virtuvē. Katrs skolēns savu maizes klaipu mīcīja ar lielu nopietnību.

● DV Toronto nodaļas 34. gadasvētki 13. oktobrī, pl. 19 Latviešu namā. Runu teiks pazīstamais nacionālpolītiskais darbinieks Teodors Sīlis no Kalifornijas par tematu: Latviešu tautas pastāvēšana un brīvība. Priekšsnesumos Arianas Liepiņas dziesmas kokles pavadījumā un Dairas Jakobsones deklamācijas. Saviesīgajā vakarā Imanta Ķipa deju mūzika. Bufete.

● Pensionāru apvienības 4. oktobŗa sanāksmē Latviešu namā samainīts gaiši zils dāmu mētelis. Atmaiņai zvanīt 233—3064.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Ilzi Dainu Gursku un Robertu Persiju (Piercey) no Kalgarijas. Laulības kuplināja vīru ansamblis Kalvis. Otru pāri salaulāja Silviju Intu Brakši un Paulu Antonu Marniku (Marnick).

● Kristīgās sadraudzības pirmā pēcpusdiena šajā sezonā notiks 20. oktobrī, pl. 14, Sv. Jāņa baznīcas telpās. Galvenā runātāja Benita Ukstiņa no Klīvlandes runās par tematu Dieva dāvana. Priekšnesumos paredzēts ASV jauniešu ansamblis no Bukskauntijas Dagnijas Bērziņas vadībā. Ansamblis piedalīsies arī Toronto baptistu draudzes gadasvētkos 21. oktobrī, Walmer Rd., baptistu baznīcā.

● TLB Drāmas kopa sākusi iestudēt amerikāņa Cliforda Oddeta lugu Raķetē uz Mēnesi režisora Dzintara Pūpeža vadībā. Tēlotājos Anna Briede, Inta Kusmane, Maija Ķuze, Oļegs Bērziņš, Vilnis Brastiņš un Arvīds Mārsons. Dokorātors Vilnis Brastiņš. Luga pirmoreiz izrādīta 1950-tos gados Toronto, Valža Skudras režijā. Pirmizrāde lugai paredzēta 30. martā Bickford skolas auditorijā.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 33. gadasvētki 21. oktobrī pl. 15, Walmer Rd., baptistu baznīcā. Dievkalpojumu vadīs draudzes māc. A. Arājs, svētrunu teiks māc. Uldis Ukstiņš no Klīvlandes. Dievkalpojumu kuplinās ASV un Kanadas draudžu jaunatnes ansamblis dirigentes Dagnijas Bērziņas un Sārmītes Aļļas vadībā.

● Sv. Jāņa draudzes Pļaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu, kuŗā piedalījās 80 dievgaldnieku, vadīja archibīskaps A. Lūsis. Dievkalpojumu ar divām dziesmām kuplināja soliste Laura Zariņa (soprāns), ērģeļu mūziku un pavadījumus spēlējot Anitai Rundānei. Altaris bija rotāts rudens vārpām un augļiem, L. un V. Kinstleru ģimenes dāvinājumu no savas lauku saimniecības.

BRAMPTONA

Labojums

Bramptonas DV nodaļas 30 gadu jubilejas sarīkojums notiks 27. oktobrī, plkst. 19, **Huttonvilles** (nevis Hutbonvilles) skolas zālē, Embleton Rd. (braucot no 401. ceļa uz Mississauga Ave, ziemeļu virzienā līdz Embleton Rd.). Programmā akts un DV vīru koŗa dziesmas dir. A. Pērkona vadībā, Saviesīgā vakarā spēlēs Runči.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

18. oktobrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru lielais sarīkojums ar klātiem galdiem, koŗa dziesmām, A. Bencones deklamācijām un loteriju.

Toronto latviešu baptistu draudzes

33. gada svētki

Svētdien, 21. oktobrī pl. 15

WALMER RD. DRAUDZES DIEVNAMĀ.

Dziedās jauniešu ansamblis, komplektēts no ASV un Kanadas draudžu jauniešiem.

Svētku runātājs māc. U. Ukstiņš no Klīvlandes.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(57. turpinājums)

Līdz Ventspilij braucām otrā klasē. Kā dzelzceļa ierēdņa viesim man pat biļete nebija jāmaksā. Pa ceļam iepazinos ar Ingeborgu pēc bildēm un Gailīša nostāstiem. Skaists četrmastu motorburenieks. Nez', kāds tas tagad izskatās? Vajadzēja būt stipri būvētam, lai izturētu vētras un ledu veselus trīs gadus. Gan redzēs...

Līdz Ovīšiem braucām ar mazo bānīti trešajā klasē, jo otrās nebija. Pret uzkalnu varējām izkāpt un paiet kājām līdz. Četrus mastus saskatīju jau no bānīša tik tuvu krastam, ka likās, tie būtu pret krastu atbalstīti. Izkāpjot tad arī cita nekā neredzēju. Kas zem ūdens, to nezināja arī Gailītis.

Pagulējām saulē. Gailītis stāstīja par izstādēm Parīzē. Tur izstādot ne tikai gleznas, bet arī vīrišķīgo skaistumu. Gailītis dabūjis otro vietu. Nodziedāja pāris ārijas. Cik sapratu, labi dzied, bet arī palicis otrā vietā — aiz Vētras. Kādā vietā Gailītis varētu būt par uzņēmēju? Kas tādam Gailītim būtu ko jaukties pa ūdeņiem?

Gailītis mani iepazīstināja ar bākas pārzini, kas zinot, kurā šķūnī esot arī ūdenslīdēju aparāti. Apskatīt man to neieteica, jo tur esot par daudz blusu. Savācām pludmales granti papīra maisiņos. Ja nebūšot pārāk liels dzelzs procents, varēšot pārdot Līgatnes papīra fabrikai.

Mājās braucot gandrīz nokavējām Ventspilī Rīgas vilcienu. Uzlēcām uz pēdējās platformas ar visām grants kulītēm. No vagona uz vagonu ejot, atradu otro klasi, kamēr Gailītis palika aprunāties ar konduktoru.

Kupejā atradu glītu meiteni, kas tā jocīgi skatījās uz manu smilšu kulīti. Papīra maisiņš nokrita uz grīdas un saplīsa. Grants izbira uz visām pusēm. Nosarcis mēģināju to sagrābstīt. Glītā meitene, cimdotām rokām, steidzās man palīdzēt. Gailītis mūs atrada rāpojot pa grīdu. Kā sabiedrisks cilvēks, viņš nesmējās, bet pasauca konduktoru, lai smiltis saslaukot un iepazīstināja sevi un mani ar glīto meiteni. Izstāstīja, ka mēs esot uzņēmēji un izcelšot pie Ovīšiem nogrimušu kuģi. Meitene par Ingeborgu zināja, jo viņas tēvs esot tālbraucēju kapteinis.

Kavēdams kapteiņa meitiņai laiku, Gailītis drusku padziedāja, bet par Parīzes izstādēm nestāstīja. Meitene jau tā likās ieinteresēta, un tā smalkās sarunās Rīga pienāca ļoti ātri. Patīkams izpriecas brauciens!

Šķiroties Gailītis man vēl atgādināja par to pēdējo cerību un gaŗāko valgu un iesēdināja meiteni taksītī.

Paguvām ar tēvu aptīrīt abus jūrā nogrimušos holandiešu prāmjus, nospridzināt tiem vinču pamatus.

Skraidīju pa smilšu laukumu, spārdīdams futbolu un sāku jau palīdzēt Lasmanim kraut viņa laivā no Daugavas izceltās lielgabalu lodes, kad Gailītis beidzot piezvanīja.

Gandrīz vai atteicos braukt, jo vasara jau gāja uz beigām. Gailītis un kapteinis Bergs mani tomēr pierunāja. Nekādus solījumus no manis neprasot, iedeva arī naudu izdevumiem. Strādniekus dabūšot caur bākas uzraugu, jo viņš esot bijis klāt pie visiem iepriekšējiem darbiem un vietējos apstākļus vislabāk pazīstot. Izklausījās prātīgi. Šoreiz braucu trešajā klasē, uz meitenēm neskatīdamies, jo bija jādomā par Ingeborgu.

Pirmoreiz braucu tik svarīgā darbā bez tēva. Viņš neticēja, ka Ingeborgu vairs izdosies glābt un aizbrauca ar Bullīti uz Ventspili labot tur noskatīto velkoni, kamēr to vēl nav galīgi apēdusi rūsa.

Man tēva padoms būtu noderējis, bet es biju tikai — pēdējā cerība pakārties.

To kāršanos esmu pamatīgi aprakstījis savās piezīmēs.

Ingeborga

No dienas grāmatas:

Ovīšos, 1931.g. 15. jūlijā.

Šodien plkst. 4.00 atbraucu, lai sāktu darbu.

Istabu saņēmu tai pašā mājā, kur dzīvojuši mani priekšteči. Istaba laba — divi logi, pašam sava ieeja, gulta, galds, divi krēsli, — viss, kas vajadzīgs. Tikai blusu nevajadzēja. Uzreiz saniezējās.

Izgāju jūrmalā. Pludmale šaura: gar ūdeni rupju oļu valnis, augstāk smilts un kāpas, apaugušas krūmājiem un priedēm. Manā rīcībā ir atstātas divas laivas, trīs lūku vāki un plostiņš. Laivas atradu smiltīs ieraktas augstu kāpās. Plostiņš bijis piesiets pie Ingeborgas masta. Tur vilnī cilājas vēl pāris planku. Pārējās izsvaidītas pa pludmali. Ja jūra tā te strādā vasarā, kas tad notiks vēlāk? Būs ko saņemties.

Uzkāpu augšā pie bākas uzrauga aprunāties. Gribēju jūru redzēt ,,no augšas.'' Priekšā NNW Ovīšu sēkļa sarkanais ugunskuģis, pa labi uz rītiem Irves šaurums ar Miķeļbāku, pa kreisi viss Baltijas jūras plašums. Tuvākā osta Ventspils — 20 km uz dienvidvakariem. Divas trešdaļas no horizonta — jūra, pārējais zeme. Vienīgie ,,labie'' vēji no dienvidrītiem, jo augustā valdošie vēji pūš no dienvidrietumiem. Es tam pievienojos.

Uzraugs mani iepazīstina ar savu dēlu Frici, kuŗu sarunāju sev par signālistu, jo viņš jau ir strādājis arī pie iepriekšējiem ūdenslīdējiem.

Kaut ko vairāk uzzinu par Ingeborgu. Plankām piekrauta, tā pa kuģu ,,mazo'' ceļu braukdama, vētrā iztriekta krastā tieši pie bākas. Kad vētra norimusi, kuģa priekšgals bijis sausumā, bet pakaļgals zem ūdens. Plankas izkrautas, kuģis atvilkts tālāk no krasta un nogrimis dziļākā ūdenī. Kuģis esot gluži jauns un būvēts Zviedrijā no vislabākā tērauda, tādēļ arī tik ilgi izturējis. Vai ir izturējis un kā, to vēl nezinu.

Ovīšos, 1931. gada 16. jūlijā.

Fricis man parādīja, kur ir nolikti ūdenslīdēju aparāti un citi darba rīki bijušo strādnieku istabā. No tēva man iedeva atslēgu, bet brīdināja no — blusām! Pie loga piegāju paskatīties. Pusistabu aizņēma plata lāva ar sienu, kur strādnieki bija gulējuši. Aiz tās saskatīju ūdenslīdēja sūkni — divvirzuļu ar rokturiem katrā galā. Tādu seklā ūdenī varēja lietot. Tērps karājās uz āķa pie sienas. Ķivere laikam kastē. Grīda pilna visādiem strikiem, trosēm, āmuriem, laužņiem un citiem darba rīkiem. No iekšpuses logs pieausts zirnekļu tīkliem. Blusas tiem cauri saredzēt nevarēja. Atslēdzu durvis, drusku pavēru un tūlīt aizcirtu ciet! Tās noteikti bija blusas, kas man uzlēca uz kailajām kājām.

Novilku bikses un aizsūtīju Frici pēc spaiņa karsta ūdens un petrolejas. Sajaucu ūdeni ar petroleju un atkal durvis atvēru. Kājas acumirklī kļuva raibas no blusām. Jutos kā nātrās iekāpis. Pusspaiņa izgāzu uz kājām un grīdas. Kājas gan ar karsto ūdeni applaucēju, bet blusas gulēja uz grīdas beigtas. Sanesām vēl vairāk karstā ūdens ar petroleju, un noskalojām grīdu kā kuģa klāju. Vēl dzīvajām blusām nepatika petrolejas smaka. Tās ielīda un noslēpās grīdas šķirbās, kur netikām klāt.

Ielēcu jūrā noskaloties. Beigtās blusas noskaloja pirmais vilnis, bet es pats gribēju piepeldēt pie Ingeborgas un paskatīties, vai kāda lēzenā dimingā tur varētu palīst zem ūdens. Nevarēja. Pat tuvāk piepeldēt baidījos, jo ūdens virs vraka stipri mutuļoja. Tad jau drošāk atpakaļ pie blusām.

Visu vajadzīgo izvilkām saules gaismā. Vienā tērpa kājā peļu midzenis, tur izgrauzts caurums, pārvalks pavisam sagrauzts. Ķivere pilna zirnekļu tīklu un beigtu musu. Būs ko lāpīties un tīrīties.

(Turpinājums sekos)

Biruta Senkēviča

Mudinājums

Ko vairāk vēl tev pateikt varu?—
Tev nava galva jānokaŗ!
Plūst mīlestība mūžīgā, —
Šī atziņa tik brīnišķa!

Lai kādas vētras saceļas
Un sirds sāk pagurt grūtībās —
Tev mīlestības straume plūst,
Un gars pār viļņiem pārcelts kļūst!

Ko vairāk vēl tev pateikt var? —
Tev nava galva jānokaŗ!
Tev Dieva tuvā klātnība,
Kā tavas rokas kustība!

Tu vari Viņam izsacīt,
Kad izmisums sāk bailes dzīt,
Viņš visu, visu saprātīs,
No visām likstām izvadīs.

* * *

Ella Andersone

* * *

Mākoņi kā balti vilnas kamoli
debesīs peld,
mājvietu meklē.
Saule kā valdniece,
zelta kroni galvā,
cauri baltajiem kalniem
uguns starus
dzen, zemi bada
un no cīruļziemas snaudas
modina.

Cilvēk!
Neesi baltais mākonītis,
ko katra vēja pūsma
trenkā.
Esi kā saule,
pasaulē klīzdams,
uguns vārdus ļaužu baros
svied!
Modini tos,
kas vēl vienaldzības miegā
dus.

Tautas!
Mostieties!
Saslēdzieties!
Nokratiet vergu važas
un kā saule zemi
Brīvi sveiciniet!

* * *

Lidija Dombrovska

Bailes

Bezbēdību nomaina bailes
mēness apspīdēto
ūdens spoguli sasist,
krist
un dzelmes dzīles izzust,
kur savādas zivis
apļos griezdamās
manu likaru sapni
nepazīst.

* * *

Valdis Dzilna

Robiņa dziesma

Čur - čur, čur - čur, čusī - čurīt,
Man gribas teikt tev laburīt,
Ir darba daudz un nenāk miegs,
Jau rīta vējiņš žāžo liegs.
Čiriot, čiriot, til rī-ī-ī-ī.
Tir - lī, tir - lī, či - čiriot,
Man nav patlaban vairs ko dot.
Knišļi snauž, bez saules droši,
Bērniem acis vaļā mozi.
Čiriot, čiriot, til rī-ī-ī-ī.
Fi - dū, fi - dū, ču - ču, čusī,
Tu vēl miegā, sieviņ dusi? —
Tavi bērni līdzā droši,
Vairo mūsu ciltī košī! —
Čiriot, čiriot, til rī-ī-ī-ī.

Preses biedrība pagodina Arnoldu Lūsi

Latviešu Preses biedrības Preses cēliens notika Gaŗezerā no 21.—23. sept. Vakarā Kronvalda zālē bija iepazīšanās vakars, ko ievadīja rīkotājs V. Miķelsons, pēc tam katrs klātesošais īsumā pastāstīja par sevi, V. Miķelsons rādīja V. Aistara un J. Avotiņa uzņemtās slīdītes par Minsteres dziesmu svētkiem un „Mūrlauža" braucienu uz dzelzs aizkaru.

Latvijas mazpulku darbinieks Ādolfs Eglītis ziņoja, ka mazpulku vadītājs Berts Birze (Grand Rapidos), tagad 80 g.v., grib nodot LPB glabāšanai Latvijas mazpulku karogu. LPB valdes pr-dis K. Ķezbers norādīja, ka karogam labākā vieta būtu Gaŗezera mūzejs.

Ievadakts, sestdien sākās ar svētbrīdi (prāv. J. Turks), sekoja LPB valdes priekšsēža K. Ķezbera uzruna. Dzejniece Ilze Šīrmane nolasīja pāri savu dzejoļu, kam sekoja Latvijas sūtniecības padomnieka Vold. Kreicberga runa. V. Kreicbergs nesa sveicienus arī no sūtņa A. Dīnberga. LPB darbojas, lai mēs atgūtu Latvijas brīvību un saglabātu latvietību. Liela nozīme ir arī lokālajiem latviešu preses izdevumiem. Mūsu nacionālpolītiskai cīņai nekalpo stāssti par 700 gadu verdzību, tie drīzāk kalpo okupācijas varai, lai slēptu verdzību tagad. Vēsturiska patiesība ir, ka varas centrs bija mūsu pašu zemē, piedalījās savas zemes kultūras veidošanā.

Pēc Kreicberga runas sekoja godinājumi un apbalvojumi. K. Ķezbers ziņoja, ka LPB izvērtē dižākos rakstītājus un ievēl tos par LPB goda biedriem. Šogad par tādu ir ievēlēts garīdznieks un dzejnieks archibīskaps Arnolds Lūsis (viņš jau agrāk bija ievēlēts par Kanadas kopas goda biedru). Kanadas kopas pr-ks R. Norītis saņēma goda diplomu, lai nodotu archibīskapam.

LPB vicepr-dis O. Jēgens runāja par mazās preses vērtību. LPB apbalvo labākos mazās preses izdevumus. Šogad izvērtēja visus LPB kopu internos izdevumus. Atzinības rakstus piešķīra Vācijas kopas apkārtrakstam, Anglijas kopas biļetenam un Austrālijas kopas apkārtrakstam. Dienvidamerikas kopa pašlaik ir panīkusi, bet ir cerības, ka tā atdzīvosies. Arī LPB centrālā valde un tāpat Kanadas kopa izdod savus apkārtrakstus. Priekštelpās bija izstādīti šie mazās preses izdevumi dalībnieku apskatei. Katram atzinības rakstam klāt bija LPB naudas balva.

Valdes loc. V. Miķelsons apsveica LPB biedrus, kam ap šo laiku bijušas vai būs jubilejas: goda biedru E. Aistaru, E. Broži, Ed. Patvalnieku, A. Reinvaldu, V. Zirnīti, A. Bolšteinu.

Sekoja apsveikumi Preses cēlienam. No LELBAs Vidienes apgabala sveica prāv. J. Turks, no LPBs Kanadas kopas — R. Norītis, no Gaŗezera pārvaldes — A. Bolšteins no PBLA Kultūras fonda Preses nodaļas — A. Zaļinskis, no Latviešu virsnieku apvienības Mičiganā un no Kalamazū korporāciju kopas sveica A. Dravnieks. Bija arī daudzi rakstīti sveicieni.

Preses cēliena dalībnieki Kronvalda zāles priekšā. Foto V. Namatēva.

Pēcpusdienā bija Zintas Aistares referāts „Vārda brīvība vai cenzūra". Referente norādīja, ka dzbiskās izlases pamatā cilvēcei mūsu dienās vairs nav fiziskais stiprums, bet intelektuālais spēks. Visa pamatā ir brīvība. Komūnisti ir sakropļojuši brīvības jēdzienu, nosaucot nebrīvību par brīvību un atņemot cilvēkiem tiesības uz viņu darba augļiem. Cenzūra ir domu un ideju apspiešana, kas noliedz brīvu domu izmaiņu. „Brīvība nozīmē no visām važām, tiesība izvēlēties katram savu patiesību". Pret šo teikumu vēlāk iebilda A. Dravnieks, norādot, ka brīvība nenozīmē tikai tiesības, — tā uzliek arī pienākumus. Patiesība nevar būt katram sava. Patiesība ir tikai viena, bet to ne katrreiz ir tik viegli atrast.

Panelis S. Rudzīša vadībā — „Pārrunas par preses problēmām". Tika iztirzātas vadlīnijas, preses īpatnības un uzdevumi trimdā. A. Burģis norādīja uz ievadrakstu nozīmi. R. Čaks: Latviešu preses uzdevums ir kalpot Latvijas brīvības atjaunošanai un latviešu tautas saglabāšanai. A. Liepkalns: Trimdas preses uzdevumi ir citādi. Jāpiegriež lielāka vērība jaunu preses darbinieku un žurnālistu sagatavošanai. Vajadzētu ievest žurnālistisku kā priekšmetu trimdas skolās. Nepieciešami arī skolēnu žurnāli, lai jaunieši varētu vingrināties rakstīšanā. R. Norītis: Latviešu presei jākalpo latvietības saglabāšanai un latviešu nacionālās domas veidošanai.

Redaktors O. Akmentiņš jautāja, vai var apmierināties ar latviešu trimdas preses daļu, kas aizstāv kultūras sakarus? A. Liepkalns pasvītrāja, ka ir jāsaprot laikmeta gars, bet prsei nav obligāti jāpieņem un jāpopularizē visas jaunās tendences.

Zelta Vārtu Vēstu redaktors A. Reinvalds pastāstīja par savu žurnālu. Visi strādā bez atlīdzības, ieskaitot redaktoru. Tomēr rakstu un manuskriptu netrūkst. Žurnāla biezums kopā ar vākiem ir 56 lappuses, ko nosaka tas, ka biezāku nevarētu sabrošēt ar ZVV brošētāju. Aizstāvēja uzskatu, ka izdevējam un redaktoram ir tiesības noteikt preses izdevuma līniju un saturu, uz ko jau iepriekš bija norādījusi arī Zinta Aistare.

Paneļa vadītājs S. Rudzītis deva kopsavilkumu: Presei ir jākalpo tautai. Trūkst redaktoru, trūkst ievadrakstu. Mums trūkst arī jaunu žurnālistu, tāpēc apsveicams ir ierosinājums par semināru jaunu žurnālistu audzināšanai. Trimdas presei ir īpaši uzdevumi. Ir jāsaprot laikmeta gars, bet nav jāpieņem visas tendences. Presei jābūt arī jaunatnes audzinātājai. Latviešu mājās nedrīkst trūkt trimdā izdotu latviešu grāmatu.

Sestdienas vakarā 19:00 Kronvalda zālē notika koncerts, kuŗā piedalījās Daina Vecīte (soprāns) un Ernests Brusubārdis III (pianists), abi no Milvokiem. D. Vecīte dziedāja pirmajā daļā garīgās dziesmas (H. Berino, J. Kalniņš, E. Brusubārdis sen., S. Adams), bet otrā daļā romantiskās dziesmas (P. Šuberts, J. Vītols, E. Dārziņš, Fr. Šuberts, H. Berino, E. Grīgs, A. Kalniņš un A. Žilinskis), no katra pa dziesmai, kopā 12. LA korespondentam bija grūti baudīt šo koncertu, jo solistes balss vēl nav izlīdzināta visos registros, ļoti vājas apakšas (zemie toņi). Iespaids tāds, ka D. Vecītei ir gan balss materiāls, bet viņa ir vēl vokāli negatava, sākusi par agru uzstāties publikas priekšā. Arī programma būtu jāiemācās no galvas. Tagad visas 12 dziesmas dziedone skatījās notīs, tikai šad un tad paceļot acis uz publiku. Pianists E. Brusubārdis III bija ļoti precīzs un uzmanīgs. Viņa pavadījumi bija koncerta labākā daļa. Abi izpildītāji saņēma ziedus.

Koncertam sekoja Raksnieku vakars, ko vadīja LPB vicepr-dis O. Jēgens. Vakaru atklāja ar sumināJumiem jauno grāmatu autoriem: O. Akmentiņam iznākusi jauna grāmata viņa speciālitātē par latviešu dzīvi Amerikā senāk. Visus līdzpaņemtos eksemplārus pārdeva īsā laikā. Arī K. Ķezberam bija jauna grāmata — „Hercoga Jēkaba dālderis". Tā ir par mūsu bijušo koloniju un stāsta par jauniešu dēkām mūsu jaunajiem lasītājiem. — Austrālijā notikušas pat grāmatas „kristības", had baltu filoloģei Elgai Ābelei (kuŗa strādājusi 10 g. pie Latviešu Konversācijas vārdnīcas prof. A. Švābes vadībā) iznācis ļoti kontroversāls romāns „Mīlestība".

Rakstnieku vakaru sāka dzejnieks un komponists Eduards Patvaldnieks (kuŗam šinīs dienās palika 83 gadi; viņa pirmais dzejolis publicēts pirms 60 gadiem žurnālā Lira 1924. g.). Viņš lasīja savus dzejoļus no izlases krājuma „Gadu atspulgos". Zinta Aistare lasīja izvilkumu no sava jaunākā prozas darba. Rakstnieks Kaldējs Arums lasīja savu jaunāko pasaku „Ačgārnā māja", Latviešu radio raidījumu (Sound of Latvian Music) vadīja Austra Pāvelkopa-Balka lasīja savus dzejoļus. Ruta Atvasara („daļēji no Austrālijas, daļēji no Kanadas) lasīja izvilkumu no prozas darba „Uzvara" (par otru sievieti). Ilze Šīmane lasīja savus dzejoļus „Jaunība" un „Pieguļa". Elza Gaigala-Alka lasīja dzejoļus „Meditācija" (prezidenta K. Ulmaņa piemiņai), „Neatbildēts jautājums", „Neaizbēdz", „Lūgšana naktī" (veltījums baznīcas virsganam jubilejā). Chroniku dzējā lasīja Velta Čakāne: „Milvoku dziesmu svētkos" (dziesma tautas sildītāja), „Mana Rīga" (sen atņemta, sen zudusi), „Lūgšā-

(Turpinājums 13. lp.)

Sarīkojumu Kalendārs

13. oktobrī pl. 19.00 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 34. gada svētki.

14. oktobrī pl. 11.30—15.00 pirmais azaids šoruden Latviešu Centrā. Pl. 16.00 lielajā zālē referāts — slīdītes — koncerts: „Cīņā par Latviju." Referēs Pāvils Brūvers, koncertā piedalās Pāvils un Rita Brūveri un Uldis un Maruta Graši (no Vācijas); ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 5 dol. no pers.

14. oktobrī pl. 15 Latviešu Namā TLB dāmu komitejas raibā pēcpusdiena ar drāmas kopas uzvedumu un Minsteres dziesmu svētku slīdītēm.

14. oktobrī (svētdien) pl. 13 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārā prof. Dr. E. Andersona referāts — Latvijas brīvvalsts pēdējās dienas.

21. oktobrī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē H. Miķelsona referāts — ievads studijai „Runāsim sadzirdami un saprotami."

21. oktobrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

21. oktobrī pl. 15 Lietuviešu bazn. zālē, 1021 College St., Baltijas Sieviešu padome rīko pēcpusdienu ar Pēteri Vortingtonu, kas referēs par tematu „Kā etniskās grupas var ietekmēt presi." Pēc tam koncerts ar latviešu, lietuviešu un igauņu mākslinieku piedalīšanos. Atspirdzinājumi.

24. oktobrī (trešdien) pl. 13.00 pirmā Reliģisko pārdomu pēcpusdiena Latviešu Centrā.

27. oktobrī pl. 18.00 Latviešu Nama 20. gadasvētki.

27. un 28. oktobrī DV namā novusa turnīrs un 27. oktobrī balle turpat.

28. oktobrī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē E. Lejiņa travelogs „Ieskats eksotiskā Indijā, Kašmirā un Nepalā."

4. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena.

9. novembrī (piektdien) pl. 19 DV namā aktiera un režisora H. Miķelsona 60 g. jubileja. Draugi un labvēļi laipni ielūgti. Iepriekšēja pieteikšanās līdz 1. nov. pie A. Jākobsona kundzes, 534-5672.

10. novembrī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba medību sezonas atklāšanas balle. Runču mūzika. Izloze — zivis un medījumi.

11. novembrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

11. novembrī (svētdien), pl. 15.00 un pl. 19.00 DVTK G. Griezes lugas „Atkal atraitnis" izrādes Adelaide Court teātrī, 57 Adelaide St. East, Toronto (pie Yonge ielas).

18. novembrī (svētdien) pl. 16 Latvijas valsts 66 gadu atceres 18. novembŗa akts Toronto universitātes Convocation Auditorium King College circle.

24. novembrī pl. 18.45 Latviešu Centrā Dainas koŗa 35 gadu atceres koncerts ar balli.

24. novembrī pl. 20 DV namā kaŗavīru daudzinājums.

25. novembrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

1. un 2. decembrī DV namā tirdziņš.

9. decembrī pl. 13 DV namā, klubā referāts un pusdienas.

9. decembrī DV namā bērnu eglīte.

15. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšana.

1985. GADĀ

2. martā vīru koŗa Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.

27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gada

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.

9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ilcāna Petersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl. 20.00

SV. KATRĪNAS

14. oktobrī pl. 15 DV Sv. Katrīnu nodaļa rīko Franču zālē, 101 Garnet, vīru ansambļa Kalvis koncertu. Ieeja 8 dol. par personu.

SIDRABENĒ

13. oktobrī pl. 19 sezonas noslēguma sarīkojums ar groziņiem.

BĒRZAINE

27. oktobrī pl. 10 TLMM kluba tītaru šaušana.

24. novembrī pl. 10 TLMM kluba tītaru šaušana.

BRAMPTONA

27. oktobrī DV nodaļas 30 gadu svētki Huttonvilles Recreation centra telpās.

RAIBĀ NEDĒĻA

PIRMĀ VĀRDU DIVKAUJA

Aizvadīto nedēļu varētu dēvēt par raibu pārsteigumu nedēļu.

Prezidenta Rēgena pirmā vārdu divkauja televīzijā ar demokratu partijas kandidātu Valteru Mondēlu, pretēji iepriekšējiem pareģojumiem, pēc amerikāņu preses vērtējuma beidzās ar Mondēla pārākumu.

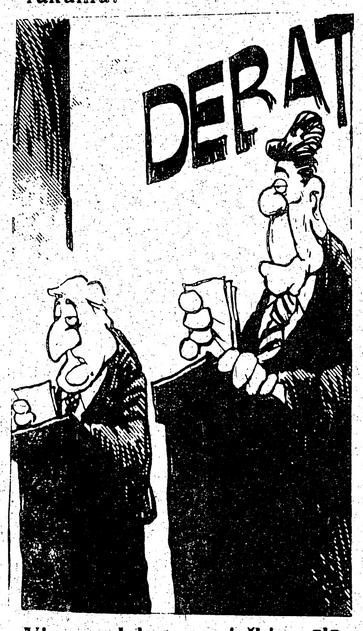

Vienas debates neizšķir vēlēšanas.

Rēgens par to daudz neuztraucas, jo viena debate neizšķir vēlētāju noslieci. Nākamajā nedēļā abi politiskie pretinieki vēlreizējās debatēs varēs viens otru kritizēt un pārliecināt vēlētājus balsot vai nu par republikāņiem vai demokratiem. Te jāpiezīmē, ka sabiedriskās domas pētīšanas institūti vēl joprojām apgalvo, ka Mondēlam neesot nekādu izredžu aizsteigties populāritātes ziņā līdz novembra sākumam priekšā Rēgenam.

Nupat notikušajās debatēs Mondēls nepārliecināja klausītājus par to, ka viņa politiskā platforma un plāni būtu daudz labāki. Šajās debatēs viņš bija agresīvāks, un tikai tādēļ vienam otram varēja rasties iespaids, ka Rēgens piespiests atvairīties. Rēgens savus uzskatus nav mainījis un arī nemainīs.

Vēlēšanu kampaņai atlikušas tikai dažas nedēļas, un nav domājams, ka Mondēlam izdosies iegūt vēlētāju noslieci savā labā.

PĀRSTEIGUMI KANADĀ

Jaunais Kanadas ministru prezidents konservātīvo partijas līderis Braiens Malrūnijs aizvadītajā nedēļā radīja zibens spērienu pie skaidrām debesīm, iecelot par Kanadas sūtni pie Apvienotām Nācijām rūdītu sociālistu Stīvenu Luisu.

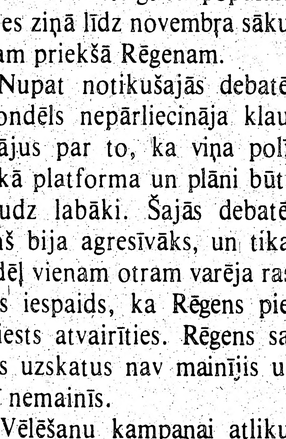

Sociālists Luiss ceļā uz Apvienotām Nācijām.

Jaunais Kanadas delegācijas vadītājs Apvienotās Nācijās ir mirušā NDP partijas līdera Dēvida Luisa dēls. Savā laikā Stīvens Luiss bija NDP — sociālistu partijas līderis Ontario provincē, bet pēc aiziešanas no politiskās skatuves darbojās par kontroversālu komentātoru televīzijas raidītājā un periodikā. Vēl pagājušajā nedēļā Stīvens asi kritizēja Braiena Malrūnija politiku iepretim ASV, nosaucot to par neattaisnojamu Kanadas iešanu Rēgena pavadā.

Stīvens Luiss savā laikā kalpoja arī starptautiskā sociālistu Internacionālē. Viņš ir veikls runātājs, un tagad, pēc iecelšanas jaunajā amatā, no līdz šim tik nesaudzīgi kritizētas labās partijas līdera Luiss uzsveŗ, ka neatteiksies no savas pārliecības un neatsauks ne vārda, ko viņš savā laikā teicis. Te jānorāda, ka Luiss ir par tūlītēju atbruņošanos, atomieroču iesaldēšanu, kā arī par Krūzes raķešu izmēģinājumu Kanadā. Viņš arī pārliecināts, ka Apvienotām Nācijām esot jāuztic lielāki uzdevumi starptautisko problēmu atšķetināšanā.

Kā gan Luisam mēļojot Apvienotās Nācijās, Malrūnijs varēs īstenot ASV un Kanadas ciešākas draudzības saites ar ASV un abu valstu ārpolitikas ciešāku saskaņošanu? Nav jāaizmirst, ka NDP partijas līderis Brodbents gribētu pat atsaukt Kanadas līdzdalību NATO aliansē. Vēl lielāks pretišķību sarežģījums var rasties komūnisma ekspansijas apturēšanas stratēģijā Centrālamerikā, kur komūnistu nemierniekus līdz šim ar lielu aizrautību aizstāvējuši tieši sociālisti. Kad Džo Klarku iecēla par ārlietu ministru, konservātīvo partijas labais spārns nebija pārāk priecīgs, bet Klarks tūlīt pasteidzās deklarēt, ka ārpolitikas vadlīnijas noteikšot tik un tā pats Malrūnijs. Formāli Luiss būs padots Klarkam, bet vai viņš klausīs Klarkam un padosies konservātīvo partijas disciplīnai, par to var rasties šaubas.

Tā kā Stīvens Luiss latviešu konservātīvo partijas biedriem ir gluži nepieņemams, tad jācer, ka mūsu konservātīvo partijas klubs neturēs sveci zem pūra un tūlīt paziņos savus ieskatus kā Klarkam, tā Malrūnijam. Pagājušās vēlēšanās mēs nenodevām savas balsis par konservātīvo partiju, lai atbildīgākā diplomātiskā postenī ieceltu sociālistu, kuŗa politiskā ideoloģija un līdzšinējā pagātne mums ir gauži nepieņemama.

Otrs pārsteigums piemeklēja mūsu patieso draugu žurnālistu Pēteri Vortingtonu. Pag. piektdienā, populārizējot savu jauno grāmatu, viņš Edmontonas laikrakstam dotā intervijā izteicis kritiku par laikrakstiem, kuŗu dibināšanā viņš pats piedalījies un bijis arī viens no to atbildīgiem redaktoriem. Pārbraucis mājā, viņš atrada izdevēja vēstuli, kuŗā norādīts, ka turpmāk Vortingtona pakalpojumi nebūs vajadzīgi arī kolumnista —ievadnieka kapacitātē. Te jāpiezīmē, ka Vortingtonam pieder laikr. Sun akcijas apm. 1 milj. dol. apmērā. Viņš piedalījās arī pēdējās parlamenta vēlēšanās, bet zaudēja savā vēlēšanu iecirknī sociālistu partijas pretkandidātei. Ļoti iespējams, ka neparasto pagriezienu Vortingtona karjērā ietekmējis jaunais laikr. Sun oficiālais izdevējs, līdz šinējais Toronto pilsētas lielvecākais Godfrijs.

Mūsu draugs Pēteris Vortingtons šķiras no laikr. Sun.

Par pārsteigumu varētu uzskatīt arī šīs nedēļas sākumā paziņoto Ontario provinces premjēra Viljama Dēvisa nodomu aiziet vēl šogad no provinces vadības. Viņš amatā vēl paliks līdz jaunā līdeŗa vēlēšanām, un pagaidām nav zināms, kas stāsies viņa vietā. Tas nebūs finanču ministrs Grosmans, kuŗu uzskatīja par drošāko kandidātu, jo pats finanču ministrs izteicies, ka arī viņš nopietni apsveŗot aiziet no politiskās dzīves. Premjērs Dēviss bija latviešiem labvēlīgs un palīdzēja īstenot daudzas Ontario latviešu ieceres. Ar viņu mēs zaudējam patiesu draugu. Viljams Dēviss žurnālistiem izteicies, ka pēc 25 gadu ilgas politiķa karjēras viņš savā atlikušajā dzīves laikā gribot vairāk būt kopā ar dzīvesbiedri un ģimenes locekļiem.

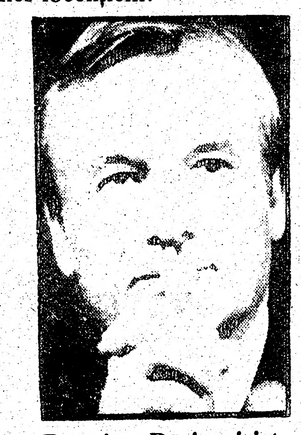

Premjērs Dēviss aiziet.

GROMIKO AUSTRUMBERLĪNĒ

Šonedēļ Austrumvācija atzīmēja 35 gadus, kopš tā kļuva par Kremļa vasaļvalsti. Lielās svinībās Austrumberlīnē Maskavas delegāciju vadīja Pad. savienības ārlietu ministrs Andrejs Gromiko. Te jāpiezīmē, ka vēl šodien Austrumvācijā atrodas apm. 400.000 vīru liels Pad. savienības okupācijas karaspēka kontingents — brālīgai sociālisma pasargāšanai no rietumu imperiālistu uzbrukumu briesmām. Pašai Austrumvācijai ar 17 milj. iedzīvotājiem ir tikai 180.000 karavīru. Jubilejas parādē Austrumberlīnē krievu zaldāti nesoļoja, bet goda tribīnē bija Kremļa okupācijas karaspēka komandieris Miķelis Zaicevs un citi oficieŗi.

Pēc četru valstu nolīguma Austrumberlīne izsludināta par demilitārizētu neitrālu jostu. Tagad Honekers Kremļa ieteikumā šo nolīgumu lauzis.

Svētdienas parādē turpat piedalījās arī 300.000 Austrumvācijas komjauniešu, un pats Honekers runā norādīja uz dalītas Vācijas nepieciešamību. Tas notika tādēļ, ka Maskava no jauna brīdināja Honekeru nemēģināt draudzību ar bonnu, jo abu sašķeltās Vācijas politiķu pārāka draudzība varētu radīt pamatu ceļam uz kauna mūŗa un robežas nojaukšanu.

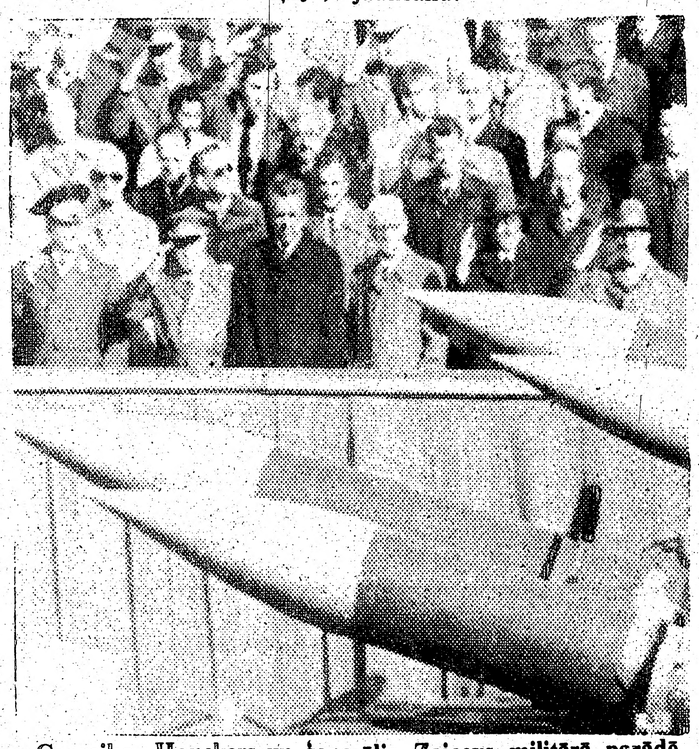

Gromiko, Honekers un ģenerālis Zaicevs militārā parādē Austrumberlīnē.

Runājiet ar mani klusi,
Saudzīgāk kā citu dienu.
Šodien sirds man palikusi,
Smagāka ar sāpi vienu.

Sirsnīgi pateicos visiem, kas piedalījās manas mīļās sievas

Lidijas Cers-Freimanis

izvadīšanā uz pēdējo dusu. Paldies mācītājam K. Kuškēvicam par izjustiem atvadu vārdiem, komp. ērģeln. I.Saksam par skaisto, aizkustinošo mūziku, L. Kalvem par ardievām no Hamiltonas latviešu biedrības, J. Grodnim no LNAK, F. Petrovskim no Hamiltonas latv. pensionāriem un A. Raģim no Sidrabenes.

Pateicība Dr. J. Mauriņam par rūpēm slimības laikā, paldies draugiem par ziediem, ziedojumiem aizgājējas piemiņai, izpalīdzīgām dāmām bēŗu mielasta izkārtošanā un visiem tuvumā un tālumā par izteikto līdzjutību.

Skumjā pateicībā
Jānis Cers

Apsveicam
Kristus Dārza Fondu
un latviešu sabiedrību Kanadā

BRAMALEA būvfirma jūtas pagodināta, uzņemoties būvdarbus šī Kanadas latviešu skaistā projekta īstenošanai.

Tas ir mūsu pirmais šāda veida projekts, un to mēs ceram izveidot kā skaistu paraugu arī mūsu firmas reprezentēšanai.

Nožēlojam, ka būvdarbu uzsākšana ir aizkavējusies sakarā ar plānu nepieciešamo pārveidošanu un pielāgošanu. Esam droši, ka nākamā gada vasarā būve būs gatava iemītnieku uzņemšanai.

Pateicībā par uzticību
BRAMALEA Ltd.

DONKASTERA, ANGLIJĀ

● Daugavas Vanagu fonda Donkasteras nodaļas biedri pulcējās savā namā, lai iepazītos un izvērtētu pirmā pusgada nodaļas darbību.

Valdes priekšsēdis A. Freimanis atklāšanas uzrunā pakavējās pie Brīvās Pasaules Dziesmu dienām Minsterē.

Pievēršoties nodaļas darbībai, tā bijusi pilna rosmju. Viesojušies un programmu devuši DVF Ziemeļanglijas novada deju kopa „Dižie". Referātus lasījuši māc. O. Brūvers un Austrālijas DV darbinieks Ed. Šmugājs. I. Pālītis rādījis filmas un slīdītes gan par mums pašiem, gan arī par citiem.

Rīkoti arī izbraukumi pa Jāņiem Straumēnos, DVF sporta svētkiem, brīvais izbraukums uz Bridlingtonas jūrmalu. Izkārtotas vairākas sporta sacensības šaušanā un šautriņu mešanā.

Apvienotais „Ziņotājs" bijis saite ar ikvienu nodaļas biedru, saņemot informāciju par notikumiem savā un kaimiņu nodaļās.

Nodaļa atbalstījusi ar ziedojumiem mūsu nacionālo uzdevumu veikšanai politiskā trimdā: £380.00 ziedots Brīvības Fondam, &380.00 — Patiesības Fondam, £160.00 — Nacionālam Fondam, £120 — Nacionālai Padomei Lielbritanijā, £100.00 — Londonas Avīzei, £140.00 — Gaismas akcijai, £750.00 — Minsteres skolai, £1284.00 — DVF valdei.

Nodaļas klubs pirmajā pusgadā deva £37.699,48 apgrozījumu, no tā £11.309,84 peļņu.

Plašu un pilnīgu ziņojumu par DVF pavasara delegātu pilnsapulci Londonā deva Austra Freimane.

Pārrunāja arī par pirmajām Brīvās Pasaules latviešu meistarsacīkstēm Kalamazū, ASV, 1985. gadā. Anglijas sportistu ceļa izdevumu segšanai nolēma ziedot £300.00.

Nodaļai 1.1.1985.g. piepildīsies 35 gadi. Šajā sakarībā nolēma izdot brošūru, kurā atspoguļosies Donkasteras latviešu pirmsākumi no 1947. gada, kad ieradās pirmie latviešu ogļrači, līdz mūsu dienām.

● Daugavas Vanagu fonda šaušanas meistarsacīkstēs piedalījās 22 šāvēji, un tās notika Ternsko (Thurnscoe) šautuvē netālu no Donkasteras. Laika apstākļi bija ideāli, un neviens nevarēja sūdzēties, ja nevarēja uzlabot rezultātus.

Ernests Krauze no Česterfīldas izcīnīja DVF meistartitulu. Viņš arī saņēma nelaika Leopolda Dombrovska ceļojošo balvu par labākiem sasniegumiem 1984. gadā.

Sacensības notika trīs starptautiskos paņēmienos. Visās klasēs bija iespējami 200 punkti, izņemot dāmu klasi, kur bija iespējami 150 punkti.

Dāmu klasē 1.v. A. Laudobele (Lestera) — 106 punkti, 2.v. A. Freimane (Donkastera) — 91 p.

Strēlnieku klasē no 18 līdz 50 gadiem — 1.v. I. Šneiders (Bradforda).

Senioru klasē no 50 līdz 60 gadiem bija viskuplākais dalībnieku skaits — 10.

1.v. L. Ceriņš (Derbija) — 138 p., 2.v. A. Balodis (Lestera) — 122 p., 3.v. K. Šneiders (Bradforda) — 117 p., 4.v. E. Vīnbergs (donkastera) — 108 p., 5.v. J. Strazds (Donkastera) — 108 p.

Veterānu klasē — virs 65 gadiem:

1.v. A. Pulers (Mansfīlda) — 71 p., 2.v. G. Otensons (Lestera) — 60 p., 3.v. S.Lindiņš (Līdsa) — 45 p.

Meistarklasē 1.v. E. Krauze (Česterfīlda) — 159 p., 2.v. F. Laudobelis (Lestera) — 144 P., 3.v. A. Freimanis (Donkastera) — 142 p., 4.v. P.Vītiņš (Česterfīlda) — 142 p.

Strēlnieks.

ČIKAGA

● Ilgadējs Čikāgas DV apvienības biedris daiļamatnieks un otrā pasaules kara cīnītājs Pēteris Simsons 28. augustā Takomā aizsaukts mūžībā. Viņš dzimis 1915. gada 5. septembrī Godes pagastā Bauskas apriņķī. Latvijā bijis robežsargs, otrā pasaules karā 19. latviešu divizijas seržants. Pēc kara gaitām un gūsta iecelojis ASV. Čikāgā daudz gadus strādājis pie daiļamatnieka Augusta Telles. Pēc pensionēšanās pārgājis dzīvot pie brāļa Jāņa gimenes. Takomā Vašingtonas pavalstī, tur arī noslēdzies viņa mūžs. Liktenīgi, ka arī viņa darba devējs Augusts Telle 6. septembrī aizgājis mūžībā. Tā abi daiļamatnieki ar deviņu dienu atstarpi pievienojušies debesu pulkiem. Pēc dabas P. Simsons bija kluss, saticīgs un apzinīgs savu pienākumu pildīšanā. Par viņu sēro brālis ar gimeni ASV, piederīgie Latvijā un Daugavas Vanagu saime.

● Čikagas vanadžu kopas šīs sesonas pirmās vakariņas 21. septembra vakarā vanagu mītnē bija labi apmeklētas. Vanadzes viesus cienāja ar garšīgām vakariņām, kafiju un cepumiem. Pēc tam Minsteres ģimnazijas audzinātāja Lorija Vuda pastāstīja par šīs vasaras aizvadītajiem dziesmu dienām Minsterē. Viņas stāstījums bija ļoti interesants un saistīgs, tas visus iepriecināja, jo sevišķi tamdēļ, ka viņa tik labā un pareizā latviešu valodā varēja izteikt savas domas un pieredzi, kur pati līdzi darbojusies. Viņai bija arī skaņu lentē uzņemtas dažas norises ar visjaunākās paaudzes piedalīšanos dziesmu dienu atklāšanas svinībās. Tika dziedātas arī dažas dziesmas kā tas parasti notiek. Vanadžu rīkotās vakariņas ir guvušas lielu atsaucību ar apmeklētāju skaitu no 40—60. Šajos vakaros vienmēr ir kādi priekšnesumi vai referāti par mūsu ievērojamākiem dzej. vai novadu vakariem un parašām, tāpat rokdarbiem un daiļamatniecību. Vanadzes ar savu čaklo darbu ir pelnījušas atzinību. Pie tam garšīgas vakariņas ir par lētu naudu.

A.Z.

LATVIJA AMERIKĀ

LŪGUMS

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
loterija
ZIEMAS SVĒTKU LAIMES RATS
VINNESTI BŪS: 1) MICROWAVE KRĀSNS
2) VIDEO RECORDER
3) SONY WALKMAN

PAR KATRU $100.00 BILANCES PIEAUGUMU AKCIJU, PLAN-24, VAI KRĀŠANAS KONTĀ, SAŅEMSIET LOTERIJAS BIĻETI, KURU IR JĀIZPILDA UN JĀATSTĀJ KREDITSABIEDRĪBAS BIROJOS.

NOGULDĪJUMS JĀIZDARA PERSONĪGI UN ATTIECAS TIKAI UZ PERSONĪGIEM KONTIEM. (nevis organizāciju).

IZLOZE NOTIKS 1984. GADA 7. DECEMBRĪ.

Kreditsabiedrības valdes locekļi, darbinieki un to piederīgie izlozē nevar piedalīties.

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A.E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiitins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Ja jūs braucat
kā **eņģelis**

Mums ir **debešķīgas**
apdrošināšanas
maksas!
Pārliecinaities!
759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1662A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Ābele — Mīlestība, rom..... $12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai..... $ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā... $15.00
V. Mangulis — Latvia in the Wars..... $26.25
Rūgtais Apenis Nr. 57..... $ 5.00
O. Dīķis — 1985. g. Sienas kalendārs..... $ 2.40
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards..... $18.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust..... $14.50
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dz..... $12.00
E. Andersons —LV 1920—1940 Ārpolītika I..... $41.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
Latvijas Republikas satversme..... $ 6.00
A. Lūsis — Cilvēks bez mājas, dienas gr..... $ 8.00
J. Vecozols — Dzidra, rom..... $17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom..... $14.50
L. Breikšs — Dziesmu Daugava, dz..... $10.00
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā..... $ 3.00
Nik. Kalniņš — Dāvis Dievputniņš..... $15.00
J. Klīdzējs — Otrais mūsos, rom..... $20.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom..... $14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez..... $13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom..... $15.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm..... $12.50
H. Biezais — Šķautnes — meditācijas..... $12.00
A. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā..... $19.00
L. Bārene — Atvasara, st..... $12.00
A. Grīns — Varoņu grāmata..... $ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies..... $11.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas..... $17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom..... $10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas..... $25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems..... $ 8.50
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas..... $32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums... $15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr..... $ 7.00
J. Mednis — Lūdziet..... $ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz..... $12.00
A. Plaudis — The Dead Accuse, vēstules..... $13.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas..... $11.00
P. Bentons — Baltic Countdown..... $18.50
L. Ozolkalne — Pārnākšana..... $ 9.00
K. Ķezbers — Rumba, rom..... $12.50
Eg. Krūmlis — Toreiz un tagad ticībā, esej..... $18.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A6, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Unio Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

Mācītājs Eduards Ķerģis

Pievaldait savu mēli

Bet mēli neviens cilvēks nevar valdīt... Ar viņu mēs slavējam to Kungu un Tēvu, ar viņu mēs lādam cilvēkus, pēc Dieva līdzības radītus. No tās pašas mutes iziet svētība un lāsts.
Jēkaba vēst. ª, 8—10.

Saka, ka suns pelna maizi ar savu mēli. Viņš rej un ar to sargā savu saimnieku un viņa mantu. Bet kā ir ar pašu cilvēku? Dažreiz arī cilvēkam mēle ir līdzeklis, ar ko viņš veic lielus darbus. Piemēram, skolotājs klasē stāsta bērniem, māca viņiem, ko tie nezina, runājot iemāca bērniem pasaules gudrības. Mācītājs baznīcā savā sprediķī teic draudzei, ka tai būs sekot svētajiem vārdiem, tā izpildot Dieva likumu.

Bet tieši cilvēka mēle — šis mazais orgāns — dara arī lielu ļaunumu. Tāpēc Svētie raksti saka: cilvēks savu mēli nevar savaldīt; tā ir pilna nemitīga ļaunuma un nāvīgas indes. Ar mēli mēs gan slavējam to Kungu, bet lādam arī cilvēkus, pēc Dieva līdzības radītus, jo no tās pašas mutes iziet svētība un lāsts.

Bet arī citādi Svētie raksti runā daudz par tā saucamiem mūsu mēles grēkiem, piemēram, Ps.5,10 — cilvēku mutē nav patiesības, viņu rīkle ir atvērts kaps, ar savu mēli cilvēki glaimo. Ps. 34,13—14 — Kas mīl dzīvi un tīko pēc gara mūža, ļlai attur savu mēli no ļauna... Salamana pamācībā 6, 16—17 — Tas Kungs ienīst augstprātīgas acis, melīgu mēli... Tāpat Sal. p. 15,4 — Melīga mēle ievaino sirdi. 1.Pēt. v. 3,10 — Kas mīl dzīvību un grib redzēt labas dienas, tas lai attur savu mēli no ļauna un savas lūpas, ka tās nerunā viltu. Tātad mums mūsu mēle ir jāsavalda — Jēkaba v.1,27; 3,6 un 3,7—8 — vispirms, lai mēs nekļūtu (ar mēli) dusmīgi un dusmās neapgrēkotos.

Tā, lūk — runājot par mūsu mēles grēkiem, apskatīsim vispirms dusmas, to dažādās izpausmes. Piemēram, īgnumā, nepacietībā, uzbudinājumā,rūgtumā, niknumā, jūtelībā un īstā trakošanā, sevišķi dusmu lēkmē. Cik bieži mēs ar savas mēles palīdzību šos pieminētos notikumus praktizējam, kaut gan Svētie raksti tādu rīcību nosoda. Tāpat tiek aizmirsts, ka viss dusmās izteiktais nekad mūsu situāciju neuzlabo, bet parasti to padara vēl sliktāku, jo dusmas, ko izpaužam ar savu mēli, ir nemiera pilna lieta; niknums un bargums kļūst nesavaldāmi, bet miermīlīga runāšana dusmas klusina — Sal. p. 15,1 un 27,4.

Otrkārt, cits mēles grēks, kas ir izplatīts un populārs visā pasaulē un ir iemesls daudziem postiem, ir meli. Tie ir lielākā vai mazākā mērā apzinīga patiesības neievērošana, tātad citu cilvēku, mūsu līdzcilvēku krāpšana. Bet ievērosim, ka jau Dieva baušļi nosoda šādus viltus lieciniekus: Dievs Mozum pavēlēja mācīt cilvēkiem: jums nebūs melot un tā krāpt savu tuvāku — 3. Moz. 19,11. Un apust. Pāvils vienkārši izsaucas: Nemelojiet cits citam — Kol. 3,9.

Un tā varam teikt, ka visa bībele bez ierobežojuma melus nosoda kā vienus no vislielākiem grēkiem, kas stāv līdzās slepkavībām un laulības pārkāpumiem. Bet ko redzam cilvēku praktiskā sadzīvē? Meli ir kļuvuši ne tikai individuāli, bet visas sociālās un politiskās dzīves neatņemama sastāvdaļa. Kā visredzamākais piemērs meli ir saskatāmi pasaules komūnistiskajā sistēmā, kur melo visur un vienmēr mazās un lielās lietās, ka bieži jau naīvie cilvēki notic tiem kā īpašai patiesībai. Bet pieminēsim, ka tik daudzreiz arī tā saucamie kristieši ir vainojami tieši šai mēles grēkā — melošanā, ja ne ikdienā, tad, tā sakot, pēc vajadzības, kā viņi to motivē. Bet bībele mūs brīdina, ka Dievs neatstās nevienu nesodītu, kas melo — Sal. p. 19,5, un tas neizbēgs Dieva taisnam sodam.

Un treškārt, atkal cits mēles grēks ir izplatīts, īpaši starp kristiešiem — mūsu pārmērīgā citu kritizēšana. Ka mēs tik labi redzam skabargu sava brāļa acī, bet baļķis atrodas mūsu pašu acī — salīdzināsim Jēzus Kristus vārdus Mat. ev. 7,3—5, bet mēs to aizmirstam un savā kritikā iepinam melus, kaut arī mūsu Pestītājs saka: Netiesājiet, lai jūs netopat tiesāti!

Un ceturtkārt, mūsu mēles grēki parādās mūsu tā saucamā netīrajā runāšanā, mūsu nekrietnos stāstos, jokos un anekdotēs. Kad mēs stāstām sabiedrībā visāda veida nekrietnības, lai citi par to smietos, tad esam jau aizmirsuši, ka mūsu mēle mūs apgrēcina. Un te atkal Svētie raksti saka: No jūsu mutes lai nenāk neviens nekrietns vārds, bet tikai krietnas runas, kas nes svētību klausītājiem — Efes. V.4,29. Kad mute atveras un mēle grib runāt nekrietnības, tad lai ienāktu prātā psalmista lūgšana: Pasargi, Kungs, manu muti un sargi, Dievs, manas lūpas — Ps. 141,3. Tāpēc sekosim visā nopietnībā mūsu apceres mudei: Pievaldait savu mēli!

Preses biedrība...

(Turpinājums no 10. lp.)

na". Kārlis Ķezbers lasīja izvilkumu no romāna „Kamielis Antarktidā". Rūdolfs Norītis (Krišs Ķepals) atdzīvināja visus nogurušos gaŗā vakara klausītājus ar ventiņu mēlē nolasīto feļetonu „Tante Otīlija no Valmieras". Jānis Elsbergs bija atsūtījis savu darbu „Sveiciens no dzimtenes", ko nolasīja O. Jēgens. Arī Antoņina Millere (Veronika Barkāne) bija atsūtījusi prozas izvilkumus. Bija jau tuvu pusnaktij, kad beidzās rakstnieku vakars.

Svētdien, 23. sept. 10:00 Kronvalda zālē notika LPB biedru un interesantu informācijas sapulce, kur pārrunāja LPB turpmāko darbību un ierosinājumus, LPB uzbūves stuktūru un kopu darbību. Pārrunāja arī statūtu pārkārtojumus. Lūdza valdi izstrādāt statūtu projektu un nodot to biedriem nobalsošanai.

Noslēgumā LPB valdes prdis K. Ķezbers pateicās rīkotājam V. Miķelsonam un visiem darbiniekiem, kas pielikuši pūles pie preses cēliena labās izdošanās.

Albīns Dravnieks

OTAVA

● Jaunā Otavas latviešu biedrība (OLB) savā 26. sept.pilnsapulcē apstiprināja statūtu komisijas izstrādāto statūtu projektu ar dažiem grozījumiem. Valdē ievēlēja Miķeli Svilanu, Andreju Tenne-Šēnu, Anitu Rozīti, Ingrīdu Mazuti, Alģerdu Vilku, Dagniju Staško un Ligitu Galdiņu. Valdei uzdevums ievadīt biedrības inkorporēšanos. Pilnsapulce pieņēma lēmumu dot iespēju OLB biedriem, kuŗi to vēlētos, turpmāk kārtot LNAK biedru nodevas ar OLB starpniecību. Tūlīt pēc pilnsapulces valde konstruējās ar M. Svilanu kā priekšnieku.

Turpmākā darbībā: 12. okt. plkst. 19.30 Draudzes namā, 83 Main ielā, referāts „Cīņa par Latviju", ko sniegs Pāvils Brūvers no Vācijas. Referāts par disidentiem, pretestības kustību un Latvijas neatkarības kustību, papildināts ar slīdītēm. Pēc referāta P. un R. Brūveru un M. un U. Grašu vokāls un instrumentāls koncerts.

3. nov. OLB pirmā gada jubilejas balle Draudzes namā plkst. 20.00. Paredzēta programma, atspirdzinājumi un saviesīga dzīve. Visi laipni ielūgti.

14. nov. — trešdienu vakaru lekciju ciklā Draudzes namā plkst. 19.30 K. Znotiņš stāstīs par kardināļa Vaivoda ievešanu amatā Vatikānā.

Turpināsim Otavas latviešu bibliotēkas iekārtošanas darbus.

Ceram sadarboties ar visām citām Otavas latviešu organizācijām 18. novembŗa atceres sarīkojuma izkārtošanā un citos līdzīgos latviešu tautai kopējos pasākumos.

L.G.

Teici to Kungu, mana dvēsele, un neaizmirsti, ko Viņš tev labu darījis. Ps. 103:2)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Liec man, ak mīļais Dievs,
To runāt, kas der lieti.
Slēdz manu muti pats
Pret visām blēņām cieti.
Un kad es runāju,
Kur nākas runāt man;
Dod vārdiem padomu
Un gudru saprašan'.
Vecā dz. gr. 351,3.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

14. oktobrī pl. 10.00 Sinodes dievkalpojums un jaunievēlētās LELBAs pārvaldes ievešana amatā Sv. Andreja baznīcā. Sprediķos archibīskaps A. Lūsis.

21. okt. pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Dūmiņš

28. okt. pl. 11 Tīcības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Māc. A. Celms. Draudzes vokālais ansamblis

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

14. oktobrī pl. 10.00 Sinodes dievkalpojums un jaunievēlētās LELBAs pārvaldes ievešana amatā Sv. Andreja baznīcā. Sprediķos archibīskaps A. Lūsis.

21. oktobrī pl. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums. Koris. Draudzes pēcpusdiena dāmu komitejas izkārtojumā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

Latviešu Katoļu dievkalpojumi turpināsies līdzšinējā kārtībā — katra mēneša otrā svētdienā.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

14. oktobrī pl. 10.00 Sinodes dievkalpojums un jaunievēlētās LELBAs pārvaldes ievešana amatā Sv. Andreja baznīcā. Sprediķos archibīskaps A. Lūsis.

21. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

28. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

4. novembrī pl. 13 Reformācijas dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Draudzes dāmu komitejas rīkotais draudzes gadskārtējais bazārs.

11. novembrī pl. 13 Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

18. novembrī pl. 11 Valstssvētku dievkalpojums visām draudzēm Sv. Andreja baznīcā.

25. novembrī pl. 13 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnabas baznīcā. Piemināmos dievgaldniekus lūdzu pieteikt mācītājam.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

21. oktobrī pl. 15 Walmer Rd. dievnamā draudzes gada svētki. Runātājs māc. U. Ukstiņš no Klīvlandes. Dziedās jauniešu ansamblis.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

21. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

14. okt. pl. 10 LELBA konferences dievkalpojums ar dievgaldu, pārvaldes amatā ievešana — Sv. Andreja bazn. Toronto. Hamiltonā dievkalpojums nebūs.

21. okt. pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl.11 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 12 iesvētāmo un vecāku sanāksme.

28. okt. pl. 16 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 16 Reformācijas svētku dievkalpojums.

4. nov. pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks St.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no 12 — 21.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Gaļās nedēļas nogalēs veikals slēgts sestdienās un pirmdienās.
Māra Lūsis un Ināta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EGLĒNES

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
Soffit Fascia Rainware
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2127, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, gļīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Anšslāvs Eglītis

Uzmanies, varbūt viņš klausās

(CAREFUL, HE MIGHT HEAR YOU)

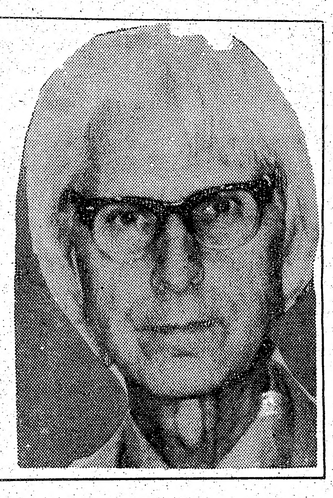

Šī Austrālijā darinātā filma, ko izrāda arī ASV, saņēmusu gandrīz visas iespējamās 8 Austrālijas Filmu institūta godalgas kā gada labākā filma, par labāko režiju, labāko aktrises lomu u.t.t. Tā ir gaŗa, rūpīgi darināta sadzīves filma par legālo cīņu divu māsu starpā par tiesībām aprūpēt trešās, mirušās māsas 7 gadus veco dēlēnu. Interesanti, ka starptautiskās kritikas simpatijas noteikti sveŗas uz reālistisku sadzīves filmu pusi, jo arī Holivudas Filmu akadēmija jau vairākus gadus no vietas godalgojusi sadzīves filmas Ordinary People, Kramer versus Kramer (arī par bērnu aprūpi) un Terms of Endearment. Publikas interese turpretim, kā to rāda ienesības reģistri, joprojām saistās pie brīnumainu dēku un telpas fantastikas izrādēm.

Aplūkojamā filma darināta pēc S.L. Eliota (Elliott) romāna, kas saņēmis vairākas austrāliešu godalgas. Eliots dzimis un uzaudzis Sidnejā. 2. Pasaules kaŗā kalpojis Austrālijas armijā sardžu dienestā kādā tuksnešainā, ,,aizmirstā'' vietā Ziemeļaustrālijā, par ko sarakstījis kontroversālu lugu — Sarūsējušās taures (Rusty Bugles). Pēc kaŗa viņš izmantoja izdevību emigrēt uz ASV, kur apmetās Ņujorkā un atrada darbu turienes televīzijā. Pēc dažiem gadiem viņa senāk noraidītā luga ieguva Austrālijā nepieredzētu popularitāti. To trīs gadus no vietas izrādīja malu malās Austrālijā un Jaunzēlandē, un tās popularitāte panāca pat kāda militāra likuma grozīšanu.

Par spīti šīm sekmēm Eliots tomēr palika Ņujorkā, kur joprojām strādā televīzijai. Sarakstījis vairākus romānus — par Austrālijas sadzīvi. Scenāriju, ko godalgojusi Austrālijas rakstnieku ģilde, darinājis Maikels Dženkinss (Jenkins), kas jau senāk pārveidojis populārā televīzijas sērijā kādu citu Eliota romānu — Ūdens zem tilta (Water Under the Bridge), ko inscenēja latviešu tautības austrāliešu filmu režisors Igors Auziņš. Režisors Karls Šulcs ir ungārs, kas kā pusaudzis atstājis Ungāriju pēc neveiksmīgās revolūcijas 1956. gadā. Austrālijā viņš darbojies par fotografa palīgu (camera asistent), bet pēdējos 4 gadus uzstrādājies par režisoru.

Izrāde, kā palaikam sadzīves lugas, ir pagausa un arī diezgan šematiska. Apspēlējot veco postulātu, ka naudā nav laimes, viena no māsām, kas zēnu uzaudzinājusi, ir trūcīga, bet viņas mājā valda mīlestība un saprašanās. Otra māsa, kas vēlas zēnu atņemt un tiesas ceļā to arī panāk, tēlota pārlieku bagāta, ar īpašumiem gan Sidnejā, gan Anglijā. Bagātnieces milzīgais nams ir auksts un formāls, un viņa pati allaž saspīlēta, sanervozēta un nelaimīga, jo neprot mīlēt. Mazais zēns tiek raustīts no vienas ģimenes otrā, no tās atkal citā. Lai gan bagātniece apbeŗ zēnu ar vērtīgām dāvanām, iemāca smalkas galda manieres, iemāca jāt un klavieres spēlēt, zēns ilgojas tikt atpakaļ pie trūcīgās māsas, kuŗas vīrs sociālists piedevām tiek visādi vajāts un padzīts no darba. Itin saistīgi parādīta tiesas prāva, kuŗā redzam Anglijas tradicijas īpatni pārnestas uz Austrāliju. Bagātniece satiesā trūcīgo māsu un pārņem zēnu pilnīgi savā rīcībā. Bet — rakstnieks īsteno ,,taisnību'' ar gluži vienkāršu paņēmienu — viņš liek bagātniecei dabūt galu satiksmes negadījumā, un viņas mantu manto trūcīgā sociālistu ģimene...

Vientiesīgo fabulu atsveŗ aktieŗu teicamais, reālistiskais tēlojums. Bagāto māsu spēlē ievērojama Austrālijas skatuves aktrise, Vendija Hjū (Hughes). Filmās viņa līdz šim redzēta tikai reizi kādā palīglomā (kas gan godalgota). Elegntās bagātnieces lepno,vīzdegunīgo stāju viņš pasniedz tikpat veiksmīgi kā sabrukumu un histeriju savā privātajā slepenībā. Robinas Nevinas (Nevin) uzdevums trūcīgās māsas lomā ir vieglāks un vienkāršāks, bet viņa prot visai pārliecinoši projecēt jūtu neviltoto siltumu, daudzināto ,,spēju mīlēt''. Viņa savā laikā tēloja to sērijā Ūdens zem tilta Auziņa vadībā. Producentiem laimējies atrast piemīlīgu zēnu — Nikolaju Gledhilu (Gledhill). Tā kā viņš romānā un filmā tēlots kā liels prātotājs, viņa galvenais uzdevums ir skumīgi klusējot vērot, cik nelāgi attīstās cīņiņi par un ap viņu. Savu tekstu viņš norunā mazliet mēchaniski, bet tas kaut kā labi saskan ar viņa daudzo pārmaiņu nomocīta cietēja tēlu, un viņa skumīgi izbrīnētais vaibsts ilgi paliek atmiņā.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
6-1514 465-7902

Baltijas problēmas lielā vācu konferencē

Maija beigās un jūnija sākumā pazīstamajā Šlangenbādes kūrvietā, Vīsbādenes tuvumā, lielā vācu apvienība Austrumeiropas izpētīšanai (Deutsche Gesellschaft fûr Osteuropakunde) bija sarīkojusi konferenci, veltītu nacionālitāšu jautājumam Pad. savienībā, sevišķu uzmanību pievēršot Baltijas apgabalam. Konferenci vadīja starptautiski pazīstami profesori Dr. Oskars Anveilers, Dr. Boriss Meisners un Dr. Georgs Brunners. 30 oficiālo dalībnieku vidū gandrīz visi bija vācu profesori, bet to starpā bija arī divi latvieši — mag. iur. Ādolfs Šilde un prof. Dr. Edgars Andersons, kas bija vienīgais ASV pārstāvis. Šilde ar savu stāju un labo vācu valodu ir bijis biežs viesis vācu konferencēs. Dr. Andersons ir kādreizējais Vircburgas universitātes doktorands, vācu Baltijas vēstures komisijas loceklis un ir bijis piecu vācu universitāšu — Bonnas, Minsteres, Ķīles, Erlangenas un Getingenas viesis profesors.

Konferenci atklāja jaunas ,,zvaigznes'' — Ķelnes universitātes prof. Dr. Gerhards Simons ar referātu par nacionālitāšu struktūru un nacionalitāšu problēmu Padomju savienības imperijā, parādīdams plašas vispārējas zināšanas un ideoloģiju neaptumšotu skatu. Viņš ir sācis iedziļināties arī Baltijas problēmās. Ne tik veiksmīgs bija viņa kollēga Dr. Kapelers. Baltijas vēstures komisijas priekšsēdis Dr. Gerts fon Pistolkors, pats baltvācu atvase, sniedza vēsturiskā fona atveidu trim Baltijas valstīm, bet viņa pētījumus vēl arvien apgrūtina baltu valodu nemācēšana. Baltiešiem labi pazīstamais Dr. Michaels Garlefs sniedza referātu savā speciālitātē — Baltijas valstu minoritāšu jautājumā. Par Baltijas valstu iekšējo attīstību neatkarības laikā un padomju varas laikā referēja Austrijas viesis — Zalcburgas universitātes prof. Dr. Hens Jiri Uibopū un Ādolfs Šilde, bet Stenlija Vardisa referātu nolasīja prof. Meisners. Plašu referātu par Baltijas valstu ārpolītiku sniedza prof. E. Andersons, tam izmantodams savu drīzumā lielajā vācu sērijā Die Weltpolitik publicējamo pētījumu. Nobeigumā Dr. Meisners referēja par Baltijas zemju polītiski tiesisko stāvokli, kam sekoja debates Dr. Brunnera un Dr. Anveilera vadībā. Konferences noslēgumā radīja jaunu darba grupu Pad. savienības, Austrumeiropas un Dienvidaustrumeiropas reģionālo un nacionalitāšu problēmu studēšanai.

Debates bija plašas, bet konference noritēja draudzīgā noskaņā. Kaut daļa Andersona plašā referāta vāciešiem varēja arī nepatikt, objektīvie profesori uzņēma patiesību tādu, kāda tā bija bijusi. Patīkami bija vērot daudzus jaunus vācu profesorus, kas bija nopietni ieinteresēti Baltijas jautājumos un pieprasīja vairāk informācijas, bet nepatīkami bija konstatēt, ka viņi nesalīdzināmi labāk bija informēti par Igauniju un Lietuvu nekā par Latviju. Iemesls tam bija ļoti vienkāršs. Igauņu un lietuviešu nacionālās apvienības un pētniecības institūti atbalsta plaša apjoma zinātnisku darbu izdošanu par Igauniju un Lietuvu angļu un vācu valodā, kamēr latviešu apvienības izdod tikai brošūras angliski un neizdod plašāka apjoma zinātniskus pētījumus pat latviešu valodā. Arī par autoriem parasti izvēlas personas, kam nav akadēmiska un starptautiska seguma. Šādu brošūru valoda daudz ko liek vēlēties.

Klausītāju un debatētāju vidū redzējām baltvācu prof. Dr. Dītrichu Andrē Lēberu un jaunu viņa audzinātu latviešu zinātnieku Levitu, kas pirms kāda laika ir izkļuvis no Rīgas un labi prot vāciski. Interesanta persona bija Dr. Adirims, Latvijas saimniecības plānotājs, kas ar kundzi latvieti bija izkļuvis no Latvijas Berlīnē, kur patlaban atrodas un darbojas arī amerikāņu labā. Viņš labi runā latviski, bet viņa tautību neizdevās noskaidrot. **R.**

ČIKAGA

● 23. septembrī Sv. Pāvila un Sv. Jāņa draudžu kopējā dievkalpojumā Vuddeiles dievnamā viesojās tālās ciemiņš no Filadelfijas — māc. Māris Ķirsons. Dievkalpojumu vadīja Sv. Pāvila draudzes māc. U. Cepure. Dziļi, un labi pārdomātu mūsu dzīves pašreizējiem apstākļiem piemērotu svētrunu teica viesis māc. M. Ķirsons. Tas laikam arī bija par iemeslu, ka pēc vairāk gadiem draudzes locekļiem atkal bija izdevība tik kuplā skaitā un ar vairāk jaunatnes kā parasti noklausīties viņa sprediķi un tikties ar savu bijušo mācītāju, jo Māris, kā viņi sauca mācītāju, bija viens no ierosinātājiem, organizētājiem un arī strādnieks būvdarbos, cik tas viņam bija iespējams skaistā, pašu celtā dievnama tapšanā un izveidošanā. Pēc tam baznīcas sabiedriskās telpās pie Sv. Pāvila draudzes dāmu sarūpētās kafijas un maizītēm sirsnīgās pārrunās pavadīja jauku brīdi. Tas bija jauks un patīkams gandarījums visiem.

City of Toronto

Firefighters

Applications are invited for the position of Probationary Firefighter.

Successful applicants on completion of training at the Toronto Fire Academy, will work under the supervision of senior officers to combat fire; perform rescue work; administer first aid; operate and maintain fire fighting apparatus and equipment, including the maintenance of fire stations; and inspect properties and equipment for fire hazards, etc.

Applicants must:

- Be legally entitled to work in Canada (those legally entitled are Canadian Citizens, Permanent Residents (Landed Immigrants), or hold a Special Minister's Permit).
- Possess a valid Ontario Driver's Licence. Possess or be able to qualify for a Class 'D' Licence within the Training Period and be able to prove safe driving ability.
- Provide proof with application of a minimum Grade 12 education or equivalent, with evidence of training or experience in related technology or trades, first aid, rescue work. Must be able to communicate clearly and precisely in English under stress.
- Be of a physical stature with weight proportionate to height to be able to work under arduous physical conditions as part of an active fire fighting and rescue team. Meet vision standards without corrective lens (generally 20/30 in each eye) and have no significant abnormalities in colour vision.

The best qualified applicants will be required to write a preliminary written examination, which tests understanding instructions, mechanical aptitude, judgement, reasoning and reading. Subsequently, the best qualified applicants from the written test will be required to pass a thorough medical examination, a physical agility test, a physical risk factor evaluation and vital capacity test.

Some knowledge of fire fighting practices and terminology would be an asset.

1984 Salary Range: $22,618 - $32,312 per annum (Under Review) with excellent fringe benefits.

All positions are open to women and men applicants.

Further information and application forms may be picked up from the Toronto Fire Academy, 895 Eastern Avenue, Toronto, or from the Public Information Desk, Main Floor, New City Hall between the hours of 8:00 a.m. and 8:00 p.m. and must be returned to the Fire Academy or to City Hall by October 20, 1984.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Rudeņs sezonas atklāšanu un 14. jūnija akcijas noslēgumu DV namā Ņujorkā 22. septembrī apvienība sāka ar diviem atskatiem. Dagmāra Vallena stāstīja par Minsteri un latviešu sarīkojumiem. No J. Kadeļa vadītās preses istabas Minsterē viņa bija dabūjusi lielu Minsteres karti. Tā bija no gaisa uzņemta fotogrāfija, kur referente parādīja, kur latviešu notikumi un sarīkojumi risinājušies. Vallenai bija Minsteres sarīkojumu fotouzņēmumi uz albuma plāksnēm, ko viņa rādīja sarīkojuma apmeklētājiem. Referente atskaņoja lentē ieskaņotas dažas Minsteres dziesmas, pie kam sevišķu ievērību guva dziesma: ,,Maza, maza ābelīte, pieci mazi āboliņi.'' Viņa bija savākusi pāri par 100 dažādu vācu avīžu izgriezumu ar tekstiem un uzņēmumiem par latviešu dziesmu dienām Minsterē. Daļa no tiem bija līdzīgi raksti, kas parādījušies vairākās Vācijas avīzēs. Gandrīz nemaz nebija aprakstīts ,,Mūrlauža'' brauciens uz krievu zonas robežu, jo Rietumvācija toreiz gatavojās uzņemt Austrumvācijas augstāko vadītāju.

Ņujorkas DV apvienības priekšnieks A.Braunfelds savā atskatē bija sakopojis ziņas, cik un kādas organizācijas lietojušas tagadējo DV namu Bronksā pēdējos desmit gados. Pirms desmit gadiem apvienība pārdeva iepriekšējo namu Kvīnsā un nopirka jaunu Bronksā. Daļa organizāciju telpas īrējušas tikai sarīkojumiem, bet citas noīrējušas istabas savām vajadzībām, piem. Ņujorkas latviešu biedrība un korporācijas. DV namā iekārtota apvienības bibliotēka, senmantu krātuve, tur notiek vanagu vīru koŗa mēģinājumi, bet tagad savas balsis tur mēģina Ņujorkas koris ar diriģentu A. Jansonu un vanadžu ansamblis. DV nams Ņujorkas latviešiem izveidojies par kultūras centru, jo citu latviešu namu te nav. Te notiek konferences, sanāksmes, sēdes, izstādes, mēģinājumi un sarīkojumi. Priekšnieks arī apskatīja veiktos pārbūves un aptīrīšanas darbus, kā arī iecerētos nākotnes nodomus. Noslēgumā 14. jūnija akcijas izloze, kur radās laimētāji A. Balodes un I. Kaņepa gleznām, kā arī 100 un 200 dolaru ASV krāšanas zīmēm (bondi). Pēc tam ap 50 apmeklētāju pakavējās pagrabiņā pie vanadžu sagādātiem ēdieniem un bufetē dabūjamiem dzērieniem, risinot tālāk vanagu nama nākotnes plānus bez priekšniecības atļaujas.

● Ņujorkā 20. un 21. oktobrī viesosies vēsturnieks E.Andersons, piedaloties Latviešu institūta sēdē un nolasot divus referātus DV namā.

● Laikraksts The New York Times 23. septembŗa numurā nedēļas apskata nodaļā raksta, ka ,,kaŗa noziedznieku'' meklēšana sākusies lielākā apmērā. Jaunais speciālās izmeklēšanas nozares direktors (OSI) Šers (Sher) norādījis, ka pašreiz tiesas process ievadīts pret 30 šādiem cilvēkiem, bet sākta izmeklēšana pāri par 300 gadījumos. Vairums tie esot tikai mazi gariņi (foot soldiers), atskaitot Rumānijas archibīskapu Trifu, ko ASV iestādes deportējušas uz Portugali. Daži apsūdzēto advokāti un citi sūdzoties, ka ASV valdība tiesu procesā pieņemot Padomju savienības liecinieku liecības, kas dotas ar padomju iestāžu svētību. Direktors norādījis, ka krievi bijuši ļoti izpalīdzīgi liecību ievākšanai, bet šādas runas esot tikai ,,dūmu pūšana acīs.'' Pirms mēneša ASV valdības uzdevumā divi tieslietu ministrijas ierēdņi apmeklējuši Lietuvu, meklēdami pierādījumus pret lietuvieti Antonu Virkuti.

Speciālās izmeklēšanas nodaļā darbojas 20 advokātu, seši vēsturnieki un četri izmeklēšanas ierēdņi ar 2,5 milj. dolaru lielu budžetu. Tomēr šī iestāde līdz šim nav varējusi lepoties ar sevišķiem panākumiem. Tikai trīs personas spiestas atstāt ASV (tikai viena ir zināma, ka tā deportēta uz Portugali), bet nedēļu iepriekš trīs tiesnešu pārsūdzības panelis atradis, ka valdībai nav pietiekamu pierādījumu, lai deportētu ukraini S. Kovalčuku. Vairums žīdu šo akciju stingri atbalsta, tāpat arī direktors Šērs un citi šīs programmas atbalstītāji. Daži no apsūdzētiem ir latvieši.

● Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes lauku īpašumā Katskiļu kalnos septembŗa priekšpēdējā nedēļā ezerā nolaida ūdeni un iztīrīja ezera gultnes dūņas, lai nākamajā gadā bērnu nometnes dalībniekiem būtu dzidrāks ūdens peldēšanai. Tas draudzes nometnei izmaksājis ap 6.000 dolaru. Pēdējo reizi ezers tīrīts 1972. gadā, kad tas maksāja tikai 3.000 dol. Bez tam pie ezermājas pārbēja laivu piestatni, ko laika zobs bija sabojājis.

● Ņujorkas draudzes nometnē Katskiļos 22. septembrī nosvinēja kāzas ņujorkietei Ilzei Abenai un Jānim Kancānam no Mineapoles. Kāzu svinībās bija ieradušies pāri par simts cilvēku. Mielasts notika lielajā ēdamzālē. Kāzu svinības nometnē notikušas arī agrāk.

● Ņujorkas draudzes Iekšpilsētas novada komitejas sēdē Brukliņā 22. septembrī pārrunāja vajadzīgos remonta darbus draudzes namam. Šis novads rūpējas par draudzes nama uzturēšanu kārtībā. Šeit dzīvo draudzes vecākais māc. R. Zariņš. Tuvojoties ziemai, nolēma uzlabot nama kāpnes no ielas uz galvenām ieejas durvīm, pievienojot lenteri, lai būtu lielāka drošība. Ierosināja arī citus sīkus remontus.

Gaŗezera vasaras ģimnazijas absolventes L. Vanaga (Indianapole), L. Kronberga (Toronto) un S. Kārkūna (Indianapole). V. Jaunkalnietis.

● Iekšpilsētas novada komitejas loceklis Leonids Slips dāmu komitejas sarīkojumā Bruklinā 23. septembrī stāstīja par šīs vasaras draudžu dienām Gaŗezerā. Viņš ir reliģiozs cilvēks un ieteica citiem aizbraukt un noklausīties draudžu dienu norisi. Viņš stāstīja par Gaŗezera lekcijām un lektoriem. Jau pagājušo gadu Slips stāstīja līdzīgā dāmu komitejas sarīkojumā par savu Austrālijas ceļojumu un rādīja slīdītes. Pēc priekšlasījuma atskaņoja skaņu lentē ierunātu Dr. Egila Grīšļa lekciju ,,Atomdraudi un pasaules gals''. Lekcija bija labi izstrādāta ar piemēriem un to apmēram 50 cilvēku noklausījās ar interesi. Noslēgumā Iekšpilsētas dāmu komitejas rīkots kafijas galds priekšnieces A. Audriņas vadībā.

● Iekšpilsētas dāmu komiteja 4. novembrī paredzēja rīkot ievadu Krišjāņa Barona 150 gadu dzimšanas dienas atcerei ar tautas dziesmu vakaru. Kā solistes aicinātas Laila Saliņa un A.Augstroze no Miami. Paredzēti vēl citi priekšnesumi. Plaujas svētku sarīkojumā Bruklinā 14. oktobrī dziedās Vaŗavīksnes ansamblis.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Ņūdžersijas novada rudens sarīkojumā 23. septembrī programmu izpildīja vokāls ansamblis Mērnieku laiki no Montrealas ņujorkieša Jāņa Mateusa vadībā. Ansamblī vēl darbojas Anita Lase, Jānis Zilkalns, Mārtiņš Ozoliņš, Andrejs Vītols un Andris Ortmanis. Pirmajā priekšnesumu daļā šis ansamblis trīs personu sastāvā uzstājās kā ,,Lukturis''. Programmā populāri gabali, ieskaitot pašu sacerētus pantus, pa starpām arī stāstījumi. Novada dāmu komitejas priekšniece M. Baumane ievadīja sarīkojumu ar uzrunu. L. Krūmiņa vadīja izlozi, kur bija 6 gleznu laimesti. Tos bija ziedojuši mākslinieki Z. Sīmansons, M. Krūmiņš, M. Mežaka, K. Černoks, K. Garokalns un A. Adamsona. Vakariņās bija aukstais galds. Deju mūziku spēlēja vācu vecās paaudzes orķestris Čarļa Gestes vadībā. Šinī vakarā pie atsevišķa galda sudrabkāzas nosvinēja V. Ģēģeru pāris. Ap 250 apmeklētāju priecājās līdz pusnaktij.

● Ņujorkas draudzes Bronksas vidusskola Jonkeros darbību uzsāka 21. septembrī ar 23 audzēkņiem. To ievadīja prāv. A. Ozola vadīts dievkalpojums, pēc tam skolniekus iepazīstināja ar skolas noteikumiem un kārtību, kam sekoja pirmās mācību stundas. Vienlaicīgi notika arī vecāku sanāksme, kur pārrunāja skolas jautājumus un uzklausīja vecāku ieteikumus skolēnu grāmatu lasīšanai. Jaunieši plāno ziemā doties slēpēšanas un slidošanas izbraukumos. Vidusskolas pirmo klasi ar 9 audzēkņiem vada R. Gāle, otro klasi ar 5 un trešo ar 2 audzēkņiem — B. Bičole, bet ceturto klasi ar 7 skolniekiem Z. Gaujeniece. Otrā pusgadā par skolotāju solījies darboties J. Krēsliņš, paredzēti arī viesu lektori. Longailendas vidusskolā mācās 10 audzēkņi.

● Darbību pēc vasaras pārtraukuma atsācis tautas deju ansamblis Trejdeksnis ar 23 dejotājiem. Ansamblis piedalījās Minsteres dziesmu dienās ar desmit pāriem. Tagad tas sācis gatavoties jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā.

● Laikrakstam Latvija Amerikā jauni abonenti var pieteikties pie Ņujorkas redaktora Viktora Irbes, 4035 Rombouts Ave, Bronx, NY 10466, tālrunis (212) 994-7917. Maksa par vienu gadu $40.00, par pusgadu $21.00 ASV dolaros.

Vk.

GRAND RAPIDI

● 15. septembrī latviešu skolā sākās jauns mācību gads, un pirmmajā dienā bija ieradušies 18 audzēkņi. Ievadījumā lūgšanas vārdus teica māc. J. Mednis un skolēnu saimi, ieskaitot bērnu vecākus, uzrunāja skolas pārzine māc. V. Friscone. Tā kā šinī gadā skolēnu skaits atkal nedaudz samazinājies, dažas klases apvienotas, radot mācību grupas. Kā skolotāji darbosies Berta Maine, Skaidrīte Kļaviņa, Biruta Taube, Māra Lūse, Māra Zirne, māc. V. Fricsone un māc. J. Mednis. Skolas padomes priekšsēde būs Ilze Runka.

● Pianista Uga Granta koncerts piektdien, 12. oktobrī pl. 7 v. latviešu biedrības namā. Programmā J. Vītola, Bethovena, Bacha, Brāmsa darbi. Koncerta rīkotāja — Grand Rapidu latviešu biedrība. Ieeja 5 dol. no personas, iegādājoties biļeti iepriekš — 4 dol. Pianists pirms diezgan daudz gadiem dzīvoja netāļu no Grand Rapidiem un šeit sāka savas izglītības gaitas, vēlāk pievērsās mūzikai, sasniedzot diezgan ievērojamu gatavību. Uzstājies latviešu centros un koncerējis amerikāņu sabiedrībā, galvenā kārtā kolledžās un universitātēs, gūstot labas atsauksmes.

Mežvidu pārvaldes rīkotais vasaras sezonas noslēguma sarīkojums notika 23. septembrī draudzes lauku īpašumā. Pēc dievkalpojuma vairākas dziesmas nodziedāja latviešu katoļu draudzes sieviešu ansamblis, ko dirigēja Dāvids Zadvinskis. Viņš spēlēja arī klavieru solo. Dažas dziesmas latgaļu izloksnē izpelnijās dzīvu atsaucību. Bija noorganizēta arī gleznu, kokgriezumu, sudraba izstrādājumu un audumu skate, kurā ar saviem darbiem piedalījās A. Lapiņš, P. Zadvinska, V. Zušmanis, P. Ozoliņš, L. Lapiņš un V. Melnūdre. Vairākas gleznas un priekšmeti ,,aizgāja tautās'', daži izdarīja speciālus pasūtinājumus pēc savām vēlmēm. Patīkams pārsteigums bija V. Melnūdres audumi (no Mineapoles), tie bagātināja izstādi, ienesot lielāku dažādību. Apmeklētāju bija daudz, neskatoties uz to, ka gandrīz visu dienu līņāja. Sarīkojuma norisi vadīja B. Maine.

V.Ž.

Nikolajs Seglenieks

Nezināmais kaŗavīrs Parīzē

Pie Parīzes slavenākām celtnēm pieder Triumfa arka. Zem arkas milzīgās velves ir stāvējis ikviens Parīzē ieradies tūrists un piegājis tur pie zemē ieguldītās marmora plāksnes, zem kuŗas atdusas Francijas Nezināmais kaŗavīrs. To darīs arī visi tie, kas nākotnē apciemos Parīzi. Ja nav steigas, tad ar liftu uzlido Triumfa arkas augšstāvā, kur atrodas arkai veltīts mūzejs. Bet, ja lifts nedarbojas, tad jādodas pa vairāk nekā 200 kāpieniem, lai nokļūtu augšstāvā, un pēc tam vēl, lai nokļūtu uz arkas augšējās platformas Parīzes apbrīnošanai no 55 metru augstuma.

Kas ir zināms par franču nacionālo simbolu — Nezināmo kaŗavīru, un kā tas radies? Šaubos, ka kāds zinās atbildēt.

Tie ir paši franči, kas saka, ka viņi ir apdāvināti idejām un to īstenošanu. Viņiem ir taisnība. Viena liecība ir Elizejas lauku (Champ Elysees) izbūve, kas ir pasaules visievērojamākā ,,iela'', skaistākā aleja. Vienā galā atrodas Konkordijas laukums un otrā galā pakalnā celtā Triumfa arka. Apkārt arkai ir Zvaigznes laukums, kas tagad saucas Degolla laukums. No tā visos virzienos izstaro 12 bulvāŗi.

Apskatīsim Francijas Nezināmā kaŗavīra kapa idejas tapšanu, īstenošanu līdz galīgai pabeigšanai. Šo ideju vēlāk pārņēmušas arī citas tautas.

Francijas Nezināmā kaŗavīra ideja radās 1916. gadā Rennes kapsētā. Kāds no pilsētas amatvīriem savā runā izteica domu Parīzē Panteonā izbūvēt kapa vietu, kuŗā kā simbolu no kaŗā kritušajiem pusotra miljona franču kaŗavīriem izraudzītu vienu un tur to apglabātu. Tā kā Parīzē Invalidu domā atdusas Napoleons I, tā Panteonā atdusētos otrs slavens francūzis. Trīs gadus vēlāk šo ideju atdzīvināja deputātu namā, kas Triumfa arku izraudzīja par kapa vietu.

1920. gada rudenī pieņēma oficiālu lēmumu: vienu nezināmo kaŗavīru, kas kritis goda pilnā nāvē 1914.—1918. kaŗa gados, apguldīt Triumfa arkas vienā no augšējām zālēm. Tas izdarāms 11. novembrī. Noteikums — kaŗavīram jābūt noteikti nezināmam, un viņš simbolizēs visus kritušos.

No astoņiem rietumu frontes sektoriem izraudzīja astoņus neidentificētus kritušos. Tos guldīja astoņos vienādos koka zārkos, kuŗus novietoja Verdunas cietokšņa kazarmēs iekārtotā kapellā. Nākošās dienās, katru dienu vairākas reizes zārkus pārkārtoja, lai būtu nezināms arī tas, no kuŗa apgabala katrs ir nācis.

10. novembrī infanterijas kaŗavīram Augustam Tinam (Auguste Thin) pavēlēja aiziet uz tuvējo pļavu, tur saplūkt pušķi magoņu un atgriezties kazarmēs. Viņš nezināja nekā par kapellā esošiem zārkiem. Atnākot, viņam bija jāiet kapellā un uz viena zārka jāuzliek atnestais pušķis. Tins tā arī izdarīja, līdz ar to nezināmais kaŗavīrs kļuva par zināmo Nezināmo kaŗavīru.

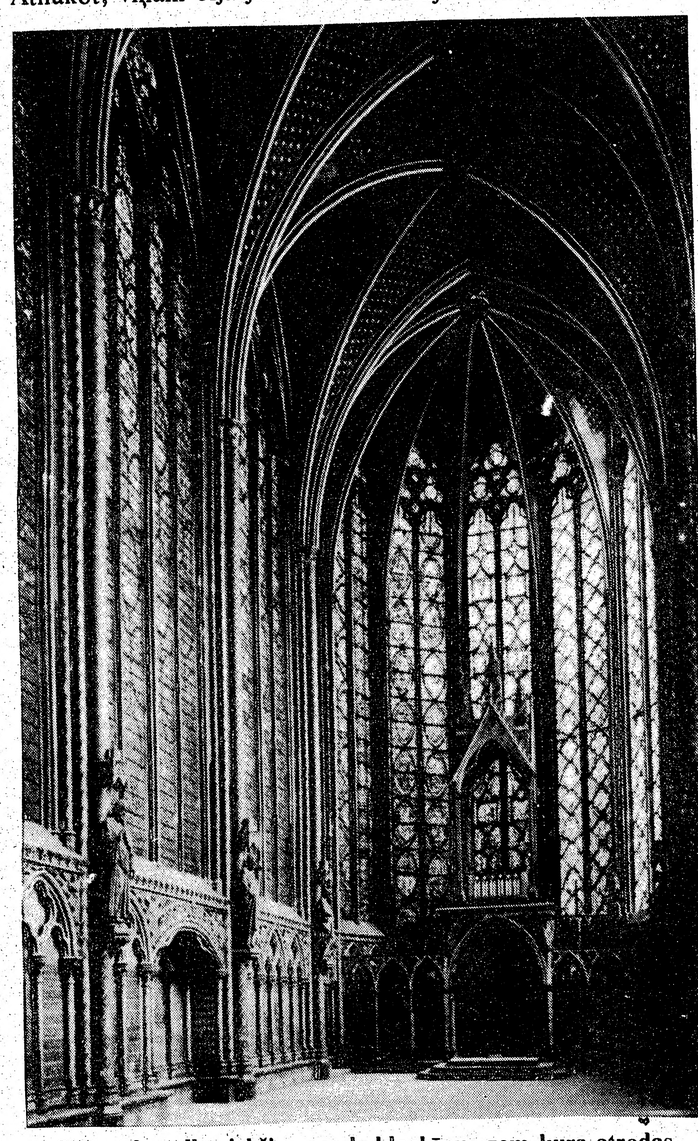

Svētās kapellas iekšiene ar baldachīnu, zem kuŗa atrodas šķirsts ar relikvijām.

Tajā pašā vakarā zārku pārveda uz Parīzi. Nākošā dienā pēc ceremonijas Panteonā, kuŗu noslēdza salūta šāvieni, zārku pārveda uz Triumfa arku un uznesa augšā un novietojā vienā zālē. Jau pēc dažiem mēnešiem apšaubīja telpas piemērotību kā pēdējo vietu. Nolēma, ka Nezināmam kaŗavīram jāguļ zem arkas, tieši tajā vietā, kur stāvēja Francijas maršali un sveica uzvaras parādi pēc 1. Pasaules kaŗa beigām 1919. gada 14. jūlijā. Pagāja gandrīz gads, un kapa vieta bija sagatavota. Tā 1921. gada janvārī Nezināmais kaŗavīrs ieguva savu mūžīgo kapa vietu. Ietītu Francijas trikolorā — trīskrāsu karogā ja pamests Parīzes stūris. Pēc dažiem gadiem Nezināmais kaŗavīrs bija degradēts par nezināmu kaŗavīru.

Parīze, ideju pilsēta, iegaismojās no jauna. Gabrielam Boasī, laikraksta L'Instransigeant līdzstrādniekam, uzausa brīniška žurnālistiska ideja. Savā rakstā ar virsrakstu ,,Atmiņu liesma'', viņš rakstīja par aizmirsto simbolu un ierosināja pie Nezināmā kaŗavīra kapa iededzināt liesmu, kuŗa nekad nenodziest, vismaz, kamēr pastāvēs Francija. Raksts sacēla lielu rosību visā Francijā. Mūžības liesma simbolizētu Francijas spēku, kas nekad nedrīkst pazust, nodzist. Kaŗa ministrs Andrē Mažino bija sajūsmā, līdz ar viņu visi valdības vīri. Neskaidrība radās par to, kā ietvert mūžīgo liesmu — tā liesmotu no kādas urnas vai — dekorētu ar Goda leģiona, Militāro un Kaŗa krustu ordeņiem, zārku ielaida kapā. Anglijas premjērministrs Loids Džordžs nocēla savu galvas segu, maršali Fošs, Džofrs un Petēns salutēja. Kaŗa ministrs Bartū sacīja: ,,Francijas vienprātīga un dziļa pateicība Nezināmajam kaŗavīram, kas mira, sargājot savu tēvzemi!''

Kapa vietu pārklāja ar akmens plāksni, uz kuŗas lasāms: ,,Ici repose un soldat francais mort pour la patrie, 1914—1918.'' Pēc tam notika tas, ko neviens no idejas radītājiem nebija gaidījis. Vienkāršais kaŗotājs, kas bija godināts kā karalis, un pie kuŗa kapa bija stāvējuši pasaules varenie, atkal tika aizmirsts. Tā nebija vienaldzība vai nepateicība, bet lielajā satiksmes laukumā viņa piemiņu nevarēja uzturēt dzīvu. Un plāksni zem milzīgās arkas varēja ieraudzīt tikai tad, kad tajā uzkāpa. Tumšajos vakaros šī vieta bija antīkas lampas... Izsludināja sacensību, kuŗā uzvarēja architekts Enrī Favie — liesmai jānāk no lielgabala stobra. Reizē ar to radīja tradiciju, ka katru vakaru pl. 18.30 pie kapa notiek maza ceremonija. Lielgabala stobram apkārt bija tērauda vainags, kam vienā vietā bija mazs padziļinājums, kuŗā, ieduŗot zobenu, liesma kļuva spēcīgāka. Šo pienākumu uzdeva pildīt veciem frontes kaŗavīriem ar goda sardzi, karogu un bungu salūtu. Nodibināja organizāciju, kas uzņēmās atbildību. 1920. gadā bija 600 biedru, tagad pēc 2. Pasaules kaŗa ir pusotra milj. Liesmu iededzināja kaŗa ministrs Mažino, un tā deg nepārtraukti. Ir bijuši brīži, kad gāzes liesma mazinājusies, tā bijusi kā mazs zils gaismas punkts lielgabala stobra mutē, bet tā nav nekad nodzisusi.

Drīz vien atzina, ka bija jābūt kādam, kas pieskatīja svēto vietu, kārtoja ceremoniju un uzraudzīja zelta grāmatu, kuŗā parakstījās prominentas personas, kas godināja Nezināmo kaŗavīru. Šajā amatā izraudzīja Marselu Godēnu, kas 1915. gadā saskrējās ar vienu vācu granātu, ieguva 95 proc. invaliditāti, bet arī Militāro medaļu par drošsirdību. Pēc tam, kad viņš slimnīcā bija aplāpīts un izlaists, viņš sacēla milzu troksni, kad viņam nepieļāva atgriezties pie saviem biedriem uz fronti. Tas bija nepieredzēts gadījums. Šo notikumu atcerējās, un viņš saņēma sarga vietu. Tā Triumfa arkai bija divi iedzīvotāji — viens miris, otrs dzīvs. Viņa sardzes telpa atradās vienā no arkas četrām kolonnām.

Daudzos gados Godēns redzējis tik daudz kronētu valdnieku, prezidentu, ministru, ģenerāļu, sūtņu kā neviens cits visā pasaulē. Nezināmā kaŗavīra apmeklēšanu un vainagu nolikšanu izdara ikviens oficiāls Francijā ieradies viesis, un pēc tam parakstās zelta grāmatā.

1940. gada 14. jūnijā Parīze bija šausmās paralizēta, Francijas republika sagrauta. Triumfa arkas velvē karājās uzvarētāja Hitlera karogs un arka bija vacu kaŗaspēka ielenkta. Godēns stāvēja viens pie Nezināmā kaŗavīra kapa. Tuvojās tradicionālais brīdis ar ceremoniju. Īsi pirms 18.30 delegācijas dalībnieki līda zem smagām automašīnām, spiedās caur tanku rindām. Tūkstots auto mašinu motoru trokšņu pavadīta notika ceremonija. vācieši respektēja tradiciju un visus četrus gadus tradiciju netraucēja. Vienmēr izdevās sameklēt delegāciju locekļus. Vācieši laikam neizprata mūžīgās liesmas simbolisko nozīmi, kas stiprināja franču tautu. Laime bija, ka Triumfa arka atradās uz kalnāja, un tur vienmēr bija tik daudz gāzes, lai liesma nenodzistu.

Katru dienu pl. 12.15 Triumfa arkai gaŗām soļoja vācu sardzes maiņa ar parādes kaŗa orķestri. Kādā dienā 1942. g. tieši pl. 12.15 arku tikai 50 metru augstumā pārlidoja angļu lidmašīna un izmeta lielu franču trikolora karogu. Iekams vācu kaŗavīri bija pie karoga, tas bija jau pievākts un paslēpts. No tās dienas vācu parāde notika dažādos laikos. 1944. gada 25. augustā Godēns ar saviem biedriem uzturējās uz arkas jumta, lai ar tālskatu sekotu kaŗa notikumiem Parīzē. Kādā brīdī viņš nokāpa apakšstāvā. Šāvieni svilpoja pāri arkai. Viena vācu granāta skāra otru reizi Godēnu, bet šoreiz laimīgi — tikai sīki ieskrambājumi.

Nezināmā kaŗavīra kapa vieta Parīzē ir pasaules visnemierīgākā, tikai dažu soļu attālumā riņķo satiksme. Neviens Francijas karaļa kaps, arī Napoleona lepnais sarkofāgs, nav lielāka atrakcija par šo atdusas vietu.

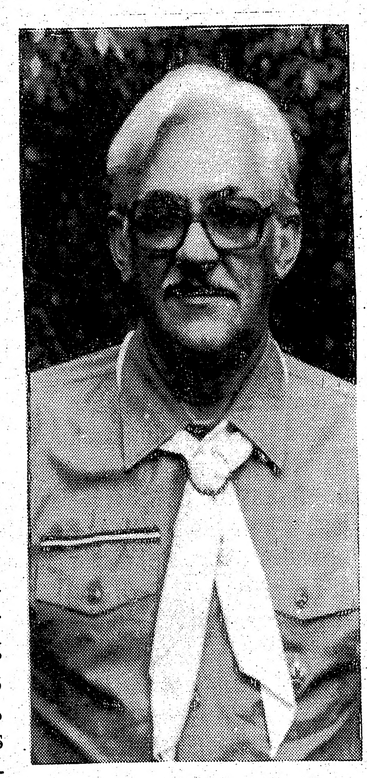

ASV latviešu skautiem jauns priekšnieks. Par ASV latviešu skautu jendas priekšnieku ievēlēts Ilmārs Kildišs. I. Kildišs ir skautu pilnvarnieku padomes loceklis. Bijis ilggadīgs Jersikas skautu novada priekšnieks un pildījis ASV latviešu skautu priekšnieka pienākumus. Pašreiz I. Kildišs ir Gaŗezera administrātors. ASV skautu priekšnieka amatā viņš stājas 1. oktobrī.

INDIANAPOLE

Mūža mājā, Floralkapu latviešu nodalījumā, 23. septembrī guldīja 83 g. vecumā mirušo Augustu Kukaini, kas vairāk par 2 gadiem slimoja ar nieŗu kaiti. Viņš bija Latvijas konservātorijā sitamo instrumentu klases vec. docents, spēlēja mūsu Nacionālās operas orķestrī, pa vasarām arī simfoniskajos orķestŗos Liepājā u.c. Brīvības cīņu dalībnieks un Akadēmiskās apvienības biedrs. Funerālijas veica māc. P. Nesaule un stud.theol. M. Irbe ar K. Rūsu pie ērģelēm. Mūzikālo ielogu atvadu dievkalpojumam deva mūsu konservātorijas audzēkņi — brīvmāksl. Vold. Melķis un Viktors Ziedonis, atskaņojot aizgājēja kompoziciju vijolei. Sēro dzīvesbiedre, dēls un vedekla, arī plašā draugu saime.

VGS.

Teoloģijas kursiem trešā vasara

Latviešu ev. lut. baznīcas Amerikā (LELBA) kopīgi ar Baznīcas virsvaldi rīkotie 3. Teoloģijas kursi šīs vasaras beigās risinājās Sidrabenē. Pilnu divu nedēļu lekciju ciklu noklausījušies 38 kursanti. Lekcijas lasīja kursu vadītājs māc. J. Cālītis, archibīskaps A. Lūsis, profesori J. Rozentāls un V. Klīve, prāvests A. Ozols, mācītāji Im. Kalniņš, K. Kuškēvics, M. Ķirsons, J. Mednis un J. Ozoliņš. Teoloģijas kursu visus trīs semestrus noklausījušies 24 kursanti — 17 sievietes un 7 vīrieši. No tiem vislielākais skaits nācis no ASV — 15, tad Kanadas — 8 un viens no Vācijas. Vislielākais kursu beidzēju skaits, t.i. kas noklausījušies visus trīs sēmestrus, ir vecumā no 50 līdz 65 gadiem (11), virs 65 gadiem — 7 un no 30 līdz 50 g. veciem — 6.

Teoloģijas kursu pirmajā izlaidumā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, LELBA pārvaldes priekšnieks prāvests A. Voitkus un Baznīcas virsvaldes sekretārs J. Koncis, kā arī kursu vadība un lektori, Baznīcas virsvalde rīkos īpašus sagatavošanas pārbaudījumus tiem teoloģijas kursu absolventiem, kas vēlētos aktīvi iesaistīties draudžu kopēju darbā. Kursu beidzēju vārdus paziņos arī attiecīgo draudžu priekšniekiem un mācītājiem.

Šī bija teoloģijas kursiem trešā vasara, kas devusi pirmo izlaidumu. Citi, kas jau noklausījušies pirmo vai otro lekciju ciklu iepriekšējās vasarās, kursus absolvēs pēc trešā sēmestra.

Kursanti un lektori apmetās Sidrabenes ēkās un turienes privātajās vasaras mājās pie deviņiem īpašniekiem. Uzturu kursu laikā saņēma turpat Sidrabenē, kur par to rūpējās bērnu nometnes saimniece Rasma Gaile ar administrātoru Krēsliņu. Par gultas veļu bija gādājusi draudzes dāmu komiteja. Kursantu rīcībā bija arī Sidrabenes kafejnīca, kurā tie pulcējās brīvajās vakara stundās pēc lekcijām. Par garīgo literatūru gādāja Ilga Ulmane, kas ir arī Sv. Andreja draudzes grāmatu galda vadītāja. Māc. A. Celms kursos referēja par Dievatziņu Friča Bārdas dzejā. Teoloģijas kursu administrātors bija J. Pētersons. V. S.

Lielo ezeru lielā loma

ASV un Kanadas robežu apgabalā, samērā tuvu viens otram, ir pieci lieli ezeri — Superiora, Mičigenas, Hurona, Erī un Ontario. To kopplatība ir 94250 kvadrātjūdzes un apkārtnē — piecās ASV pavalstīs un divās Kanadas provincēs — dzīvo un strādā 35 milj. cilvēku, viņu vidū arī daudzi mūsu tautieši.

Lielo ezeru pētniecības centra šo ezeru Gubernatoru padomei iesniegtā pārskatā un ieteikumos nākotnei atzīts, ka ūdens ir šī apgabala lielākā bagātība un vērtība. To dzer vairāk kā 25 milj. cilvēku, ne jau tieši, bet ķimiski pārstrādātu un atsārņotu.

Ezeri 1983. gadā ražoja 43,7 biljoni kilovatu stundu elektrības un to krastos atrodas 47 spēkstacijas. Kāda spēkstacija Mičigenas ezera Viskonsīnas krastā izsūknē — 375000 galonu ūdens minutē, lai atvēsinātu tvaiku, kas nepieciešams spēkstacijas turbīnu griešanai. Pēc tam šo ūdeni ielaiž ezerā atpakaļ, tā sasildot apkārtējo ūdeni par 12 — 19 gradiem. Šais vietās, kur siltais ūdens savienojas ar aukstāko ūdeni, ir laba lašu, ezera foreļu un citu zivtiņu makšķerēšana!

Lielie ezeri ir arī dabīgs ūdens ceļš, veicina rūpniecību. 1983. gadā caur Sault Ste. Marie slūžām transportkuģi izdeva 78,6 milj. tonnu rūpniecības ražojumu, bet 49,7 milj. tonnu caur Sv. Labranča ūdens ceļu. Straptautiskā kuģniecība Lielo ezeru apgabalā ieplūdina apm. 3 biljoni dolāru gadā. Duluta, Superiora ezera krastā ir lielākā osta Lielajos ezeros un 11. lielākā ASV. Tanī pag. gadā 3000 kuģu no 35 dažādām valstīm apgrozīja 45 milj. tonnu dažādu preču, rūpniecības izstrādājumu un lauksaimniecības ražojumu.

Dažādi iestādījumi atpūtai un izpriecām šo ezeru krastu vietējai saimniecībai dod 8—12 bilj. dol. gadā.

Profesionālie zvejnieki no Lielajiem ezeriem gadā izvelk ap 100 milj. mārciņu zivju. Sporta makšķernieki gadā uz ezeriem pavada apm. 54,9 milj. dienas, 1981. gadā apkārtnes saimniecībā ieplūdinot 766,2 milj. dol.

Viens no pieciem amerikāņu rūpniecības strādniekiem savu dienišķo maizīti nopelna Lielo ezeru krastos un tur tiek ražoti arī 70 proc. amerikāņu tērauda.

Patiešām, daudzu miljonu dzīvē liela loma ir Lielajiem ezeriem.

(r.č.)

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
mainījusi adresi un turpmāk sasniedzama Thompson Building — pretim City Hall — 65 Queen St. W., suite 1105, Toronto, Ont. M5H 2H6, tel. (416) 860-0082.

LATVIEŠU ĢIMNAZIJAI MINSTERĒ
vajadzīgi
LATVIEŠU VALODAS,
MĀKSLAS,
KRIEVU VALODAS
skolotāji
— vēlams maģistra grads
Rakstīt:
Minsteres latviešu ģimnazija
Wienburgstrasse 56—60
4400 Münster/Westf.
West Germany

SUMMIT ROOFING
Jānis Udrovskis
Kad nāk rudens mēneši,
Savu jumtu pārbaudi,
Jo kad lietus iekšā lien,
Nepatikšanas būs vien.
Tel. 221-8456

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

LATVIJA AMERIKA
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

GUNARS CONSTRUCTION
izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt 889-5076.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Ratas Optical
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu.
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924-7095.

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, ellas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Pa skuju ceļu

8. septembrī Montrealas slimnīcā mūžībā aizgāja bijušais kaŗavīrs-leģionārs Olģerts Strazdiņš. Trieka viņu piemeklēja negaidot un izbeidza viņa zemes gaitas.

Olģerts dzima Zemgalē 1906. gada 16. decembrī. Latvijā viņš rosīgi darbojās aizsargos, iepirka savas mājas un uzsāka jaunu ēku celšanu. Tam visam negaidīts gals pienāca ar okupācijām un kaŗu. Jau 1. Pasaules kaŗa laikā Olģerts bija nokļuvis Rumānijā, kur apguva daļu savas izglītības. 2. Pasaules kaŗā viņš kalpoja leģionā, galvenokārt kā sanitārs un feldšers.

Pēc Vācijas kapitulācijas un kaŗavīra ciešanām nokļuva Kanadā un strādāja dažādos darbos līdz pensijai. Kopš ierašanās brīža ļoti aktīvi darbojās Daugavas vanagos, Latviešu Namā un Pensionāru apv., visur pildīdams svarīgus amatus un veltīdams daudz laika. Ilgus gadus viņš pildīja Latviešu Nama saimnieka pienākumus.

Olģerts apprecas 1935. gadā. Ģimenē dēls Aivars un meita Ieva, abi dzīvo Latvijā. Kaŗa gaitas izšķīra arī vecākus, un tikai 1973. gadā sieva nokļuva pie vīra Kanadā, un kopš tā laika tie dzīvoja kopā.

Izvadīšanu uz krematoriju vadīja prāv. A. Voitkus, piedaloties ļoti lielam izvadītāju pulkam. Atvadvārdus teica J. Norvels no DV, P. Agrums no Pensionāru apv. un G. Hūns no Sabiedriskā Centra. Goda sardzē stāvēja DV saime. Aizgājēja pelnus apglabās Rotā.

Daugavas vanadzes Sabiedriskā Centrā rīkoja bēŗu mielastu, kur piedalījās ap 60 pavadītāju. **Agrumu Pēteris.**

TORONTO

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumā 30. septembrī spredikoja māc. Lauma Lagzdiņa-Zušēvica no Čikagas, pulcinot pilnu dievnamu dievlūdzēju.

Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdienu, kuŗā piedalījās 200 dalībnieku, ar uzrunu ievadīja draudzes priekšnieks J. Koncis. Dāmu komitejas priekšniece L.Jansone vadīja sarīkojuma norisi.Māc. L. Lagzdiņa-Zušēvica pastāstīja par savu izglītību, ka ieguvusi maģistra un doktora gradu Jēlas universitātē, ASV un par savu darbu Ņujorkas draudzē. Priekšnesumā bija archibīskapa A. Lūša lasījums no viņa topošās atmiņu grāmatas trešās daļas par laiku no 1946.--1948. gadam. Izlozi ar 18 laimestiem vadīja K. Bruže.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

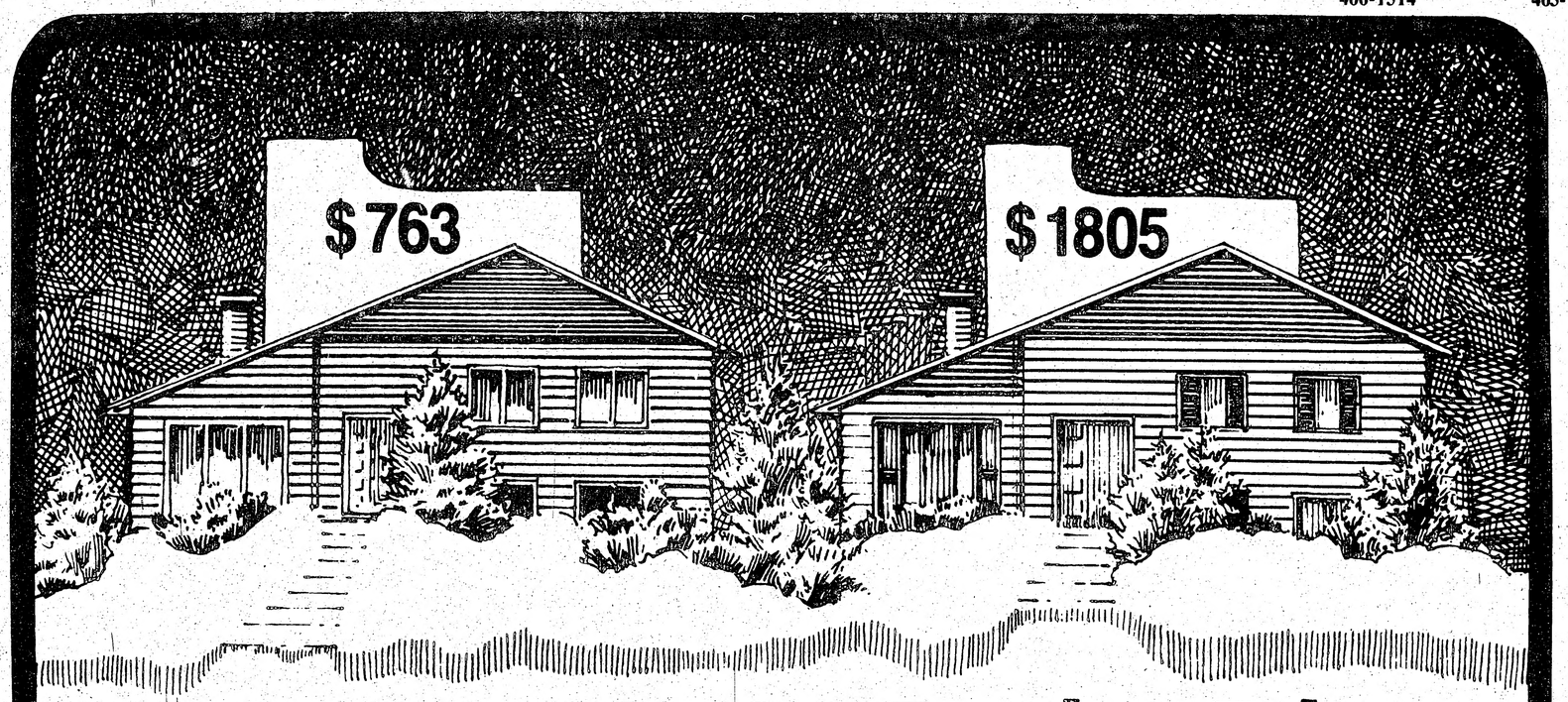

Tās varbūt izskatās vienādas, bet to apsildīšanas izdevumi nav salīdzināmi

Vai tad jūs izlietosit pārāk daudz naudas, lai šoziemu turētu savu māju siltu?
Varbūt ka esat izolējuši savus bēniņus, bet ne pagrabu. Varbūt jūsu logi un durvis nav pietiekami aizķitoti vai nolīmēti. Un jūsu apsildīšanas sistēma varbūt izmaksā pārāk daudz, lai to lietotu. Tagad ir laiks kaut ko darīt, lai ziemu būtu silts un apkures lēses mērenas. Kanadas enerģijas, raktuvju un dabas bagātību ministrija ir ar mieru jums pakalpot un atņemt šīs raizes.

Mēs jums palīdzēsim izolēt.
Pamatīga izolācija un caurvēja novēršana ir drošākais veids, kā ietaupīt naudu — pat līdz 40 % no apkures maksas. Zvanait HEATLINE pēc lietpratēja padoma par metodēm, materiāliem un kā iegūt beznodokļu pabalstu Kanadas māju Izolēšanas Programmai (CHIP) ietvaros līdz pat $500.—. Tas attiecas uz visām mājām, kas celtas pirms 1977. g. 1. janvāŗa Jaunskotijā (Nova Scotia) un Prinča Edvarda Salā (Prince Edvars Island).

Darait to pats vai pieņemiet kontraktoru.
Daži mēdz māju uzlabojumus veikt paši. Bet ja labāk izvēlieties kontraktoru, pārbaudait, vai šis uzņēmums ir Canadian General Standards Board (CGSB) sarakstos.

Zvanait bez maksas
HEATLINE/THERMOPHONE
1-800-267-9563
BRITISH COLUMBIA/COLOMBIE-BRITANNIQUE
112-800-267-9563

Energy, Mines and Resources Canada
Energie, Mines et Ressources Canada
Canada

Latviešu Nama 20 gadi

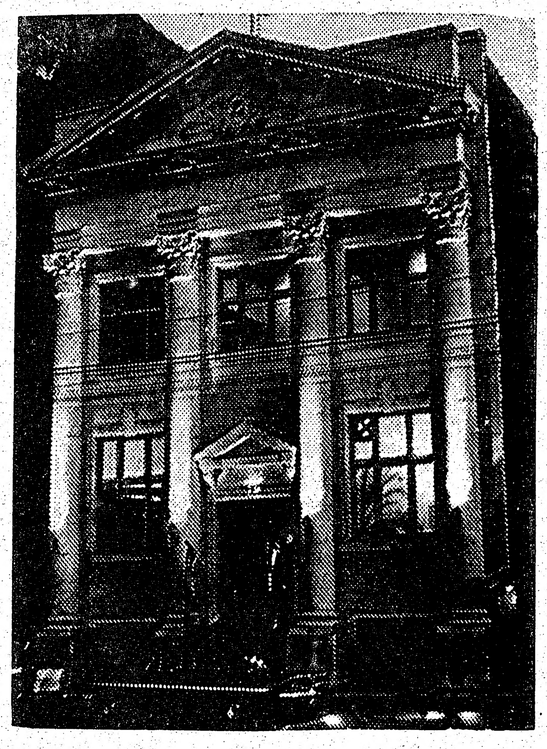

Pirms 20 gadiem, 1964. gada 31. oktobrī LNAK valdes priekšsēdis nelaikis Jānis Niedra, Latviešu Namu nododot latviešu sabiedrībai, to apzīmēja par ,,ieroču kaltuvi Latvijas brīvībai'' un māc. Ādolfs Čops iesvētīšanas svētrunā pasvītrāja pamatdomu ,,aiz durvīm atstāt to, kas šķeļ, bet iekšā līdz paņemt to, kas mūs vieno.'' Bija beidzies nama organizācijas komitejas darbs priekšsēža Elmāra Šķobes vadībā, kas no viņa prasīja apmēram divu gadu pūliņā visu no maizes darba brīvo laiku.

Iecelošanas sākumā 50. gados Toronto trimdinieku garīgajām un laicīgajām rosmēm vienīgās pašu telpas bija Andreja baznīcas zāles un pagrabs. Drīz vien tās kļuva par mazām. Nelielais Daugavas Vanagu nams Hurona ielā un Toronto Latviešu biedrības īpašums Oslera ielā palīdzēja, bet arī tad nepietika. Īpaši jauni bija ar pamatskolu, kad skolēnu skaits pārsniedza 300 un 60. gadu sākumā tuvojas 400. Nobrieda doma, ka latviešiem pašiem jāiegādājas savs nams, lai nebūtu svešiniekiem jāatstāj prāvās naudas summas, no tiem īrējot. Samērā neilgā laikā sajūsminātie tautieši — toreizējie politiskie bēgļi, kuŗu lielākā daļa tagad ir pensionāri — izpirka 1000 akcijas, katru par 100 dolariem un nopirka tagadējo namu 491 Kolledža ielā (College St.). Notika talka, atradās palīdzīgas pašu latviešu darba rokas, vienmēr tur namā kaut ko veica, iekārtoja, pārveidoja, rīkoja. Drīz vien bija jāizlaiž otras 1000 akcijas, lai ierīkotu kaut nelielu auto novietošanas laukumu.

Būtu vajadzīgs īpašs gaŗš saraksts, lai minētu visas organizācijas un sarīkojumus, kas tur ir notikuši un kam Latviešu Namā kas sakāms.

Namā birojs ir LNAK, tur notiek valdes sēdes un padomes sesijas. Latviešu Kreditsabiedrības centrs ir tur. Toronto latviešu biedrība ir nama līdzīpašniece, tāda ir arī Korp. Talavija, korp. Selonija konventa dzīvokli īrē. Daugavas Vanagu grāmatnīca ir ilggadīga īrniece. TLB sestdienas skola tur dažus gadus varēja darboties, jo skolu fonds ir pats lielākais akciju turētājs, bet šai skolai pat šis nams bija par mazu, un skola tagad atrodas citās telpās. Toronto latviešu ģimnazija visu Latviešu Namu bez kādas atlīdzības piepilda katru piektdienas vakaru. Ceturtdienas pēcpusdienas pieder Latviešu pensionāru biedrībai. Citā laikā skan Kalvja, Zīles, pensionāru un Jaunbalss koŗu mēģinājumi. Ja ne tas, tad sēdes Kristus Dārzam, latvisko zināšanu semināram, biteniekiem, medniekiem makšķerniekiem, 18. novembŗa komitejai, inženieŗu un techniķu kopai, LNJAK valdei, Baltijas tautu federācijai, Latviešu preses biedrībai, sportistiem, LNAK vēlēšanu komitejai un vēl daudz, daudz citas te neminētas sēdes visu nedēļu, dažu teātŗu ansambļu mēģinājumi un nodarbības. Te jāsaka, ka tikko minētajām rosmēm telpas tiek dotas vai nu par brīvu, vai arī par ļoti zemu minimālo atlīdzību. Latviešu Nama vadība arvien ir paturējusi vērā, ka nams, lai gan formāli saimniecisks peļņas uzņēmums, vispirms ir un būs nākotnē, lai kalpotu latviešu sabiedrībai un Latvijas brīvības kaldināšanai.

Prātīgi saimniekojot, naudu nodokļu samaksai un dažai citai vajadzīgai Latviešu Nams iegūst, izīrējot lielās zāles svešiniekiem, ja tur nenotiek latviešu sarīkojumi vai organizāciju lielās gada sapulces. Bieži vaicā, kāpēc Latviešu Nams nelūdz un nepieņem tiešu vai netiešu valdības vai provinces financiālu atbalstu, kā to dara viena otra cita organizācija. Atbilde ir vienkārša — tā darot, nams nepaliktu vairs pilnīgs latviešu īpašums, bet piem. likvidācijas gadījumā pārietu valsts vai provinces jurisdikcijā. Pašreizējā situācijā Latviešu Nams ir 2000 akcijās sadalīts tāds pats privātīpašums, kāda ir katras personas māja, auto vai bankas konts. Latviešu Nama vadība situāciju nedomā grozīt.

Nama tiešā apsaimniekotāja ir akciju turētāju ievēlētā valde. Tās pirmais priekšsēdis pirms 20 gadiem bija Elmārs Šķobe, tagad Ēriks Nāgelis. Liels palīgs namu apsaimniekojot ir dāmu komiteja, ko vada Sofija Zaķe. Te būtu vietā pieminēt, ka komitejā nepārtraukti visus 20 gadus darbojušās Vera Bebre un Zelma Simanovska.

Nesen Latviešu Nama valde kodificēja statūtus, un akciju turētāju sapulce tos apstiprināja. Statūtu 46.p. ir teikts: ,,Ja likvidācijas pilnsapulce sasaukta, kad okupētā Latvija ir atguvusi brīvību, tad, ar akcionāru piekrišanu A/S Latviešu Nams Toronto kapitālu nodod brīvās Latvijas valdībai'', ko ne visas brīvās pasaules latviešu organizācijas, uzņemto saistību dēļ, ar saviem īpašumiem varēs darīt. Ar šo, kaut vai tālo sapni acu priekšā, Latviešu Nams turpinās darboties arī nākotnē.

Nama 20 gadu atcere notiks 27. oktobrī, plkst. 18, ar aktu, koncertu un kopēju azaidu. Uz to aicināti visi tautieši. Tuvākai informācijai un galdu rezervācijai lūdz zvanīt **293-2513.**

Jānis Ozols.

Sestdien, 3. novembrī, pl. 19.00

CENTRĀLĀ TECHNIKUMA AUDITORIJĀ, 725 BATHURST ST., IEEJA NO Harbord st.

Toronto

komponista Jāņa Kalniņa

80 gadu jubilejas

KONCERTS

Piedalās:

Irma Kurme — soprāns
Pēteris Zariņš — klavieres
Anita Rundāne — ērģeles
Klavieŗu kvartets, vad. A.Jansons
DV Toronto sieviešu koris Zīle
DV vīru koris
Vīru ansamblis Kalvis
Vīru koris Viesturs
Jaukts koris Daina
Sv. Andreja draudzes koris

Diriģenti: Juris Dzeguze, Vizma Maksiņa, Auseklis Pērkons, Arvīds Purvs.

Ieeja $10.OO, jubilāra labvēļu kartes $50.00

RĪKO SEŠAS TORONTO LATVIEŠU DZIESMU VIENĪBAS.

Ed. Upenieks

ADVOKĀTS pie

WOOLLEY, DALE & DINGWALL

Barristers & Solicitors

22nd Bloor, Toronto Dominion Bank Tower,
Box 65, Toronto Dominion Centre, Toronto, Canada M5K 1E7.
Tel.: (416) 863-1000, vakaros (416) 863-1006.

PBLA Latvijas Brīvības Fonds ir Latvijas Dzīvības Fonds

Atbalsti to un izpildi šo veidlapu!

Uzvārds ..... Vārds .....

Adrese .....

.....

Atbalstu ar iestāšanos LBF
1) iemaksāju U.S. $500 (vismaz)
2) minēto summu nomaksāšu ..... gados.
Atbalstīšu ar testamentāriem novēlējumiem.
Pašlaik nevēlos iestāties LBF, bet nacionālai politiskai darbībai ziedoju $

Datums ..... Paraksts .....

Čeki rakstāmi uz Latvijas Brīvības Fonda Ltd. vārda un nosūtāmi uz adresi: Kārlis Tannis, 50 Playter Blvd. Toronto, Ont. M4K 2W3.

Toronto ziņas

● Baltiešu šaušanas meistarsacīkstes pistoļu, šautenes un māla baložu šaušanas klasēs Bērzainē norisa labvēlīgos laika apstākļos. Pistoļu klasēs piedalījās 11 šāvēji, un tās vadīja LSAK šaušanas noz.vad. O. Zvirgzdgrauds. Brīvās pistoles klasē (600) uzvarēja igaunis M. Gerings (517). Seko lietuvietis J. Uvaltas (510) un latvietis A. Kārklis (507).

Standarda pistoles klasē uzvarēja igaunis A. Tint (519).

Šaušanā ar olimpiskā tipa mazkalibra šautenēm guļus pozicijā (600) uzvarēja latviešu jaunās paaudzes meistaršāvējs Pēteris Grauds (592). Otrā vietā J. Sostakas (lietuv.— 579) un trešā N. Ozoliņš (578). Komandu sacensībā uzvarēja latvieši (P. Grauds—592), N. Ozoliņš — 578, sacīkšu vad. O. Zvirgzdgrauds — 567, J. Rudzroga — 553 ar 2290 punktiem (iesp. 2400).

Ar smagām olimpiskā tipa šautenēm 3 pozicijās (iesp.600) atkal uzvarēja P. Grauds (569) — latviešu brīvās pasaules rekords. Seko J. Sostakas (534) un N. Ozoliņš (528). Komandu sacensībā uzvaru izcīnīja latvieši iepriekš minētajā sastāvā ar 2122 p.

Ar vieglajām sporta šautenēm atkal dominēja P.Grauds (585). Otrā vietā N. Ozoliņš (572), trešā — lietuvietis A. Mackevicius (566). Komandu sacensībā uzvarēja latviešu komanda (2278 p.). Māla baložu šaušanu vadīja A.Mackars. 16 jardu A klasē (100) uzvarēja V. Krauklis (95). Komandu sacensībā uzvarēja lietuvieši ar 449 bal. (iesp.500). Otrā vietā latvieši (446), trešā igauņi (396). Dubultbaloži (50) atkal dominēja latvieši G. Paeglis (45), V. Krauklis (43), G. Loja (42). Kā dienas labākie latviešu māla baložu šāvēji izvirzījās V. Krauklis (177), G. Loja (169) un R. Mierkalns jun. (166).

SENATNES UN SASKAŅAS DZIESMU VAKARS HAMILTONĀ

23. septembrī, pl. 18.00 Hamiltonā, Ugunsdzēsēju zālē, Concession Str., notika DV Sv. Katrīnas nod. vanadžu koŗa Senatne un DV Ḥamiltonas nod. vanadžu koŗa Saskaņa dziesmu vakars. No Senatnes piedalījās 10 dziedātājas un no Saskaņas 15. Tā kā dir. Alma Skudra-Kārkliņa bija saslimusi, tad visu programmu diriģēja Skaidrīte Darkēvica, Saskaņas diriģente. Programmā 14 latviešu autoru dziesmas, gan t. dz. sabalsojumi, gan arī oriģinăldziesmas — J. Mediņa, J. Cīruļa, J. Vītola, V. Ozoliņa, T. Ķeniņa, A. Skudras-Kārkliņas u.c. Kopkorim nācās dot arī piedevas un dziesmas atkārtot, kas lieku reizi apliecināja, ka klausītājiem dziesmas patika. Bija sanākuši pāri par 100 klausītāju. Klavieŗu pavadījumus veica Māra Alksne. Starpbrīdī darbojās kafijas galds un arī amerikāņu loterija. Sarīkojumu pieteica un pateicības vārdus teica Natalija Tuklere. Ziedu veltes saņēma diriģente un abu koŗu priekšnieces A. Freimane un N. Pulciņa. Diriģente S. Darkēvica saņēma ziedu veltes no Hamiltonas latviešu draudzes koŗa. Pirms pāris mēnešiem abi koŗi dziedāja Sv. Katrīnās.

J. G.